

TEATRUL

REVISTĂ A CONSILIULUI CULTURII ȘI EDUCAȚIEI SOCIALISTE

Ziarul comunist

de RADU CONSTANTINESCU

*Festivalul național
„Cîntarea României“*

LAUREAȚI

TEATRELE

în

STAGIUNEA

1981—1982

anchetă redacțională

HENRI WALD:

Nostalgia începuturilor

Slănic-Prahova:

Stagiunea de vară
a teatrelor populare
și muncitorești

„Căutătorii de aur“

comedie de

RADU F. ALEXANDRU

Revistă lunară editată
de Consiliul Culturii și
Educației Socialiste și
de Uniunea Scriitorilor
din Republica Socialistă
România

Redactor-șef

RADU POPESCU

Redactori-șefi adjuncți

FLORIN TORNEA

THEODOR MĂNESCU

COPERTA I

Gheorghe Cozorici și
Matei Alexandru, în
„Tinerețea lui Moro-
mete” de Marin Preda,
Teatrul Național din
București; Sergiu Tu-
dose, Tamara Buciucea-
nu și, în planul doi,
Liana Mărgineanu, în
„Chirița în provincie”
de Vasile Alecsandri,
Teatrul Național „Va-
sile Alecsandri” din
Iasi.

Din Cuvîntarea tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU,
la adunarea festivă consacrată celei de-a 50-a
aniversări a „Scînteii” și sărbătoririi Zilei
presei p. 1
RADU CONSTANTINESCU : Ziarul comunist . . . p. 6
* * * „Cîntarea României”, festivalul muncii și crea-
ției, al educației patriotice și revoluționare . p. 8
Telex-„Teatrul” p. 9, 40, 47

FESTIVALUL NAȚIONAL „CÎNTAREA ROMÂNIEI”

Laureați p. 10

STAGIUNEA '81—'82 — GONG !

- Proiecte
- Repetiții
- Dialoguri cu dramaturgi
- Interpretări regizorale p. 13

SEMNAL

VIRGIL MUNTEANU : Manevrele de toamnă . . . p. 37

★

IRINA COROIU : Săptămîna teatrului politic . . p. 38

IDEI LA RAMPĂ

HENRI WALD : Nostalgiea începuturilor p. 41

FESTIVALUL NAȚIONAL „CÎNTAREA ROMÂNIEI”

I. C. : Un program ambițios p. 45

FOTOTECA „TEATRUL” PREZINTĂ

O GALERIE DE MARI ACTORI ROMÂNI

LEOPOLDINA BĂLĂNUȚĂ p. 48

★

VALERIA DUCEA : Săptămîna teatrului de comedie p. 52

TEATRUL RADIOFONIC

CRISTINA DUMITRESCU : Clipe de istorie contem-
porană p. 53

mește cu cinste rolul de forță politică conducătoare a societății noastre, să arătăm că și în continuare îndeplinirea Programului partidului, a hotărârilor Congresului al XII-lea este nemijlocit legată de afirmarea cu putere a rolului politic conducător al partidului în toate domeniile de activitate.

În același timp, să explicăm permanent că tot ceea ce am realizat este rezultatul muncii eroice a noastre clase muncitoare care își împlinește cu cinste misiunea istorică de clasă conducătoare a societății, al alianței dintre muncitorime, țărănime, intelectualitate, dintre toți oamenii muncii, fără deosebire de naționalitate, că tocmai afirmarea în continuare a rolului clasei muncitoare, a unității tuturor claselor și categoriilor sociale în cadrul Frontului Democrației și Unității Socialiste, sub conducerea partidului nostru comunist, constituie chezașa mersului ferm înainte, a victoriei societății socialiste multilateral dezvoltate, a întăririi continue a patriei noastre socialiste, a ridicării bunăstării materiale și spirituale a poporului — țelul suprem al politicii partidului, esența societății socialiste multilateral dezvoltate pe care o edificăm în România!

Este necesar, de asemenea, să se acorde o atenție mai mare afirmării eticii și echității socialiste, realizării principiilor socialiste de retribuție, în raport cu cantitatea și calitatea muncii depuse, acționându-se cu hotărâre împotriva oricăror denaturări sau abateri de la aceste principii, combătându-se ferm tendințele de a se obține venituri fără muncă, de a se trăi pe seama altora sau a societății. Este necesar să se facă totul pentru realizarea unor relații de deplină egalitate, pentru afirmarea neabătută a echității în toate domeniile! Nu trebuie să uităm nici un moment că societatea socialistă este societatea bazată pe munca liberă a tuturor membrilor săi. Tot ceea ce se îndeplinește aparține membrilor societății și trebuie repartizat după principiul socialist, în raport cu cantitatea și calitatea muncii, asigurându-se, totodată, dezvoltarea continuă a bazei tehnico-materiale, întărirea capacității de apărare a patriei. Putem spune că, în această privință, avem încă multe de făcut. Presa noastră, radioteleviziunea trebuie să se angajeze cu mai multă fermitate și energie în această luptă, care trebuie să ducă la înlăturarea — și în perspectivă la lichidarea — unor manifestări negative, la dezvoltarea conștiinței noi, revoluționare, care înobilează omul și îl face să devină cu adevărat liber, conștient că nu poate trăi decît prin munca și gîndirea sa.

În acest cadru un rol important are activitatea desfășurată de partid pentru formarea omului nou, constructor conștient al socialismului, munca politică-ideologică, activitatea cultural-artistică, dezvoltarea conștiinței socialiste a maselor largi populare. La baza întregii activități punem — după cum este bine cunoscut — concepția științifică, materialist-dialectică despre lume și societate, principiile socialismului științific, acționînd pentru înțelegerea lor de întregul partid, de toți oamenii muncii, de întregul nostru popor.

Presă și radioteleviziunea trebuie să acorde o atenție deosebită acestei activități, care are un rol de mare însemnătate în dezvoltarea patriei noastre, în formarea unui om cu o înaltă conștiință revoluționară și patriotică. Este necesar să se acționeze cu hotărâre pentru combaterea concepțiilor retrograde, mistice, a influențelor și mentalităților înapoiate, moștenite de la vechea societate sau care pătrund sub diferite forme din lumea capitalistă. O atitudine intransigentă trebuie manifestată față de toți cei care, atrași de propaganda străină, de iluzia deșartă că în altă parte vor găsi, poate, un trai mai ușor, sînt gata să-și părăsească țara în care au trăit, să-și lase patria în care părinții și strămoșii lor au luptat pentru a o dezvolta, pentru a-i asigura viitorul liber și independent. Dacă mai sînt asemenea oameni — și, din păcate, mai sînt — aceasta este și un rezultat al lipsurilor din activitatea noastră politico-educativă, deci și a presei și radioteleviziunii. Fără îndoială că în țările capitaliste dezvoltate, care și-au asigurat actualul stadiu pe baza exploatarei marii majorități a omenirii, există un nivel mai ridicat față de România, care sute de ani a fost asuprită și jefuită. De fapt, bogăția din aceste țări a fost realizată într-o bună măsură și pe seama petrolului, a produselor agricole și a altor produse românești, a muncii poporului nostru. Noi trebuie să explicăm poporului că avem datoria să facem totul pentru ca, în viitor, nimic din ce e al nostru să nu mai poată servi altora, ci numai și numai dezvoltării patriei noastre socialiste, bunăstării poporului român.

Este cunoscut că două treimi din popoarele lumii se află în stare de subdezvoltare, că, după datele Organizației Națiunilor Unite, — care nu poate fi în nici un caz bînuită că e o „organizație subversivă” — cîteva sute de milioane de oameni nu au ce minca. Acesta este rezultatul politicii imperialiste și colonialiste. Noi trebuie să explicăm clar aceasta întregului popor, tineretului. Să arătăm limpede că greutățile pe care le mai întîmpinăm nu pot fi învinse decît de noi înșine, prin munca noastră unită, sub conducerea partidului nostru comunist.

...Am parcurs un drum lung, am ridicat nivelul general al patriei noastre la un stadiu cu care ne putem mindri. Trebuie să facem să fie bine înțeles de întregul popor, de tineretul patriei că nu căutind în afară, undeva, cițiva arginți în plus, poți reuși să trăiești mai bine, ci aici în patria ta, muncind, luptind pentru învingerea greutăților, pentru a construi societatea nouă prin munca și forța noastră creatoare! Am realizat lucruri minunate! Stă în puterea noastră — și avem deplina garanție — că vom înfăptui neabătut socialismul și comunismul în România!

În acest cadru, presa și radioteleviziunea trebuie să-și asume un rol mai activ, atît în a face cunoscută politica partidului și statului, marile realizări ale societății noastre, cit și pentru a combate politica imperialistă și colonialistă. Ele trebuie să facă larg cunoscut drumul pe care popoarele trebuie să-l urmeze în lupta pentru lichidarea deplină a dominației imperialiste și colonialiste, pentru o lume mai dreaptă și mai bună, a egalității în drepturi, în care fiecare națiune să aibă posibilitatea să se dezvolte liber, fără nici o asuprire străină.

Să acordăm mai multă atenție dezvoltării spiritului patriotic, a dragostei față de patrie, față de popor! Să facem mai bine cunoscut gloriosul trecut de luptă al poporului nostru pentru libertate și neatinare, pentru apărarea ființei naționale și dezvoltarea țării! Să înfăptuim pe larg bogatele tradiții revoluționare ale mișcării muncitorești și socialiste, ale forțelor democratice progresiste, ale Partidului Comunist Român pentru transformarea revoluționară a societății! Trebuie să facem ca toți cetățenii patriei noastre, fără deosebire de naționalitate, întregul tineret să fie pătrunși de adevărul că de mai bine de două milenii înaintașii noștri nu au părăsit aceste meleaguri, că ei au luptat și au invins multe greutăți, și-au dat viața, dar au păstrat tradițiile străbunilor și le-au dezvoltat în noile condiții. Ei au făcut totul pentru făurirea poporului român, a națiunii române, a statului național unitar! Avem înalta datorie să dezvoltăm statul nostru socialist, să asigurăm un viitor demn, liber, comunist, națiunii noastre!

Trebuie combătute cu fermitate orice manifestări șoviniste, naționaliste, rasiste; trebuie întărit spiritul de prietenie și frăție între toți oamenii muncii, fără deosebire de naționalitate. Să facem să fie bine înțeleasă politica națională a partidului nostru care a realizat, pentru prima oară în fapt, în România, deplina egalitate între toți oamenii muncii, fie ei români, maghiari, germani sau de altă naționalitate. Trebuie bine înțeles că numai clasele exploatatoare au avut și au interesul să învrăjbească oamenii muncii de diferite naționalități. Toți cetățenii României, indiferent de naționalitate, au aceleași drepturi și aceleași îndatoriri și, în deplină unitate, trebuie să asigure făurirea socialismului și comunismului, dezvoltarea patriei noastre, întărirea independenței și suveranității naționale!

Trebuie să folosim mai bine mijloacele politico-educative de care dispunem — presa, radioteleviziunea, teatrul, cinematografia, activitatea de creație literar-artistică! Să realizăm o largă mișcare de masă, în cadrul festivalului „Cîntarea României”, în care toate capacitățile creatoare, întregul popor să se afirme ca o puternică forță în stare să asigure, odată cu dezvoltarea bazei materiale, o viață spirituală nouă, un înalt nivel de cultură și civilizație al națiunii noastre.

În acest an vom avea probabil o plenară pe problemele activității ideologice — de aceea nu doresc să mă opresc mai pe larg asupra acestor domenii. Sînt multe de spus și în ce privește literatura, arta, muzica ușoară, ca și despre faptul că toate acestea trebuie să se inspire într-o mai mare măsură din munca și viața poporului, să servească poporul. Trebuie să înlăturăm unele concepții cosmopolite care se mai manifestă și la noi, potrivit cărora arta și cultura patriotică ar aparține unei perioade din secolul trecut, că acum nu mai sînt la modă. Aceasta este o concepție reacționară pe care trebuie s-o demascăm — așa cum am demascat-o și în trecut —, pentru că ea nu poate decît să slăbească forța proletariatului, a clasei muncitoare, forța poporului în lupta pentru progres, pentru independență, pentru o viață mai bună.

În viața internațională sînt probleme complexe. Se confruntă două linii diametral opuse: linia cercurilor imperialiste, colonialiste, de dominație și asuprire — și linia forțelor socialiste, progresiste, antiimperialiste, de pace, de independență, de lichidare a politicii de asuprire și inegalitate. Putem afirma fără teama de a greși că, în această luptă, forțele antiimperialiste, progresiste — în cadrul cărora țările socialiste ocupă un loc important — au obținut succese de seamă, avînd un rol tot mai mare în determinarea cursului politicii internațio-

nale. Aceste forțe, acționând unite, pot bara calea războiului, pot opri cursa înarmărilor, pot realiza o nouă politică internațională, democratică, de egalitate între toate națiunile, de conviețuire pașnică, pe baza principiilor deplinei egalități în drepturi, respectului independenței și suveranității naționale, neamestecului în treburile interne, renunțării la forță și la amenințarea cu forță, respectării dreptului fiecărei națiuni la dezvoltare liberă, fără nici un amestec din afară.

Acționăm ferm pentru soluționarea problemelor complexe, litigioase, pe calea tratativelor. Considerăm că trebuie să se excludă cu desăvârșire recurgerea la forță! Toate statele care au probleme de soluționat, să se așeze la masa tratativelor, și oricât de grele ar fi aceste tratative, ele sînt totuși incomparabil mai ușoare decît calea războaielor. Să facem totul pentru a exclude conflictele armate, războaiele, din viața societății, pentru soluționarea tuturor problemelor numai și numai pe calea pașnică, a tratativelor!

Este necesar să facem totul pentru înfăptuirea securității și cooperării în Europa, pentru încheierea cu succes a reuniunii ce se desfășoară la Madrid, pentru a se ajunge la convocarea unei conferințe consacrată încrederii și dezarmării în Europa, pentru continuitatea reuniunilor de securitate și cooperare pe continent. Pentru noi, pentru toate statele europene, problema securității și păcii este una din cele mai arzătoare probleme. De aceasta depind înseși civilizația și viața tuturor națiunilor continentului european. Considerăm că trebuie să facem totul pentru a împiedica amplasarea de noi rachete în Europa! Trebuie să ne ridicăm cu hotărîre împotriva noii arme, așa zis „curate” — arma cu neutroni. Nu există armă atomică curată! În general, nu există nici un armament despre care se poate spune că e curat! Orice folosire a armamentului nuclear înseamnă distrugerea vieții și civilizației. Noi, în Europa, sîntem cei care avem în față răspundere de a face totul ca pe acest continent, unde sînt concentrate uriașe mijloace de distrugere în masă, să le eliminăm, asigurînd ca această regiune a lumii să devină un continent al păcii, al colaborării egale în drepturi.

Ne pronunțăm ferm pentru dezarmare și, în primul rînd, pentru dezarmare nucleară. Înțelegem preocuparea de a se păstra un echilibru al forțelor și sîntem pentru o dezarmare, sub un control corespunzător, care să asigure acest echilibru, care să nu pună în primejdie securitatea nimănui. Dar securitatea, echilibrul trebuie realizate nu prin impulsionearea cursei înarmărilor, ci prin diminuarea continuă a armamentului. Aceasta este în interesul tuturor popoarelor, în interesul europenilor! Noi, statele europene, trebuie să facem totul pentru a obține o dezarmare reală!

Să acționăm cu toată hotărîrea pentru înfăptuirea noului ordin economic internațional, pentru relații noi în viața internațională, care să asigure progresul țărilor rămase în urmă și, totodată, dezvoltarea economiei mondiale — aceasta constituind una dintre cerințele esențiale ale unei politici de destindere, de pace și independență națională.

Este necesar să asigurăm participarea, cu drepturi egale, a tuturor statelor — indiferent de mărime sau orînduire socială — la soluționarea problemelor internaționale. Trebuie să facem totul pentru ca Organizația Națiunilor Unite, alte organizații internaționale, să aibă un rol mai important în soluționarea problemelor.

Să întărim colaborarea țărilor socialiste — ca un factor primordial al politicii de destindere și de pace —, să întărim unitatea forțelor antiimperialiste și progresiste de pretutindeni! Să întărim unitatea și colaborarea țărilor în curs de dezvoltare, a țărilor nealiniate, a tuturor popoarelor care se pronunță pentru o politică de pace, de independență națională!

Să acționăm, cu toată hotărîrea, pentru respectarea dreptului suprem al oamenilor și popoarelor — la viață, la independență! Nici un drept nu este mai fundamental decît dreptul omului de a trăi liber, de a fi la adăpost de orice agresiune, de a nu fi asuprit și exploatat! Acest drept la viață liberă și independentă trebuie să-l apărăm cu toată forța!

În cadrul politicii noastre internaționale, presa, radioteleviziunea au o misiune importantă. Este vorba nu numai de a susține și a face cunoscută în rîndul maselor populare, poporului politica noastră, dar și de a participa activ, pe plan internațional, la realizarea principiilor noastre fundamentale, știut fiind că numai în condițiile păcii, destinderii și respectului independenței putem înfăptui Programul partidului, asigura dezvoltarea patriei noastre socialiste, așa cum toate popoarele socialiste, toate popoarele lumii își pot realiza obiectivele proprii. Politica de pace, independență și destindere nu este o politică abstractă, ci o politică vitală, de care depind construcția socialismului, viața, libertatea poporului nostru,

ca și a altor popoare. Să facem totul pentru a apăra pacea, independența, pentru destindere, pentru o lume a egalității între toate națiunile !

Putem spune că nu există sector al politicii interne sau internaționale în care presa și radioteleviziunea să nu aibă un loc important în îndeplinirea Programului partidului nostru. Iată de ce doresc să exprim convingerea că „Scînteia”, care a împlinit 50 de ani de la apariție, întreaga noastră presă, radioteleviziunea vor acționa și în viitor în spirit revoluționar, partinic, vor face totul pentru a-și aduce o contribuție tot mai însemnată la îndeplinirea Programului partidului, a hotărîrilor Congresului al XII-lea.

Sînt convins că toți lucrătorii din presă și radioteleviziune vor înțelege răspunderea înaltă pe care o au față de popor, față de partid, față de cauza socialismului, și nu vor precupeți nimic pentru a-și face datoria, așa cum trebuie să-o facă fiecare revoluționar, fiecare patriot al României socialiste.

15 august 1981

Ziarul comunist

Practica presei i-a învățat pe toți cei care și-au legat, într-un fel sau altul, destinul de cîndrații paginii tipărite, că prestigiul unei publicații nu se decretează, ci se dobîndește. Desigur, de-a lungul timpului, diverse onoruri vin să înnobleze frontispiciul publicației, dar acestea nu fac altceva decît să legitimizeze o stare de fapt, să oficializeze respectul, încrederea și stima de care ziarul sau revista respectivă se bucură în rîndul cititorilor săi. Acesta este și cazul „Scînteii”, ziar semicentenar, ziar care duce cuvîntul partidului prin cele aproape 2 milioane exemplare ale sale pînă în cele mai îndepărtate colțuri ale țării. Acesta este cazul celei mai citite publicații din România, termen de referință prin profesionalismul său pentru presa din țara noastră, ziar care a fost onorat la glorioasă aniversare, cu ordinul „Victoria socialismului” pentru contribuția adusă la îndeplinirea politicii interne și externe a Partidului Comunist Român, la desfășurarea cu succes a operei de construire a socialismului în România, la activitatea de educație comunistă, revoluționară a oamenilor muncii. Momentele solemne prilejuite de ceremonia înmînării înaltei distincții, cuvintele calde, rostite cu acest prilej de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului nostru, au avut darul de a releva tocmai acest adevăr semnificativ : „Scînteia” este, și a fost în toți acești ani, portdrapelul presei comuniste române, ziarul care și-a dobîndit un binemeritat prestigiu pe temeiul străduințelor sale de a fi un eficient propagandist, organizator și agitator colectiv. Cea mai convingătoare, cea mai obiectivă mărturie în acest sens o poate oferi însăși colecția ziarului ; să încercăm să o răsfoim cu acest prilej, să

zăbovim puțin asupra rîndurilor sale și din sutele de articole, din anchetele și interviurile publicate, din dezbaterile găzduite cu generozitate se vor degaja — cu certitudine — acele linii de forță ale concepției sale publicistice care i-au consolidat prestigiul despre care vorbeam la începutul acestor rînduri.

În mod normal, istoria unei epoci poate fi reconstituită pas cu pas cu ajutorul mărturiilor scrise a presei vremii. Din acest punct de vedere, „Scînteia” poate constitui cea mai autentică sursă de documentare privind destinul zbuciumat dar eroic al acestor ani ai construcției socialiste. Întotdeauna, ziarul nu a ocolit ci, dimpotrivă, a atacat frontal cele mai acute, mai arzătoare probleme ale perioadei amintite, probleme politice, economice și sociale, dar, nu în ultimul rînd, și problemele edificării spirituale ale noii societății, problemele artei și culturii, sub variatele și nuanțatele lor aspecte. Îndosebi după anul 1965, semnul sub care a fost pusă întreaga dezbatere referitoare la eficiența actului de cultură, la finalitatea sa educativă a fost cel al celebrului și expresivului adagiu latin : „Non multa sed multum”. Cu fermitate și discernămint, cu un profund și consecvent spirit partinic, „Scînteia” a fost prima care după perioada dogmatică, ce și-a lăsat amprenta nedorită și asupra presei — a avut curajul abordării deschise a unor teme „tabu”, dar absolut esențiale în procesul de edificare a culturii noi, socialiste, relevînd neajunsurile care grevau un proces esențialmente revoluționar : formalismul unor manifestări culturale, birocrațismul și festivismul, alunecarea spre derizoriu și nesemnificativ. „Non multa sed multum” a fost ani în șir semnalul ofensivei pentru victoria noului — care se impunea triumfător în toate sectoarele

vieții sociale și în domeniul culturii, semnalul luptei contra rutinei și inerteiei în aceste zone de mare importanță ale creației umane în care închistarea în formule stas, osificarea inițiativei, echivalează cu dispariția inexorabilă a mărcii celei mai originale, mai specifice a unui popor : spiritualitatea sa.

Sub această generoasă deviză, „Scînteia“ a dezbătut — în suite de anchete și reportaje — viața culturală din localitățile țării, impunînd exigentul punct de vedere după care o provincie nu înseamnă provincialism, a analizat repertoriile dramatice și muzicale ale instituțiilor de spectacol, a realizat investigații profunde ale fenomenului de poluare a creației artistice populare tradiționale. Trăsătură inconfundabilă a acestor materiale, trăsătură implicită a partinătății presei comuniste, o constituie combativitatea, abordarea curajoasă a aspectelor celor mai spinoase, dezvăluirea neajunsurilor și discutarea lor deschisă, într-un spirit constructiv. Nu criticism îngust, ci principialitate și corectitudine — iată cuvîntul de ordine urmărit cu consecvență de reporterii și colaboratorii ziarului. Îmi amintesc, de pildă, de ecoul deosebit pe care l-a trezit o pagină specială consacrată „Monumentelor orașelor“. Era imediat după 1965, cînd la indicația tovarășului Nicolae Ceaușescu, localitățile țării se pregăteau să scuture praful deus de indiferența istoriei asupra locurilor unde nu se întîmpla nimic. Orașele țării își croiau o nouă haină, pe măsura anilor luminoși ai socialismului, o nouă haină care impunea și prezența acelor expresive însemne care sînt monumentele (fie că este vorba de statui, fîntîni, mozaicuri etc.). Punctele de vedere exprimate de artiști plastici și arhitecți, dar și de simpli locuitori convergeau spre o unică și fermă concluzie : este nevoie de o puternică investiție de talent și bun gust pentru ca ceea ce s-a neglijat ani în șir să intre în focarul atenției proiectanților și plasticienilor... Să privim orașele anului 1981. Am convingerea că zecile de monumente noi care le înnobilează au drept una din pietrele lor de temelie și strădaniile „Scînteii“.

Cu aceasta am definit o altă trăsătură a ziarului : aspirația permanentă a textului tipărit spre o eficiență socială ridicată. Rubricile permanente „Puncte de vedere“, „Opinii“, mesele rotunde se străduiesc să depășească caracterul pur colocvial, în favoarea adoptării unor poziții din care să fie excluse arbitrariul și ambiguitatea. Poziții care să conducă firesc factorii de decizie spre adoptarea unor soluții de optimizare socială ; poziții caracterizate prin judicios echilibru,

prin discernămint în aprecieri, prin evitarea etichetărilor pripite și a soluțiilor fanteziste. O construcție realistă presupune un arhitect realist, iar „Scînteia“ s-a străduit întotdeauna să-și onoreze în acest fel cartea de vizită.

Pentru că am vorbit despre „cartea de vizită“ a unei publicații trebuie să reamintim faptul că oricînd și oriunde ea a fost configurată, în egală măsură, și de colaboratori, de arta și talentul gazetarilor de a atrage în jurul ziarului sau revistei personalitățile cele mai proeminente ale momentului, condeiele cele mai agere, vocile cele mai autorizate care — prezente în publicație — sporesc audiența și forța sa de pătrundere, de convingere. Și din acest punct de vedere, „Scînteia“ a fost și rămîne un deschizător de drumuri. Răsfoind colecția, vom găsi aici, în anii imediat de după eliberare, semnătura lui Sadoveanu sub gîndurile sale legate de primii pași eroici, în construcția noii societăți. Tot de pe atunci, de la pagina întîi, ne întîmpină verbul aprins al lui George Călinescu, „optimistul“ vizionar al anilor socialismului. Nu intenționez, nu pot face o enumerare exhaustivă a semnăturilor prestigioase care au înnobilit de-a lungul anilor coloanele sale, dar îmi este imposibil să nu evoc, cu venerația celui care a ucenicit pe asemenea texte, prezența publicistică atît de așteptată a celor care au fost Tudor Arghezi, Zaharia Stancu, Al. Philippide, Marin Preda, Aurel Baranga, Teodor Mazilu, Ionel Perlea, Gh. Anghel, Grigore Moisiș și mulți, mulți alții.

Astăzi, la cea de a 50-a aniversare, „Scînteia“ este la fel de tînără ca și în urmă cu ani. „Secretul“ acestei tinereți, „secretul“ ecoului puternic în masa cititorilor a fost magistral definit de tovarășul Nicolae Ceaușescu la adunarea festivă organizată cu prilejul semicentenarului : implicarea partinică, revoluționară a publicației în actualitate, angajarea sa fermă în primele rînduri ale luptei pentru edificarea noii societăți, pentru triumful cauzei păcii și progresului. Iar mandatul pe care secretarul general al partidului l-a acordat întregii noastre prese, inclusiv „Scînteii“, echivalează cu un angajament solemn pe care toți ziariștii comuniști l-au rostit cu înaltă răspundere patriotică, hotărîți să nu precupețească nici un efort pentru a-și face datoria, așa cum trebuie să și-o facă fiecare revoluționar, fiecare cetățean al României socialiste. În îndeplinirea acestui generos mandat, „Scînteia“, la cei cincizeci de ani ai săi, rămîne un exemplu.

Radu CONSTANTINESCU

„CÎNTAREA ROMÂNIEI”

festivalul muncii și creației, al educației patriotice și revoluționare

A luat sfârșit, cea de-a treia ediție a Festivalului național „Cîntarea României”, cuprinzătoare manifestare a creației materiale și spirituale din țara noastră, inițiată de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu. S-a încheiat o ediție care a stat sub semnul aniversării a 2050 de ani de la întemeierea primului stat dac centralizat și independent, și a 60 de ani de la crearea Partidului Comunist Român.

La capătul celor doi ani, cît a durat recent încheiata ediție, avem în față un bilanț impresionant: a sporit considerabil numărul celor care au participat direct la această intensă activitate politico-educativă și cultural artistică, de la „șoimii patriei” la cei mai vîrstnici, muncitori, țărani, intelectuali, elevi, studenți militari, de pe întreg cuprinsul țării, români, maghiari, germani, și de alte naționalități.

Pentru a ne putea face o idee despre amploarea acestei manifestări, pe toată durata ei, trebuie să recurgem la cifrele oferite de Comisia centrală de organizare: printre cei 3.800.000 de participanți — cifră nemaiaținsă pînă acum, și care, nu avem îndoială, la viitoarea ediție, va fi depășită — printre cei care au contribuit direct la realizarea celor mai diverse manifestări politico-ideologice, cultural-artistice și de creație tehnico-științifică, s-au numărat membrii colectivelor tuturor teatrelor dramatice, teatrelor muzicale, de estradă și de păpuși.

Li se alătură teatrele populare și muncitorești, care, în această ediție, au ajuns la 77 de formații.

Etapa de mase a înregistrat cifre de-a dreptul impresionante: 8.792 formații de teatru politic, teatru-document și de anchetă socială, 7.967 montaje literar-muzicale și recitaluri de poezie patriotică, și 10.276 brigăzi artistice.

Toate aceste colective și formații s-au prins în întrecerea pentru desemnarea celor mai buni, alături de zecile de mii de orchestre populare și simfonice, de coruri și echipe de dansuri, alături de cei trei milioane de oameni ai muncii, care au soluționat aproximativ 270.000 teme de cercetare tehnico-științifică.

Iată cum se înfățișează larg-statistic, ampla participare a celor care, profesioniști sau amatori, iubesc cultura. Dată fiind elocvența cifrelor de mai sus, e ușor de închipuit ce proporții, ce deschidere, ce diversitate a căpătat mișcarea teatrală, ce front larg de cucerire a publicului a deschis această suită de manifestări, care s-au adresat tuturor vîrstelor, tuturor categoriilor sociale, indiferent de naționalitate.

Semnificative sînt nu numai cifrele. După cum sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu la Congresul al XII-lea al partidului, Festivalul Național „Cîntarea României” trebuie să împletească organic „activitatea artistică, tehnico-științifică și interpretativă cu munca creatoare în producție pentru realizarea marilor obiective ale dezvoltării patriei”. În înțelesul acestui însuflețitor îndemn, a treia ediție a festivalului a semnificat și mai amplu, și mai adînc, legătura strînsă dintre activitatea nemijlocită în producție și activitatea artistică. Cei mai buni artiști amatori, creatorii de texte dramatice și de brigadă, interpreții, sînt frunțași la locurile lor de muncă.

La rîndul lor, colectivele de teatru profesioniste, care au cucerit laurii finalei, sînt colective frunțașe în activitatea lor, care reprezintă, în esență, munca de formare și modelare a omului nou, constructor al societății socialiste multilateral dezvoltate. Nu este o constatare fără importanță. Dimpotrivă, ea arată în mod convingător că țelul festivalului, departe de a fi cucerirea unor lauri, îl reprezintă, în primul rînd, măsura în care, prin indiferent ce formă se manifestă, activitatea artistică are valoare educativ-patriotică, revoluționară, stimulează vocea de constructor al noii societăți, a fiecărui cetățean al patriei noastre. În acest sens, trebuie subliniat caracterul politic, angajat, al tuturor manifestărilor teatrale. Cele mai reprezentative lucrări dramatice, create în ultimii ani, au stat la

baza spectacolelor prezentate în festival. Eroul constructor al societății socialiste, eroul luptei neobosite cu vechiul, cu delăsarea, cu birocratismul, cu dogmatismul, cu factorii de regres, eroul în acțiune, a constituit modelul pe care l-a oferit publicului spectator. Prin intermediul scenei, fie că avem în vedere spectacolele teatrale, fie că ne referim la recitalurile de poezie (prezente într-o mare diversitate), s-au răspândit ideile fundamentale ale politicii partidului și statului nostru, privitoare la activitatea neobosită de construcție a vieții noi, privitoare la istoria și viitorul patriei, privitoare la raporturile țării noastre cu lumea întreagă.

În cele mai diverse forme de exprimare artistică, la toate nivelurile, în toate etapele festivalului, s-a manifestat mai intens, mai fierbinte, sentimentul înălțător al dragostei de patrie, care stă la temelia oricărui fapt de muncă și de creație. Acest spirit, plin de răspundere politică, a animat în mod evident, pe toată durata ei, recent încheiata ediție. Festivalul s-a încheiat. Sîntem încă departe de a cuprinde toate concluziile, toate învățămintele, pe care le putem desprinde, din desfășurarea ultimei ediții. Analiza exigentă, obiectivă, în adîncime, a tuturor aspectelor, pe care le comportă marea manifestare a talentului și puterii de muncă ale acestui popor, continuă să facă obiectul atenției noastre, acum, cînd putem spune că am și pășit în cea de-a patra ediție a festivalului.

Nu încapă îndoială, nu vom putea trece cu vederea unele neajunsuri manifestate pînă acum. Va trebui să analizăm cu seriozitate și cu obiectivitate cauzele insuficienței pregătiri a unor colective și formații teatrale, ale inegalității valorice, ale lipsei de combativitate, ale rutinei, comodității constatate în activitatea unor factori de îndrumare. Toate acestea, fără a umbri marile realizări de pînă acum, vor fi garanția perfecționării cadrului organizatoric general, vor da un nou impuls viitoarei ediții, pe principalele direcții de activitate. Este de datoria noastră, a tuturor oamenilor de teatru, să facem totul pentru a răspunde, cu talent, prin muncă susținută, la îndemnul lansat de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în legătură cu obiectivele Festivalului național „Cîntarea României”: „Așezînd întotdeauna la baza acestei activități principiile socialismului științific, materialismului dialectic și istoric, concepția noastră revoluționară, luptînd pentru formarea omului nou, constructor conștient al socialismului și comunismului, trebuie, în același timp, să fim necruțători față de mentalitățile înapoiate, față de diferitele influențe străine, retrograde. Să facem totul pentru educația patriotică, revoluționară a tuturor cetățenilor, a tineretului patriei noastre”.

„T”

telex-,,teatrul“●telex-,,teatrul“●telex-,,teatrul“

Acum, cînd activitatea teatrală se desfășoară din plin, sîntem în măsură să consemnăm, cu satisfacție, că am avut o stagiune estivală bucureșteană bogată. A fost un început bun, care se cere continuat. ● Printre manifestările ultimelor zile ale verii, s-a numărat Săptămîna teatrului de comedie. Din păcate, la unele spectacole, biletele s-au distribuit anapoda, a fost imbulzeală la intrare etc... Ar trebui să învățăm, odată și odată, că buna organizare, atitudinea civilizată a șefilor de sală și a controlorilor de bilete pot contribui la buna desfășurare și, implicit, la

calitatea de ansamblu a reprezentației. ● Constantin Codrescu, apreciatul actor, regizor și profesor este noul director al Teatrului Municipal „Maria Filotti” din Brăila. Îi dorim, la început de drum, succese mari și multe. Din toată inima! ● A apărut numărul 56 al Caietului Teatrului Național, cu un conținut bogat, interesant. O, dacă măcar unii dintre dramaturgii lumii, evocați în paginile Caietului, ar figura și în repertoriul teatrului!... ● Se pare că absolvenții de la I.A.T.C. și de la Institutul „Szentgyörgyi István” s-au prezentat la posturi. Dacă vor exista și excepții, ne

vom grăbi să le semnalăm. Deocamdată, nu se constată decît unele întîzieri. ● Aflăm trista veste a încetării din viață a lui Horvath Béla, prețuit regizor și actor al Teatrului Maghiar de Stat din Cluj-Napoca. ● A apărut, în Editura „Eminescu”, volumul de teatru comentat „Echinor” de Leonida Teodorescu. ● Teatrul Dramatic din Constanța va sărbători, în această toamnă, 30 de ani de activitate. Secția de păpuși a aceluiași teatru va sărbători, tot în această toamnă, 25 de ani de activitate. Vrem să fim primii care urează celor două colective noi și durabile succese!

*Ediția a
III-a
1980-1981*

Laureați

I. TEATRE DRAMATICE

A. Premii pentru spectacole

I. Piese

Premiul I: NIȘTE ȚĂRANI, scenariu dramatic de Cătălina Buzoianu, după romanul omonim de Dinu Săraru — Teatrul Mic; CARTEA LUI IOVIȚĂ de Paul Everac — Teatrul Național „I. L. Caragiale”; JOCUL VIETII ȘI AL MORTII ÎN DEȘERTUL DE CENUȘĂ de Horia Lovinescu — Teatrul „C. I. Nottara”; HOȚII DE VULTURI de Dumitru Radu Popescu — Teatrul Național „Vasile Alecsandri” din Iași; STUDIUL OSTEOLÓGIC AL UNUI SCHELET DE CAL DINTR-UN MORMINT AVAR DIN TRANSILVANIA de Dumitru Radu Popescu — Teatrul Național din Timișoara.

Premiul II: CARTEA LUI IOVIȚĂ de Paul Everac — Teatrul Național din Tg. Mureș; JOCUL VIETII ȘI AL MORTII ÎN DEȘERTUL DE CENUȘĂ de Horia Lovinescu — Teatrul de dramă și comedie din Constanța.

Premiul III: A TREIA ȚEAPĂ de Marin Sorescu — Teatrul Național din Craiova; BĂIATUL CU FLOAREA, adaptare muzicală de Gyöngyösi Gabor, după piesa omonimă de Tudor Popescu — Teatrul de Nord Satu Mare, secția maghiară.

Mențiuni: HOȚUL DE VULTURI de Dumitru Radu Popescu — Teatrul Dramatic din Galați; SALONUL de Paul Everac — Teatrul de Stat din Reșița; PROȘTII SUB CLAR DE LUNĂ de Teodor Mazilu — Teatrul Tineretului din Piatra Neamț; COPILUL MEU VIITORUL de Huszar Sandor — Teatrul Maghiar de Stat din Cluj-Napoca.

2. Teatru scurt

Premiul I: UN PAHAR CU SIFON de Paul Everac — Teatrul Mic; ORDINATORUL de Paul Everac — Teatrul Giulești; EPOLEȚII INVIZIBILI de Silvia Andreescu și Theodor Mănescu — Teatrul „M. Eminescu” din Botoșani.

Premiul II: SCURT CIRCUIT LA CREIER de Dumitru Solomon — Teatrul Evreiesc de Stat din București.

Premiul III: ANCHETĂ ASUPRA UNUI TINĂR CARE NU A FĂCUT NIMIC de Adrian Dohotaru — Teatrul „Bulandra”; ORDINATORUL de Paul Everac — Teatrul Național din Cluj-Napoca; VALIZA CU FLUTURI de Iosif Naghiu — Teatrul Maghiar de Stat din Sf. Gheorghe.

Mențiuni: NU-I ADEVĂRAT CĂ-I ADEVĂRAT de Mehes György — Teatrul de Stat din Oradea, secția maghiară; MONOLOG CU FAȚA LA PERETE de Paul Georgescu — Teatrul de Stat din Sibiu, secția română.

B. Premii pentru regie

Premiul I: CĂTĂLINA BUZOIANU, pentru spectacolul Niște țărani, Teatrul Mic; DAN MICU, pentru spectacolul Jocul vieții și al morții în deșertul de cenușă, Teatrul „C. I. Nottara”; IOAN IEREMIA, pentru spectacolul Studiul osteologic al unui schelet de cal dintr-un mormint avar din

Transilvania, **Teatrul Național din Timișoara**; **COSTIN MARINESCU**, pentru spectacolul *Epoletii invizibili*, **Teatrul „M. Eminescu” din Botoșani**.

Premiul II: KOVACS LEVENTE, pentru spectacolul *Există asemenea dragoste*, **Teatrul Național din Tg. Mureș**, secția maghiară; **ALEXANDRU TOCILESCU**, pentru spectacolul *Concurs de frumusețe*, **Teatrul de Comedie**.

Premiul III: CALIN FLORIAN, pentru spectacolul *Hoții de vulturi*, **Teatrul Național „V. Alecsandri” din Iași**; **ADRIAN LUPU**, pentru spectacolul *Scurt circuit la creier*, **Teatrul Evreiesc de Stat din București**; **GHEORGHE JORA**, pentru spectacolul *Jocul vieții și al morții în deșertul de cenușă*, **Teatrul de dramă și comedie din Constanța**.

Mențiuni: MIHAI MANOLESCU, pentru spectacolul *Salonul*, **Teatrul de Stat din Reșița**; **RADU DINULESCU**, pentru spectacolul *Anchetă asupra unui tânăr care n-a făcut nimic*, **Teatrul Dramatic din Baia Mare**.

C. Premii pentru scenografie

Premiul I: EMILIA JIVANOV, pentru spectacolul *Studiul osteologic al unui schelet de cal dintr-un mormânt avar din Transilvania*, **la Teatrul Național din Timișoara**.

Premiul II: MIHAI TOFAN, pentru spectacolul *Jocul vieții și al morții în deșertul de cenușă*, **Teatrul de dramă și comedie din Constanța**; **MIHAI MĂDESCU**, pentru spectacolul *Niște țărani*, **Teatrul Mic**; **VIOREL PENIȘOARĂ-STEGARU**, pentru spectacolul *Hoții de vulturi*, **Teatrul Național „V. Alecsandri” din Iași**.

Premiul III: ION BOBEICĂ, pentru spectacolul *Salonul*, **Teatrul de Stat din Reșița**; **EUGENIA BASSA-CRÎȘMARU**, pentru spectacolul *Ordinatorul*, **Teatrul Giulești**.

Mențiuni: DANA LĂZANU, pentru spectacolul *A treia țepă*, **Teatrul Național din Craiova**.

D. Premii de interpretare

1. Roluri feminine

Premiul I: LEOPOLDINA BĂLĂNUȚĂ — *Un pahar cu sifon*, **Teatrul Mic**.

Premiul II: DORINA LAZĂR — *Nu ne naștem toți la aceeași vîrstă*, **Teatrul Giulești**.

Premiul III: DANA DOGARU — *Jocul vieții și al morții în deșertul de cenușă*, **Teatrul „C. I. Nottara”**; **CARMEN PETRESCU** — *Proștii sub clar de lună*, **Teatrul Tineretului din Piatra Neamț**; **CRISTINA SCHIOPU** — *Cartea lui Ioviță*, **Teatrul de Stat din Oradea** — secția română; **MEHES KATI** — *Băiatul cu floarea*, **Teatrul de Nord Satu Mare**, secția maghiară.

Mențiuni: PANEK KATI — *Copilul meu viitorul*, **Teatrul Maghiar de Stat din Cluj-Napoca**; **DESPINA MARCU** — *Hoții de vulturi*, **Teatrul Național „Vasile Alecsandri” din Iași**.

2. Roluri masculine

Premiul I: GEORGE CONSTANTIN — *Jocul vieții și al morții în deșertul de cenușă*, **Teatrul „C. I. Nottara”**; **ȘTEFAN MIHAILESCU-BRĂILA** — *Ordinatorul*, **Teatrul Giulești**; **MITICĂ POPESCU** — *Niște țărani*, **Teatrul Mic**.

Premiul II: CORNEL VULPE — *Concurs de frumusețe*, **Teatrul de Comedie**; **LUCIAN IANCU** — *Jocul vieții și al morții în deșertul de cenușă*, **Teatrul de dramă și comedie din Constanța**; **CORNEL POPESCU** — *Cartea lui Ioviță*, **Teatrul Național din Tg. Mureș**; **ION VÎLCU** — *Nu ne naștem toți la aceeași vîrstă*, **Teatrul Giulești**; **NEMEȘ LEVENTE** — *Valiza cu fluturi*, **la Teatrul Maghiar de Stat din Sf. Gheorghe**.

Premiul III: FLORIN PIERȘIC — *Cartea lui Ioviță*, **Teatrul Național „I. L. Caragiale”**; **FLORIAN PITTIȘ** — *Anchetă asupra unui tânăr care n-a făcut nimic*, **Teatrul „Bulandra”**; **BARKO GYÖRGY** — *Copilul meu viitorul*, **Teatrul Maghiar de Stat din Cluj-Napoca**; **RUDI ROSENFELD** — *Scurt circuit la creier*, **Teatrul Evreiesc de Stat**; **DOREL VIȘAN** — *Ordinatorul*, **Teatrul Național din Cluj-Napoca**.

3. Recitaluri

Premiul I: TUDOR GHEORGHE, *Petrecere*, **la Teatrul Național din Craiova**; **GRUPUL DE ACTORI AI TEATRULUI NAȚIONAL „I. L. CARA-**

GIALE, Lumină de primăvară ; **ADAM ERZSEBET**, Umbra soarelui, **Teatrul Național din Tg. Mureș**, secția maghiară.

Premiul II : BALASZ EVA, Cîntec despre pămîntul natal, **Teatrul Maghiar de Stat din Sf. Gheorghe** ; **COCA BLOOS**, Anotimpurile, **Teatrul Dramatic din Brașov**.

Premiul III : RUXANDRA PETRU, Strigăt șoptit, **Teatrul „Maria Filotti” din Brăila** ; **ILDIKO JARCSEK-ZAMFIRESCU**, Variațiuni, **Teatrul German de Stat din Timișoara** ; **CONSTANTIN AVĂDANEI**, Stați în picioare, **Teatrul „V. I. Popa” din Birlad**.

Mențiuni : CONSTANTIN GHENESCU, Dați-mi un trup, voi munților, **Teatrul Tineretului din Piatra Neamț** ; **DAMIAN OANCEA**, Numai o țară frumoasă, **Teatrul de Nord Satu Mare**, secția română ; **CORNEL NICOARA**, Manifest pentru sănătatea pămîntului, **Teatrul Tineretului din Piatra Neamț**.

II. TEATRE PENTRU COPII

A. Premii pentru spectacole

1. Piese

Premiul I : CINE-I OARE FĂT-FRUMOS ? de Iuliu Rațiu, **Teatrul pentru copii și tineret din Iași** ; **CARTEA CU APOLODOR** de Gelu Naum, **Teatrul de păpuși din Craiova**.

Premiul II : BORBOAȚĂ ȘI ZMEUL de Nicolae Drăghia, **Teatrul de marionete din Arad** ; **POVESTE DE IARNĂ** de Mihai Sin, **Teatrul de păpuși din Tg. Mureș** (secția română) ; **UMBRELA MIRACULOASĂ** de Bajor Andor, **Teatrul de păpuși din Tg. Mureș** (secția maghiară).

Premiul III : PUI DE OM de Victor Eftimiu, **Teatrul de păpuși din Brăila** ; **ECLIPSA CEA MARE** de Mircea Opriță, **Teatrul de păpuși din Alba Iulia**.

Mențiuni : ÎNTÎMPLĂRI DE PE STRADA NOASTRĂ de Tudor Boian, **Teatrul de păpuși din Pitești** ; **RENATTE ȘI ROBOTUL** de Emilia Căldăraru, **Teatrul de păpuși din Sibiu** (secția germană).

2. Recitaluri

Premiul I : FRUMOASELE PASIUNI ELECTRICE de Vladimir Simon, **Teatrul „Țândărică”**.

Premiul II : LECȚIE DE ZBOR ȘI COR de Cristian Pepino, **Teatrul de păpuși din Constanța**.

Premiul III : DACICA de Tudor Arghezi, **Teatrul de păpuși din Timișoara**.

Mențiuni : OUL DISCORDIEI de Ion Puiu Stoicescu, **Teatrul de păpuși din Botoșani**.

B. Premii pentru regie

CONSTANTIN BREHNESCU, pentru spectacolul *Cine-i oare Făt-Frumos ?* la **Teatrul pentru copii și tineret din Iași** ; **IRINA NICULESCU**, pentru spectacolul *Frumoasele pasiuni electrice*, **Teatrul „Țândărică”**.

C. Premii pentru scenografie

EUSTAȚIU GREGORIAN, pentru spectacolul *Cartea cu Apolodor*, **Teatrul de păpuși din Craiova** ; **MIOARA BUESCU**, pentru spectacolul *Frumoasele pasiuni electrice*, **Teatrul „Țândărică”**.

D. Premii pentru roluri feminine

ANETA FORNA, *Lecție de zbor și cor*, **Teatrul de păpuși din Constanța** ; **CARMEN CONȚAN**, *Borboacă și zmeul*, **Teatrul de marionete din Arad**.

E. Premii pentru roluri masculine

ION AGACHI, *Cine-i oare Făt-Frumos ?*, **Teatrul pentru copii și tineret din Iași** ; **LIVIU BEREHOI**, *Frumoasele pasiuni electrice*, **Teatrul „Țândărică”**.

Ne aflăm într-un moment important al teatrului, acela al reluării activității pe toate scenele. Îndeobște, numim acest moment „început de stagiune”. Așa este, ne aflăm la începutul unei noi stagiuni teatrale, cu deosebire că, anul acesta, prin grija teatrelor, prin efortul lor, și, de bună seamă, spre lauda lor, spectacolele s-au desfășurat, fără întrerupere, pe mai toate scenele și pe toată durata verii. S-a prelungit în acest fel stagiunea care a trecut, a fost anticipată stagiunea care începe. Se cuvine să apreciem această realizare, care are, drept rezultat imediat, sporirea considerabilă a numărului de spectatori.

Acum, când în urma anchetei realizate de revistă, putem înfățișa un tablou cuprinzător al programului repertorial, teatrele au și trecut la realizarea acestui program. Au avut loc primele spectacole în premieră, noi piese românești au văzut lumina rampei, se așteaptă alte reprezentații importante, care să ridice, și mai sus, calitatea artei teatrale din țara noastră. Sînt, în curs de organizare, — sub semnul marelui festival „Cîntarea Românei” ample acțiuni de interes republican, menite să stimuleze activitatea creatorilor din teatre. Sînt, luate la oală, puncte de reper ale unui program limpede și ambițios, elaborat sub semnul exigenței și pe direcția transformării continue a cantității într-o nouă calitate, așa cum o cere partidul, așa cum o cere secretarul său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Din răspunsurile primite la redacție, rezultă că, în teatre, s-a lucrat temeinic și cu răspundere, la elaborarea repertoriului. Avem impresia că, în continuarea precedentelor stagiuni, actuala stagiune pare mai ferm angajată pe o direcție politico-ideologică plină de răspundere. Proiectele de repertoriu ale teatrelor, dacă vor fi respectate sau dacă vor cunoaște modificări în bine, asigură un program ferm orientat din punctul de vedere al conținutului de idei, dar și superior cali-

STAGIUNEA '81 — '82

GONG!

tativ, vădînd cultură și gust artistic. Rezultă, din paginile anchetei noastre, că cele mai multe teatre au cumpănit cu înțelepciune, și nu în mod spontan, improvizat, ci printr-un efort de durată, cu participarea tuturor factorilor de răspundere, programul lor repertorial, menit să valorifice, cît mai bine, potențialul lor creator și să exploreze cu mai multă eficiență căile și mijloacele de atragere a publicului, de cuprindere a acestuia.

Este evident, din răspunsurile primite, că cele mai valoroase forțe artistice din teatre, regizorii, actorii, pictorii scenografi, sînt angajate în bătălia pentru realizarea unor spectacole de eficiență educativă, de înalt nivel artistic. Sigur, nu toate proiectele anunțate sînt perfecte. Ele sînt perfectibile, însă, și este datoria noastră, a criticii, să ne spunem deschis opinia, să intervenim prompt, răspicat, acolo unde apar mai mult sau mai puțin evidente, spiritul de improvizație, șovăiala, instabilitatea, lipsa de exigență.

În urmă cu un an, am publicat o anchetă asemănătoare. La o analiză imediată, se vedește că teatrele și-au onorat majoritatea promisiunilor. Se poate spera că la fel va fi și în lunile care urmează. Revista noastră va da mărturie, lună de lună, despre aceasta...

Publicul așteaptă, din partea slujitorilor scenei, să arate că vor și pot să răspundă înaltelor sarcini pe care societatea noastră socialistă le pune în fața lor. Așteaptă spectacole de puternică forță educativă, însușite de înalte sentimente patriotice, spectacole care să înalțe, pe trepte superioare, arta teatrală a României socialiste. Tot talentul, toată puterea de muncă a slujitorilor scenei trebuie puse în slujba idealului înalt către care ne îndeamnă, neobosit, conducătorul partidului și statului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu, idealul făuririi unui om nou, care să trăiască liber, să muncească rodnic și să se bucure de pace, într-o lume mai dreaptă și mai bună.

TEATRUL NAȚIONAL DIN BUCUREȘTI

FLORIAN NICOLAU, secretar literar

Am deschis stagiunea, la 18 septembrie, cu premiera absolută **Tineretea lui Moromete** de Marin Preda (publicată în revista „Teatrul“

PROIECTE

nr. 7—8/1950), în regia Ancăi Ovanecz-Doroșenco și scenografia lui George Doroșenco. În rolul lui Moromete, Gheorghe Cozorici. Urmează, într-o nouă montare și într-un nou decor, semnat de Diana Ioan, cu o distribuție în majoritate înnoită, dar în aceeași regie a lui Horea Popescu, **Coana Chirița** de Tudor Mușatescu, după Vasile Alecsandri. În rolul titular, în continuare, Draga Olteanu-Matei. În repetiții: **Ifigenia** de Mircea

Eliade, în regia lui Ion Cojar; protagonistă, Tania Filip, studentă la I.A.T.C.; **Act venețian** de Camil Petrescu, în regia lui Mihai Berechet, în rolurile Pietro Gralla și Alta, Florin Piersic și Cezara Dafinescu. Apoi, noi texte originale: **Cheile orașului Breda** de Ștefan Berceanu, regia, Sanda Manu, scenografia, Constantin Russu; **Inocentul** de Cristian Munteanu, care va semna și regia. În proiect: **Ce nemaipomenită harababură** de Eugen Ionescu (traducerea, B. Elvin și Fl. Nicolau); **Ploșnița** de Maiakovski, regia, Horea Popescu; **Harap Alb**, dramatizare de Răducu Ițcuș, după Creangă, în regia lui Grigore Gonța; **Valută forte** de Corneliu Marcu.

Și un spectacol de varietăți, destinat celor mai mari săli, din București și din țară!

Pe scenele teatrelor muncitorești îndrumate de Teatrul Național se află în pregătire **Adam și Eva** de Aurel Baranga (Teatrul muncitoresc al I.C.T.B.), **O aventură pe buzunarul vieții** de A. Butunoiu, **Muscata din fereastră** de V. I. Popa (Teatrul muncitoresc „Marcel Anghelescu“, al Combinatului poligrafic „Casa Scînteii“).

„Sentimental - tango“

La club se repetă intens **Sentimental-tango**. Regizor, Alexandru Colpacci. Îi solicităm un interviu-fulger. Ezită, consideră că e prematur să vorbească acum despre acest spectacol. Insistăm:

— Care a fost „drumul“ spre Mazilu și spre Teatrul de Comedie?

— Montez pentru prima oară un Mazilu — la zece ani după un proiect eșuat,

la Somnoroasa aventură, nu a mai reprezentat nici o piesă de Mazilu, deși are actorii necesari...

— Ați găsit „cheia“ spectacolului?

— Prima montare Mazilu e cea mai dificilă. Deși am pus în scenă destul de multe comedii, aici e vorba de un comic cu totul special și de o structură dramatică unică. Mă clarific pe măsură ce lucrez.

— Cum decurge colaborarea cu colectivul de interpreți?

— Mă întâlnesc pentru prima oară cu acești actori renumiți: Stela Popescu (Ortansa), Vasilica Tastaman (Clementina), Ștefan Tapalagă (Gogu), Silviu Stănculescu (Emilian), Liliana Țicuș și Eugen Racofi (părinții). Deocamdată, am încercat stabilirea unei „transmisii“ de la ei către mine și, sper, invers. Deși au mai fost unele dificultăți de „mobilizare“, ei fiind foarte solicitați, au cu toții o poftă de joc deosebită și o tinerete artistică remarcabilă.

— Care va fi aportul muzicii în spectacol?

— Muzica are aici o funcție specială. Esențială mi se pare melodia glasurilor; melosul trebuie să se nască, să decurgă în mod firesc din rostirea actorilor, din armonia replicii. Nu știu încă în ce măsură acest lucru va reuși...

REPETIȚII

în '71, la Oradea, cu Acești nebuni fățarnici. Între timp, „au căzut“ și alte tentative de montări Mazilu. La Cluj, la un moment dat discutasem cu autorul să-i lucrez o piesă... vă rog, asta nu notați... N-am putut, mereu a intervenit altceva. De astă dată, am izbutit să dau curs propunerii Teatrului de Comedie, care, de

TEATRUL „BULANDRA“

ION BESOIU, actor, președintele C.O.M.

Începem cu **Mormintul călărețului avar** (apărută în revista „Teatrul“ nr. 7—8/1979, sub titlul: **Studiul osteologic al unui schelet de cal dintr-un mormint avar din Transilvania**) de D. R. Popescu, în regia lui Mircea Marin și scenografia lui Mihai Mădescu. Interpretează: Mariana Mihuț, Ion Besoiu, Victor Rebengiuc, Irina Petrescu, Mircea Diaconu și alții. Clasică comedie sovietică **O zi de odihnă** de Valentin Kataev, în traducerea — și ea clasică — a lui Aurel Baranga și Sică Alexandrescu. Regia, Valeriu Moisescu. În distribuție: Mihai Mereuță, Tamara Buciuceanu, Virgil Ogășanu, Mihaela Juvara, Valeria Ogășanu. **Cabala bigoților** de Mihail Bulgakov și **Tartuffe** de Molière, — spectacole îngemănate, în regia lui Alexandru Tocilescu, decorul lui Dan Jitianu și costumele Danielei Codarcea. În repetiții: **Diogene ciinele** de Dumitru Solomon; regia, Sanda Manu; scenografia, Octa-

vian Dibrov; protagonist, Mircea Diaconu. Urmează — un eveniment repertorial — **Egmont** de Goethe, cu Ion Caramitru în rolul principal; regia, Dinu Cernescu. Apoi, o premieră pe țară: **Juriștii** de scriitorul german Rolf Hochhuth, o dezbateră în jurul încercărilor de justificare juridică a crimelor nazismului.

Teatrul nostru mai are în studiu câteva lucrări din dramaturgia românească contemporană: o piesă de Marin Sorescu și o alta, scrisă de regretatul actor Cornel Coman. În perspectivă, montarea unor piese din dramaturgia universală: **Merzind pe jos** de Slawomir Mrozek, **Țarul Ivan își schimbă meseria** de Mihail Bulgakov și **O lună la țară** de Turgheniev. Un spectacol de poezie românească închinat aniversării a 75 de ani de la răscoala țărănească din 1907. Să nu uităm nici recitalurile: **Astă-seară, poezia muzicii tinere** — spectacol-recital semnat de Florian Pittis.

Teatrul „Bulandra“ patronează echipa Teatrului muncitoresc de pe platforma Măgurele, care va realiza **Moartea ultimului golan** de Virgil Stoenescu, în regia lui Petre Popescu.

— Ați putea rezuma ideea spectacolului ?

— M-a interesat cu precădere modalitatea romantică de teatru, atât de ironic comentată de Mazilu. Dar, pentru a putea fi negat, romantismul trebuie continuat, de aceea performanța actorilor e deosebit de importantă.

— Ce se înțelege, în acest context, prin romantism ?

— Dramaturgia lui Mazilu — într-una dintre direcțiile sale — pulverizează clișeele teatrului romantic. Tirada, de exemplu, e negată prin banalizare. Moralist prin excelență, Mazilu folosește pulberea pe care timpul o pune peste mentalitatea individului, amendind vicii actuale, de la bagatelizarea esențialului, la exagerarea insignifiantului...

Și, brusc, regizorul renunță, cu un gest, la teorii, pentru a-i da cuvântul lui Gogu și Ortansei...

„Anunț la mica publicitate“

Sub neaua huselor, eleganta sală Majestic pare că doarme. Animație e doar pe scenă: câteva elemente provizorii de

decor, două fotolii, o bibliotecă, un birou și... protagoniștii piesei Anunț la mica publicitate de Alexandru Sever.

Atmosfera stranie, relația ciudată dintre profesorul Aureliu Rebedea și tinăra necunoscută se fac și se desfac cu ușurință. Sintem la o repetiție tehnică, de fixare a mișcării în scenă. Capacitatea de concentrare a lui Corado Negreanu funcționează perfect. Iată-l transfigurat de iubire, revenind apoi pentru câteva minute la causticul său umor personal, ca imediat, cu adânc instinct actoricesc, să ceară modificarea unei replici... Simte că nu sună bine. Actorul reîntră în text cu dezinvoltură, încearcă o altă frazare, își reglează suflul, își caută anumite atitudini, verifică atent raportul cu partenerul de pe scenă, dar și cu cel presupus în stal. Îl stimulează prezența diafană, misterioasă — așa cum cere rolul — a Ilenei Cernat, preocupată încă de felul cum trebuie să-și poarte extravaganta toaletă: o rochie cu trenă, din catifea neagră, ce cîntărește câteva kilograme bune. Corado o sfătuiește să ia rochia acasă, s-o îmbrace zilnic, ca să se obișnuiască cu ea. Această scenă îi solicită actriței întreaga atenție: pentru a obține ambiguitatea dialogului, costumul urmează

TEATRUL DE COMEDIE

ANDREI BĂLEANU, secretar literar

La 18 septembrie, Există nervi de Marin Sorescu. Regia, Florin Fătu-lescu. Scenografia, Ion Popescu-Udriște. Cu acest spectacol sîntem invitați la Colocviul regizorilor din teatrele dramatice, ediția a V-a.

Următoarea premieră, **Sentimental-tango** de Teodor Mazilu. Regia, Alexandru Colpacci. Scenografia, Sanda Mușatescu.

Simultan, se repetă piesa japoneză contemporană **Strigoi în Kitahama** de Kôbô Abe. Direcția de scenă, Cătălina Buzoianu. Scenografia, Mihai Mădescu. Muzica de scenă, Mircea Florian. Coregrafia, Sergiu Anghel. În distribuție: Mihai Pălădescu, Sanda Toma, Iarina Demian, Ion Lucian, Aurel Giurumia, Cornel Vulpe, Valentin Plătăreanu, Căndid Stoica și alții...

TEATRUL „ION CREANGĂ“

MARIANA IOAN, referent literar

Primul gong, 15 septembrie, la Casa de cultură din Buftea cu **Noaptea lui Ștefan cel Mare** de Dan Tăr-chilă. Regia, Ileana Cirstea. Scenografia,

Elena Simirad-Munteanu. Întrucît sala teatrului a intrat în reparații, vom juca la case de cultură, cămine culturale și în întreprinderi.

În repetiții: **Pinocchio** de Collodi. Regia, Cornel Todea. Scenografia, Dumitru Georgescu. În rolul titular, Alexandrina Halic.

În studiu: **Cădere liberă** de Colin Mortimer — regia, Cornel Todea; **Hoțul de vulturi** de D. R. Popescu — regia, Emil Mandric; **Povestea porcului** după Creangă — dramatizarea și regie, Dan Micu.

TEATRUL EVREIESC DE STAT

I. BERCOVICI, secretar literar

Am deschis stagiunea cu reluarea spectacolului de succes **Scurt-circuit la creier** de Dumitru Solomon, în regia lui Adrian Lupu. Întîia premieră, **Andorra** de Max Frisch, în regia ace-

să sublinieze o anume lascivitate în mișcări, să potențeze intimitatea creată între cele două personaje...

Regizorul Geta Vlad și-a gândit spectacolul ca o lectură apropiată nu atît de text, care a cerut o anume reducere, cît de spiritul autorului. Geta Vlad caută în primul rînd ca mesajul spectacolului să devină foarte clar, direct, dar, în același timp, să conțină, subtil, un suspans drapat în meditația filozofică, după cum e preocupat și de tenta insolită a conflictului...

Un ceas petrecut cu această echipă (protagoniștilor, alăturîndu-li-se Ștefan Mihăilescu-Brăila, Agatha Nicolau, Ana Trofin, scenografa Eugenia Bassa-Crișmaru, cît și cei, de obicei, anonimi — sufleură, costumiera, mînuitorii decorului și maiștrii de lumini) ne-a confirmat existența unui adevărat climat creator. Se repetă, într-adevăr, cu entuziasm, într-o singură respirație, cum se spune, profitîndu-se de spiritul de emulație creat.

Plăcerea colaborării, bucuria jocului comun, sînt pentru artiști un bun cîștigat, iar pentru spectatori, o garanție a succesului.

„Omul nu-i supus mașinii“

Actorii, la rampă, privesc în sală, unde, cu toată grația pe care silueta i-o permite, evoluează regizorul Alexandru Tociulescu. Actorii ascultă. Regizorul „joacă“ o istorioară adevărată, întîmplată chiar lui, care — coincidență — seamănă cu episodul care tocmai se repetă: unul dintre momentele-cheie ale piesei *Omul nu-i supus mașinii* de Tudor Popescu, o nouă comedie, care reia personajele Paradisului de ocazie și le confruntă cu o altă situație-limită: pentru desemnarea șefului sectorului 3, din întreprinderea „Elasticul“, va fi folosit nu „sistemul de pile“, ci un ordinator imparțial, pe care, rînd pe rînd, vor încerca să-l corupă, după metode bine știute, toate cunoscutele personaje. După ce le-a fixat starea, rela-tîndu-le un fapt concret, regizorul le pre-tinde actorilor să joace situația alert, șarjat:

— Comportați-vă ca un mecanism; to-nul să fie fals, totodată ambiguu. Creați impresia normalului, a lucrurilor firești, indiscutabile. Pe urmă, dați senzația că v-ați topit, că nimic nu s-a întîmplat!

luași Adrian Lupu ; scenografia, Gheorghe și Carmen Rasovski ; muzica de scenă, Iosif Herțea. În distribuție : Eli Constantin Măguleanu, Tricy Abramovici, Bebe Bercovici, Leonie Waldman-Eliad și alții... Tot Adrian Lupu va monta **Somnoroasa aventură** de Teodor Mazilu ; vor juca Rudy Rosenfeld, Lucia Cosmeanu-Maier, Tricy Abramovici și Bebe Bercovici.

Pentru a doua parte a stagiunii, regizorul George Teodorescu va pregăti o nouă versiune, cu o nouă distribuție, a vechiului nostru succes, **Jurnalul Annei Frank** de F. Goodrich și A. Hackett.

TEATRUL GIULEȘTI

PAUL IOACHIM, actor, președintele C.O.M.

Am început cu piesa dramaturgului Alexandru Sever **Anunț la mica publicitate** (piesă publicată în revista „Teatrul“ Nr. 1/1974 sub titlul **Menajera**), dezbateri despre dragoste și sacrificiu, lașitate și curaj.

Actorii dispar într-adevăr printre cuburile verzi (scenografia lui François Pamfil imaginează prolificul labirint al birocratiei). În scenă rămân două personaje : Răducu și Mioara, tinerii ce nu se lasă corupți. El îi repetă propunerea primită, mimind o îngrijorare exagerată :

— „Minunile-s la tot pasul. Dar mă tem că n-o să țină decît trei zile. Că așa-s minunile la noi. Țin trei zile !“

Partenera trebuie să joace în registrul tainei absolute, dar... a uitat replica ! Intervine, prompt, Milica Petrescu, un sufleur cu aplomb și fără trac.

Moment de respiro. Intră în scenă Dumitru Dunea și Sanda Maria Dandu. Fac o pereche foarte „teatrală“, dar regizorul nu e mulțumit. Lipssește ceva. Ideea îi vine aparent pe negindite :

— Nu mai văd nici o necesitate ca acum să se petreacă ceva logic. Așa că, voi intrați aici și faceți ceva, găsim noi... Dansați, de exemplu ! Tu vii cu casetofonul de gît. Ea te urmează.

— Da. „Ea-și urma cărarea în codru. / E nebună și se duce“.

— Deci — reia regizorul, voi intrați aici într-un fel de euforie...

Căutățile echipei continuă. Sorin Postelnicu și Constantin Rășchitor, Daniel

Următorul spectacol, de asemenea semnat de Geta Vlad, **Dragostea prințesei (Soldățul de plumb)** de Sacha Lichy, în scenografia Danielei Codarcea și muzica lui Dumitru Capoianu, este destinat micilor spectatori.

Pină la sfîrșitul anului, regizorul Dinu Cernescu va pune în scenă **Pericles** de Shakespeare, cu Ion Caramitru în rolul titular. Vor urma pe afiș premiere absolute și pe țară : piesa lui Dan Tărchilă **Zidarul**, reinterpretare într-o viziune modernă a mitului Meșterului Manole, în regia lui Tudor Mărăscu ; **Amadeus** de Peter Shaffer, piesă care explorează, la granița documentului istoric, drama mediocrității lucide (Salieri), confruntată cu misterele geniului (Mozart). Regia, Dinu Cernescu.

În studiu, comedii originale, alte piese din literatura dramatică străină și recitaluri de poezie românească.

Teatrul nostru patronează colectivele artiștilor amatori de la Uzinele „Semănătoarea“ și Teatrul muncitoresc Chitila, ale căror repertorii se află în studiu.

Tomescu și Lavinia Jemnea, Hamdi Cercez și Mihai Dobre vin, pe rînd, cu soluții scenice.

„Cabala bigoților“

În sala de la Grădina Icoanei se repetă Cabala bigoților de Mihail Bulgakov. Scena morții lui Molière. În prelungirea scaunelor pe care vor sta spectatorii, în fața intrării, pe o construcție deocamdată extrem de simplă, se află acum actorii — ipoteticii spectatori de la Palais Royal din 1673, martorii celei de-a patra reprezentații cu ultima piesă a lui Molière : Bolnavul închipuit. Pe scena din scenă e multă lume. Regizorul Alexandru Tocilescu ordonează, conduce, stimulează, provoacă reacțiile „spectatorilor“. Octavian Cotescu, interpretul lui Molière, din piesa lui Bulgakov, (în timp ce Molière îl joacă pe Orgon) se sufocă pe mijlocul replicii. Actorii-actori, înțelegînd situația, încearcă să-l acopere pe Molière. Actorii-spectatori, nepricepînd, rîd ca de o glumă bună. Cu textul în mînă, Cotescu joacă „desfăcut“, în timp ce se stabilește miscarea, atitudinea trupei : a celei de la

TEATRUL MIC

ADRIANA POPESCU, secretar literar,

Mai întâi, o reluare: spectacolul **Niște țărani**, pentru muncitorii Uzinelor „Grivița”. Șirul premierelor începe cu **Diavolul și bunul Dumnezeu** de Sartre, în regia lui Silviu Purcărete și scenografia Adrianei Leonescu. Menționăm, cu acest prilej, că spectacolul va marca cel de-al 100-lea decor al acestei talentate scenografe, prilej de a-i organiza și o expoziție retrospectivă. Accentul acestei stagiuni îl punem însă pe literatura dramatică originală, și anume pe operele dramatice scrise pentru colectivul și scenele noastre. Sîntem acum în posesia unor piese excepționale, de mare forță dramatică și frumusețe literară: **Ca frunza dudului din rai** de D. R. Popescu, **Amurgul burghez** de Romulus Guga, **Coadă** de Paul Everac, **Ferocitate** și **Trestia gînditoare**, primele două romane dramatice ale tetralogiei **Politica** de Theodor Mănescu. Mai avem în mapele noastre și alte texte, de Ion Brad, Radu F. Alexandru etc. E momentul să jucăm un Shakespeare: **Richard al III-lea** cu Ște-

fan Iordache în rolul titular. E momentul să jucăm și autori străini contemporani: Thomas Bernhard, cu piesa lui antifascistă, **Înainte pensionării**; Witold Gombrowicz, cu **Yvona, principesa Burgundiei**; se va relua un vechi succes al Teatrului Mic, **Doi pe un balansoar** de William Gibson, cu noi interpreți, Maria Ploae și Dan Condurache.

TEATRUL „NOTTARA”

ALECU POPOVICI, secretar literar

In premieră absolută, o piesă românească, **Omul care face minuni** de Radu F. Alexandru, inspirată din actualitatea imediată, aducînd în discuție responsabilitatea omului față de sine însuși și față de semenii săi. În distribuție, Margareta Pogonat, Elena Albu, Anca Bejenaru, Dorin Varga, Mircea Jida. Regia, George Rafael; scenografia, Tudor Ghimes. Un al doilea spectacol, **Mizerie și noblețe** de Eduardo Scarpetta, în regia lui Mihai Berechet și scenografia lui Constantin Rusu. Urmează: **Karamazovii** de Horia Lovinescu și Dan Micu, după Dostoievski; regia, Dan Micu; sce-

Palais Royal, firește, care interpretează Bolnavul închipuit. Molière se prăbușește. Spectacolul din spectacol se încheie. Pe locul unde s-a prăbușit Molière a rămas doar dosarul cu textul piesei. Din sală, Octavian Cotescu urmărește acțiunea, se uită la ceea ce se întîmplă după „moartea” lui. Pare-se că nu, mare lucru. Alți actori îl vor juca pe Orgon, alți spectatori vor ride de el, alți autori vor aranja un dialog cu autoritățile pentru a-și vedea piesele jucate, alți scriitori vor fi judecați... cu ajutorul altor cabale...

În piesa Cabala bigoților se produc probele procesului Tartuffe, iar Teatrul „Bulandra” a decis să ofere publicului și „corpul delicat”, montînd deopotrivă piesa lui Bulgakov, și Tartuffe de Molière. Două spectacole distincte și, în același timp, legate. „Reprezentăția cu Tartuffe — ne spune Alexandru Tocilescu — nu este, de fapt, reprezentăția noastră, e reprezentăția trupei lui Molière din Cabala bigoților. Octavian Cotescu va interpreta și rolul lui Tartuffe. Cînd în Tartuffe se se desfășoară scenele incriminate în Cabala..., reacția spectatorilor este determinată de atitudinea pe care o descrie Bulgakov în piesa lui. Două piese care se intersectează, și momentele de contact, de tangență, apar în ambele spectacole...”

Deocamdată, scena e goală. Cîteva obiecte marchează locurile de joc. Actorii se pregătesc să reia repetiția — un „șnur” la Cabala bigoților. Tocilescu povestește cum o să fie decorul (arh. Dan Jitianu), costumele (Daniela Codarcea), unde și cum o să intervină muzica (Adrian Enescu). Florian Pittiș se cațără în punctul cel mai înalt al schelei, verifică cu un gest extrem de „actual” trăinicia scaunului pe care urmează să stea, spune ceva nu știu cui, și se așează. Scaunul devine tron și Florian Pittiș, Regele — Soare. Minunea teatrului s-a produs. Din nimic și deodată, oamenii aceștia, care s-au odihnit, răspîndiți prin sală în grupuri întîmplătoare, fără a-și modifica în vreun fel înfățișarea, modifică totul în jurul lor. Trupa lui Molière joacă în fața Regelui. Apoi se desfășoară ritualul curții — tot un joc, dar cu alte convenții. Apare un personaj strănu, bufonul, apoi un călugăr care cere să se interzică opera lui Molière, integrîndu-se în solemnitatea și în ritualul Cabalei, joc prestat de niște meseriași ai dogmei, pregătind intrarea Regelui pentru baletul în care el este marele dansator. Marele, unicul spectator, visează la meseria de actor. Nimeni nu-și trăiește în spectacol viața pur și simplu... Actorii de la „Bulandra” nu

nografia, Dragoș Georgescu. **Copiii soarelui** de Maxim Gorki, regia, Anca Ovanec-Doroșenco; scenografia, George Doroșenco. **Omul care s-a trezit vorbind singur** de Adrian Dohotaru. În studiu, o piesă de Michel de Ghelderode, pe care o va monta Dinu Cernescu, și noua piesă a lui Horia Lovinescu, **Negru și roșu**.

TEATRUL DE OPERETĂ

GEORGE ZAHARESCU, director

Lecția de dragoste — primul spectacol al noii stagiuni —, pe un libret de Mihaela Atanasiu, care semnează totodată regia și scenografia, interpretat de ansamblul de balet al teatrului. Versurile, Marin Sorescu; muzica, Adrian Enescu.

Liliacul, de Johann Strauss, va vedea luminile rampei în partea a doua stagiunii. Sperăm să prezentăm acest clasic al genului într-o imagine inedită. În cursul lunii octombrie vrem să oferim, pe scena Sălii Polivalente, un spectacol

la care își vor da concursul, în afară de cele mai reprezentative forțe interpretative ale teatrului nostru, și unii dintre cei mai populari artiști lirici și comici din Capitală și din țară.

Sintem într-un stadiu avansat de lucru cu compozitorul Elly Roman și cu libretistul Dan Stoica, la opereta **Tineretea poetului**, inspirată din viața lui Mihai Eminescu. Scriitorul Tudor Popescu și compozitorul Andrei Tănăsescu „croiesc” și ei un musical după piesa de actualitate **Băiatul cu floarea** de Tudor Popescu.

În reluare, vor fi prezentate: **Lăsați-mă să cînt**, **Violete de Parma**, **Eternele iubiri**, **Leonard**, **Zori de purpură și aur**, **Voievodul țiganilor**, **Văduva veselă**, **Prințesa circului**, **Vinzătorul de păsări**, **Victoria și-al ei husar**, **Oklahoma**, **My Fair Lady**, **Poveste din Cartierul de vest** ș.a. Activitatea instituției noastre va fi completată cu un număr important de manifestări artistice realizate în colaborare cu artiștii amatori, acțiuni menite să atragă noi mase de spectatori către acest gen, care se bucură de o popularitate deosebită: opereta.

joacă adevărul unor identități, ci niște personaje care joacă alte personaje, și așa mai departe...

„Spectacolul nostru va fi o meditație despre teatru — spune Tocilescu —, o meditație despre teatru și despre condiția omului de teatru... În lumea acestor piese, în care totul e spectacol, singurele momente de viață adevărată, singurele momente de sinceritate, sînt cele trăite de actorii trupei lui Molière. Actorii, singurii care-și trăiesc viața cu adevărat, își trăiesc pasiunile, dramele, tristețile, bucuriile, într-o structură în care totul este organizat conform rigorilor înscenării”.

„Diavolul și bunul Dumnezeu”

„Parabolă despre tiranie, piesa lui Sartre, departe de a fi doar o demonstrație filozofică, este de o teatralitate densă, pe care am căutat să o exploatez” — ne spune regizorul **Silviu Purcărete**, la una dintre primele repetiții de după vacanță. „Mă interesează să operez o translație, să mut accentele de pe dezbaterile ideatică pe caracterul social al temei și să urmăresc consecințele sociale ale implicării

omului în istorie. Scenografia Adrianei Leonescu cred că slujește acestei viziuni”.

Scena, care deocamdată se dezvăluie privitorului cu toate complicatele ei pasarele și dispozitive întunecat-metalice, este dominată de un uriaș cort de circ. Simbol al trecerii derizorii prin viață, pinza aceasta va adăposti zbaterile indivizilor măcinați, rînd pe rînd, de valoarea relativă a acțiunilor lor...

Figurația — alcătuită integral din studenți la I.A.T.C., aflați în practică — lucrează la o scenă din primul tablou. Se distribuie replicile, se fixează mișcarea, se indică stările și reacțiile, se face rîndul cu protagoniștii. De la o reluare la alta se simte cum capătă forță tumultul unei mulțimi în criză. Metode moderne în rostire îi ajută pe tinerii actori să obțină un crescendo de efect. Inițial entități amorfe, personajele se animă și încep să reacționeze la ceea ce se petrece în jurul lor, oscilînd între spaimă și revoltă, între pasivitate și brutalitate.

Interpretate de Dan Condurache, Carmen Galin, Monica Ghiuță, Nicolae Pomoje și Nicolae Iliescu, personajele piesei își capătă treptat trăsăturile distincte, care se vor fixa în memoria spectatorescilor (să sperăm) la data premierei!

Dialog cu dramaturgul...

...RADU F.
ALEXANDRU

— Cu ce premiere sînteți prezent în noua stagiune ?

— Cum știți, Teatrul „Nottara“ și-a deschis stagiunea prezentînd în premieră pe țară **Omul care face minuni. Mansarda**, o piesă la care țin îndeosebi, figurează în repertoriul Teatrului Mic și al Teatrului Tineretului din Piatra Neamț.

— Altceva ?

— **Căutătorii de aur. La vie en rose și Magdalena !... Magdalena !...** sînt titlurile celor trei piese datele '81 și care-și așteaptă editorii și regizorii. Prima, după cum se vede, s-a bucurat de sprijinul pe care l-a dat, în atîtea rînduri, dramaturgiei noastre, revista „Teatrul“.

— Celelalte două ?

— Să nu vă mire, mie îmi plac foarte mult.

— O urare pentru colegii de breaslă ?

— Sănătate !

...ION BĂIEȘU

— Unde va fi jucat dramaturgul Ion Băieșu în actuala stagiune teatrală ?

— N-aș putea să vă răspund exact la această întrebare. Nu dramaturgul este posesorul certitudinilor, ci directorii de teatre. Întrebați-i pe ei. Oricum, există bănuiala, că **Preșul** se va juca în continuare pe scena Teatrului de

TEATRUL NAȚIONAL DIN CLUJ-NAPOCA

CONSTANTIN CUBLEȘAN, director

Stagiunea 1981—1982 a fost inaugurată cu o premieră pe țară, **Pensiunea „Speranța“** de Alexandru Căprariu (regia, Mihai Măniuțiu, scenografia, Octav Cosman), o imagine pregnantă a unor pături sociale aflate în derută, din societatea românească din preajma celui de-al II-lea război mondial. Din dramaturgia românească vom mai prezenta dramatizarea cunoscutului roman **Vocile nopții** de Augustin Buzura ; **Un post pentru un ciine** de Alexandru Sever ; **Căruța cu povești**, piesă pentru copii de Alecu Popovici — toate, premiere absolute. Titluri inedite am ales și din repertoriul străin : **Bani pentru Maria** de scriitorul sovietic Valentin Rasputin — dramă ce sondează problematica solidarității umane ; **Ultima întîlnire a cavalerilor „Magnoliei albe“** de Preston Jones, o comedie satirică ce demască segregarea rasială ; și **Trenul cu lapte nu mai oprește** de Tennessee Williams, dramă a senectuții autoritare și arogante, confruntate cu iminența morții. Ne promitem și un Shakespeare : **Macbeth**. În intenția noastră sînt și alte piese clasice și contemporane. Autori, Lope de Vega, Marin Sorescu, Vasile Rebreanu, Alexandru Stark etc. Vom lucra cu regizorii care aparțin, în primul rînd, teatrului : Victor Tudor Popa, Mihai Măniuțiu, Rodica Radu. Alături de ei, i-am invitat pe scena noastră pe Constantin Codrescu și Radu Dinulescu. Ne propunem să repetăm și o experiență (fericită) de anul trecut : după exemplul lui Dorel Vișan, care a semnat regia piesei **Ordinatorul** de Paul Everac, în această stagiune, alți doi actori de frunte ai teatrului, Gheorghe Gherasim și Marin D. Aurelian, vor monta spectacole în cadrul Studioului.

„Și, nu în ultimul rînd, să menționăm că în alcătuirea repertoriului am ținut seamă de posibilitatea valorificării depline a celor mai buni actori ai teatrului nostru.

TEATRUL NAȚIONAL DIN CRAIOVA

ALEXANDRU FIRESCU, secretar literar

Am deschis stagiunea pe platforma minieră Motru, cu piesa dramaturgului craiovean I.D. Sirbu, **Simion cel drept**, în regia Georgei Tomescu și scenografia lui Viorel Penișoară-Stegaru. La sediu, cortina s-a ridicat la 18 septembrie, cu **Richard al II-lea** de Shakespeare. Regia, Mircea Cornișteanu ; scenografia, Tudor Ghimes ; protagonist, Tudor Gheorghe.

Ne aflăm în repetiții cu piesa **Catedra** de Valeria Vrubleovskaia, scriere ce investighează condiția etică a dascălului. La realizarea spectacolului ne vom bucura de concursul primului regizor al Teatrului Dramatic de Stat Rus „K. Stanislavski“ din Erevan, Aleksandr Gregorian ; tot în pregătire, comedia **Vrăjitorul (Jolly Joker)** de Tudor Popescu. Regia, Valentina Balogh ; scenografia, Vasile Buz

În continuare, vom monta piesele **Matca** de Marin Sorescu, **O scrisoare pierdută** de I.L. Caragiale, spectacol pe care-l vom prezenta la a șasea ediție a Zilelor „I.L. Caragiale“ — manifestare găs-

duită de teatrul nostru, în ianuarie viitor. Apoi, **Greul pământului** de Valeriu Anania, premieră absolută, cu care ne vom prezenta la cel de-al patrulea Festival de teatru istoric — o altă manifestare tradițională pusă sub egida teatrului nostru, programată în luna aprilie 1982.

Scontăm, de asemenea, pe succesul a două premiere, pentru noi adevărate examene artistice și experimente: musicalul **Fulgi de nea și diamante** de Flavia Buref, muzica de Camelia Dăscălescu, dramatizare după savuroasa comedie a lui Tudor Mușatescu, **Visul unei nopți de iarnă**, precum și musicalul pentru copii **Mary Poppins**, dramatizare de Silvia Kerim, după cartea cu același titlu a Pamelei Travers.

În cadrul Studioului T-94, vom reprezenta piesa dramaturgului italian Aldo Nicolaj, **Fluturi**, și vom semna actul de botez al unui nou debutant craiovean, Carmen Firan, prin piesa inspirată din viața tineretului studios, **Polen pe insulă**.

Vom comemora împlinirea a trei sferturi de veac de la răscoalele țărănești din 1907, printr-un spectacol omagial pe care-l vom prezenta în comunele județului nostru.

Recapitulind proiectele, precizăm că vom avea în repertoriu 11 premiere, dintre care șase premiere absolute sau pe țară. Dintre manifestările de cultură teatrală, o deosebită importanță vom acorda ciclului de conferințe experimentale **Reliefuri în dramaturgia românească contemporană**, cu prilejul cărora vom prezenta cele mai de seamă creații ale dramaturgilor actuali, cu participarea acestora, ca și a celor mai prestigioși critici de teatru din întreaga țară.

TEATRUL NAȚIONAL „VASILE ALECSANDRI“ DIN IAȘI

MIRCEA FILIP, secretar literar

Am deschis stagiunea la 13 septembrie, cu noua montare a **Chiriței în provincie** de Vasile Alecsandri, în regia lui Alexandru Dabija și scenografia lui Laurențiu Dumitrașc. În mijlocul lunii octombrie, vom prezenta cea de-a doua premieră, piesa scriitorului bulgar Stanislav Stratiev, **Auto-buzul**, comedie dramatică pe teme de etică socialistă. Regia, Călin Florian; scenografia, Viorel Penișoară-Stegaru. În noiembrie, ne propunem să aducem la rampă, în premieră pe țară, **Calul verde** de Constantin Popa (actor al Teatrului Național din Iași), în regia și scenografia lui Dan Nasta, piesă discutată și în cenaclul revistei „Teatrul”; tot în noiembrie, și tot în regia lui Dan Nasta, altă premieră absolută, piesa **Hardughia** de Mircea Radu Iacoban, pledoarie pentru păstrarea patrimoniului național. Vom încheia anul cu o comedie de Shakespeare, **Cum vă place**, în montarea Nicolettei Toia.

În repertoriul stagiunii 1981—1982, urmează: **Drumuri și răscruci** de Paul Everac (piesă publicată în revista „Teatrul” nr. 6/1981), în regia lui Călin Florian. Tot la capitolul premiere românești, **Sala de așteptare** de Nelu Ionescu, dramă-dezbateri în jurul unei situații-limită; iar în adaptarea și regia lui Dan Nasta, **Jacques Fatalistul**, după Diderot.

Pentru sala Studio, un afiș variat: **Pentru cine cântă Van Gogh** (Da) de Gabriel Arout, în regia ac-

Dialog cu dramaturgul...

Comedie din București. (Îl citez pe Silviu Stănculescu, directorul teatrului.) Sînt în tratative intense cu Dinu Săraru, directorul Teatrului Mic și Foarte Mic, pentru două comedii: **Dresoarea de fantome** și **Revizorul contabil**, în premieră mondială. Țineți-vă bine: mai am două premiere mondiale. Una, la Pitești, cu **Fantomiada**, în regia lui Mihai Radoslăvescu, și alta (cu un titlu nedefinit), la Galați. Mi se joacă în continuare **Alibi**, la Brăila, și aștept o veste de la Iași, de la Mircea Radu Iacoban.

— Ce surprize ne pregătiți la masa de lucru?

— La întrebarea a doua, am răspuns mai înainte. Speranța mea oarbă este ca surprizele din această stagiune să fie în întregime plăcute. În primul rînd, pentru public. Apoi, pentru mine.

— Ce le urați scriitorilor (dramaturgilor) în actuala stagiune teatrală?

— Se petrece un fenomen dintre cele mai bizare: debuturile în dramaturgie sînt foarte rare și anevoioase. Debutanții ajung pe scenă abia după patruzeci de ani, cînd, tinere speranțe fiind, părul le-a încărunțit deja la temple. Teatrul românesc are o nevoie acută de prospețime, e timpul ca directorii și regizorii să încurajeze mai intens prozatorii și poeții, lansîndu-i cu mai mult curaj. Să nu

uităm că poeții care purtau numele Mihai Eminescu și Lucian Blaga scriau teatru din adolescență.

...PAUL CORNEL CHITIC

— Ce face dramaturgia dumneavoastră în noua stagiune?

— **Miriiala** a fost lansată definitiv de Teatrul Mic. La Teatrul de Nord din Satu Mare premiera aceleiași piese a avut loc la sfârșitul stagiunii '80—'81, tot în regia lui Cristian Hadjiculea; Teatrul din Sibiu o va pune în scenă în cursul lunii octombrie, spectacolul fiind semnat de tinăra regizoare Ludmila Szekely.

Matei Varody, regizorul de curind venit în trupa teatrului din Birlad, și-a pregătit caietul de regie la piesa **Europa, aport, viu sau mort!** Rămîne de văzut dacă va reuși să-și impună punctul de vedere, atît de răspicat exprimat în cele cîteva discuții pe care le-am avut, și dacă va izbuti să realizeze spectacolul așa cum îl dorește.

În orice caz, dacă va monta piesa, și-și va urma toate ideile, sînt convins că va fi un spectacol bun.

— **Ce surprize ne pregățiți?**

— Am început „supliciul” muncii la două piese: **Întreb, întreb, dar cine-mi răspunde?** și **Rivna**. Nu știu precis de care dintre ele mă voi apropia mai mult. Nu știu nici cînd le voi termina. Mi-e teamă că voi scrie la ele mai mult de un an. Tot ce știu este că, prin aceste două piese, voi încerca să-mi perfecționez „tehnica” dramatică. Amîndouă textele le voi înainta, bineînțeles, Teatrului Mic.

torului Ioan Chelaru; **Iona** de Marin Sorescu, în regia lui Dan Micu, și un spectacol de poezie eminesciană intitulată **Scrisorile**, al cărui interpret și regizor va fi Dan Nasta. Tot aici, o adaptare a lui Alexandru Stark după proza lui Ilf și Petrov: **Centropup**.

TEATRUL NAȚIONAL DIN TIMIȘOARA

LUCIA NICOARĂ, directoare

Am deschis stagiunea la 10 septembrie, pe platforma industrială a întreprinderii „Electro-Timiș”, cu un recital de poezie, muzică și balet, în colaborare cu Filarmonica „Banatul” și cu Opera Română din Timișoara.

Primul spectacol la sediu a fost **Studiul osteologic...** de D.R. Popescu, montare prezentată în Festivalul național „Cîntarea României”. Iar cea dintîi premieră a actualei stagiuni, în a doua jumătate a lunii octombrie: **Răzvan și Vidra** de B.P. Hașdeu, în regia lui Emil Reus și scenografia Doinei Almăjan-Popa. Protagonisti: Sandu Simionică și Adela Radian. În repetiții, piesa **Velasquez** de A. Buero Vallejo, biografie dramatică ce evocă furtunoasele relații ale marelui artist cu Inchiziția. Regia, Ioan Ieremia; scenografia, Emilia Jivanov. În distribuție, Mircea Belu, Irene Flaman Catalina. Vor urma, perind: **Iona** de Marin Sorescu, în regia lui Florin Pătulescu; **Zborul de la cuib** de Constantin Cubleșan (piesă apărută în revista „Teatrul” nr. 9/1930), un rechizitoriu la adresa conformismului, în regia lui Emil Reus; **Somnoroasa aventură** de Teodor Mazilu și **Măsură pentru măsură** de Shakespeare, ambele în regia lui Ioan Ieremia.

După cum vedeți, în repertoriul Teatrului Național din această stagiune, din șase premiere, patru aparțin dramaturgiei originale.

În cadrul Studioului, vom prezenta piese ale unor autori timișoreni: **Într-un Tomis întîrziat** de Claudiu Iordache, debut dramaturgic (evocare a relațiilor cetății Tomis cu poetul Ovidiu) și **Pilatus** de Aurel Gheorghe Ardeleanu.

Vom relua, de asemenea, ciclul de conferințe **Teatrul și catedra**, pregătit împreună cu Inspectoratul școlar județean. În conformitate cu programa de învățămînt, organizăm conferințe pentru elevii, ilustrate cu fragmente din spectacolele noastre. Vom relua relațiile de colaborare cu marile întreprinderi industriale timișorene, legături tradiționale, în cadrul unei acțiuni pe care o numim „Întreprinderea prietenă”. Pentru studenți, vom inaugura, chiar în încălta Facultății de Electrotehnică, o activitate anume de Studio, dedicată tinerilor din întreg Centrul universitar timișorean.

TEATRUL NAȚIONAL DIN ȚIRGU MUREȘ

ROMEO POJAN, director

Întorși dintr-un lung turneu cu piesa **Moartea accidentală a unui rebel** de Dario Fo, am prezentat, la 27 august, premiera **Steaua fără nume** de Mihail Sebastian, în regia Ralucăi Iorga-Mindrila, pe platforma industrială din Țirnăveni. În distribuție, Gabriela Zein și Aurel Ștefănescu. În orașul Țirnăveni, teatrul nostru patronează echipa artistică a muncitorilor chimiști, așa că aici sîntem... „acasă”. După un alt turneu, pe Valea Prahovei, în nordul Munteniei și în Moldova, pînă la Iași, am deschis stagiunea și pe scena din Țirgu Mureș, cu aceeași piesă, la 17 septembrie.

În repetiții, o premieră pe țară : **Portretele** de scriitorul argentinian Julio Mauricio, piesă dedicată luptei tineretului progresist din America Latină, în regia lui Dan Alecsandrescu ; tot în pregătire, o puternică dramă din lumea satului, **Tot ce avem mai sfînt** de dramaturgul sovietic Ion Druță, altă viitoare premieră pe țară — în regia lui Hunyadi András.

Secția maghiară a întreprins un turneu în nordul țării, cu spectacolul **Banul Bank** de Katona József, regizat de Kincses Elemer, și cu piesa **Vinul** de Gardonyi Geza, în regia lui Hunyadi András, pe Valea Jiului.

Prima premieră a secției maghiare, piesa **Salcîmul liliachiu** de Szep Ernő, în regia lui Kovacs Levente. Iar în repetiții, **O scrisoare pierdută** de I. L. Caragiale, în regia lui Dan Alecsandrescu.

TEATRUL DE STAT DIN ARAD

OVIDIU CORNEA, director

Si în teatrul nostru stagiunea s-a desfășurat non-stop : în sezonul estival, am adus la rampă **Bădăranii** de Carlo Goldoni, în regia lui Victor Tudor Popa și scenografia Aureliei Marin. Prima premieră a noii stagiuni, piesa inedită a lui Adrian Dohotaru **Omul care s-a trezit vorbind singur**, pledoarie pentru curajul atitudinii, ca factor al progresului social. Regia, Radu Dinulescu ; scenografia, Florin Harasim. Urmează **Vrăjitoarele din Salem** de Arthur Miller, în regia lui Dominic Dembinski, după care vom prezenta **Fantomiada** de Ion Băileșu, în regia lui Mihai Manolescu.

În a doua parte a stagiunii, am înscris în repertoriu **Jolly Joker** de Tudor Popescu, **Soară și ploaie** de Iosif Vulcan (spectacol de studio), și, tot pentru Studio, un spectacol-lectură cu piesa unui scriitor peruan, Sebastian Salazar Bondi, **Fabricantul de date**, satiră a parazitismului social.

Și, tot în această toamnă, un turneu al teatrului nostru în județele Alba și Hunedoara.

— Ce le doriți colegilor, în noua stagiune ?

— Același lucru pe care mi-l doresc și ei mie.

...GEORGE GENOIU

— S-a deschis noua stagiune ; pentru dramaturgul Genoiu, cînd se va deschide „în fapt” ?

— Pentru mine, stagiunea a început ceva mai devreme. Teatrul radiofonic mi-a transmis scenariile **Patimă și tandrețe** și **În căutarea viitorului**. În revistele „Convorbiri literare”, „Tribuna” și „Cronica”, mi-au apărut fragmente dintr-o nouă piesă, **Logodnicii mincinoși**, o dramă despre viața unui cuplu, marcat de neșansă. Din cîte am aflat, citind interviurile acordate presei locale, de către directorii teatrelor din Bacău și Botoșani, și în această stagiune vor continua să se reprezinte piesele **Doi pentru un tango** și **Casa noastră**. De asemenea, din cîte știu, Teatrul din Ploiești intenționează să-mi joace o piesă inspirată din lumea petroliștilor, **Însoțitorul nevăzut**. Dar eu am o fire care tinde să lase ca timpul să rezolve lucrurile. Mă simt bine în așteptare. E un motiv dramatic care-mi place, și poate de aceea îl experimentez cu propria-mi existență. Nu-l pot uita pe cronicarul George Genoiu, care, cred eu, își vede de treabă, preocupat mai mult de sinteză și teorie. Anii trec și ne întrebăm ce facem... Nu-mi poate fi indiferent ce voi răspunde.

— Întrebarea clasică : la ce lucrați ?

— În primul rînd, sînt preocupat să-mi revăd

piesele care-mi vor apărea într-un volum la Editura „Cartea Românească”, la începutul anului viitor : o parte dintre lucrările jucate pe scenele teatrelor, la radio și televiziune, sau publicate în reviste. Vor fi și titluri inedite. Continuă să mă preocupe personalitatea lui Vasile Pârvan, un personaj fascinant. Pentru centenarul său, nădăjduiesc să ofer teatrului radiofonic un scenariu. Voi încerca să mă confrunt și cu rigorile scrisului specific cinematografiei și teatrului TV. Am și o piesă în lucru, **Cantonul de vânătoare**, o dramă despre o lume pe care o disprețuiesc, pentru motivul că a trădat principiile morale, risipind confuzie și dezordine, o lume lacomă și devoratoare de suflete. Mărturisesc că manifest interes față de teoria și tehnica dramei. Viitoarea mea carte de critică va fi consacrată acestor probleme. În teatrolgia românească, astfel de preocupări sînt destul de izolate. Cine citește „filele de carnet” din „Ateneu” sau articolele publicate în „Tribuna”, ori pe cele citeva din volumul „Teatrul de toate zilele”, va înțelege mai bine ce intenționez să realizez. Dealtfel, activitatea mea de publicistică teatrală va avea, din această perspectivă, o pondere sporită.

— **Un salut pentru participanții la noua stagiune ?**

— Oamenilor de teatru, dramaturgi, regizori, actori, scenografi, critici, tuturor realizatorilor de spectacole, le doresc sănătate, inspirație, calm, înțelegere și încredere în puterea teatrului de a vindeca sufletul omului, răvășit de relele care se abat asupra lumii.

TEATRUL DRAMATIC BACOVIA DIN BACĂU

CAROL ISAC, secretar literar

Am început activitatea în septembrie, la centrul minier Comănești, cu premiera **Exerciții de forță și echilibru** de Ovidiu Genaru, scriere dramatică în care se subliniază răspunderea personală a omului cu drept de decizie, implicat în procesul construirii socialismului. Regia, I. G. Russu ; scenografia, Tudor Ghimeș. Iar la Buhuși, am prezentat o altă piesă originală inedită, **Aventura unei femei cuminți** de Mircea M. Ionescu, o comedie amară, de rezonanță actuală, o critică severă a abuzurilor, a demagogiei și a oportunismului. Regia, Țino Geirun ; scenografia, Gloria Iovan.

Pentru prima parte a stagiunii, avem în vedere spectacolele **Fata fără zestre** de A. N. Ostrovski, în regia lui I. G. Russu și scenografia lui Mihai Tofan, și **Henric al IV-lea** de Pirandello, în regia lui Țino Geirun și scenografia Gloriei Iovan.

Prezentăm în octombrie un recital din poezia lui George Bacovia, dedicat centenarului nașterii marelui poet.

TEATRUL DRAMATIC DIN BAIA MARE

ION IGNA, director

Premiera piesei **Io, Mircea Voievod** de Dan Tăr-chilă a marcat, la 17 septembrie, deschiderea stagiunii noastre. Spectacolul e regizat de Petru Mihail, în scenografia lui Traian Nițescu. În continuare, regizorul Bogdan Berciu și scenograful Vasile Paulovics vor aduce la rampă comedia de caracter a lui Leonid Zorin, **Un bărbat și mai multe femei**. În repetiții avansate : **Matca** de Marin Sorescu ; regia, Radu Dinulescu ; scenografia, Florin Harasim. Altă premieră absolută, **Logodnicul american** de Mircea Marian, secretarul literar al teatrului nostru. În studiu, dramatizarea romanului **Orgolii** de Augustin Buzura și un spectacol Caragiale, compus din **Conu Leonida** și din **Momente și schițe**.

Ca de obicei, pregătim și un recital de poezie, destinat îndeosebi publicului din întreprinderi, cămine culturale sătetești și școli.

TEATRUL „VICTOR ION POPA” DIN BÎRLAD

VASILE MĂLINESCU, director

La 15 septembrie am prezentat, la Întreprinderea de rulmenți Bîrlad, recitalul de versuri patriotice **Țării mele**. În sala teatrului, primul gong a bătut la reluarea spectacolului **Alegerea apelor** de Constantin Popa. Cea dintîi montare a noii stagiuni,

Bani pentru Maria de scriitorul sovietic Valentin Rasputin (regia, Emil Mandric; scenografia, Dragoș Georgescu), spectacol cu care vom participa și la cea de-a V-a ediție a Colocviului regizorilor din teatrele dramatice (5—11 octombrie), tradițională manifestare de cultură teatrală găzduită pe scena noastră. În continuare, clasică commedia dell'arte **Moscheta**, de Ruzzante, în regia lui Matei Varodi, și spectacolul de varietăți **Parada bucuriilor**.

Repertoriul nostru mai cuprinde — printre altele — piesele: **Casa nebulului** de Tudor Popescu (publicată în revista „Teatrul“, nr. 3/1981), în regia lui Cristian Nacu, **Micul infern** de Mircea Ștefănescu, **Angelo, tiranul Padovei** de Victor Hugo, **Scufița roșie** de Evgheni Svart.

TEATRUL „MIHAI EMINESCU” DIN BOTOȘANI

STELIAN PREDA, director

Am deschis stagiunea la 15 septembrie, reluând **Epoetii invizibili** de Silvia Andreescu și Theodor Mănescu, în regia lui Costin Marinescu.

Noile premiere vor fi: **Neguțătorul din Veneția** de Shakespeare, în regia lui Iulian Vișa, și spectacolul pentru copii **Floricea purpurie** de I. Karnauhova și I. Brausevici, în regia lui Eugen Traian Bordsănuș.

Repertoriul teatrului nostru își propune trei direcții distincte. Prima, pe care o numim „restituiri“, include în acest an **Meșterul Manole** de Lucian Blaga și **Statuia eroului** de Ieronim Șerbu.

A doua direcție vizează dramaturgia contemporană. Ne-am propus piesele **Anghel** de D. R. Popescu, **Somnoroasa aventură** de Teodor Mazilu, scrieri cunoscute; ca titluri noi, **Trenul fără întoarcere** de Dragomir Horomnea și **Inocentul** de Cristian Munteanu, ambele, dezbateri pe teme etice de actualitate.

A treia direcție are în vedere dramaturgia universală; aici figurează piesa clasică în premieră pe țară **Criticul** sau **Repetiția unei tragedii** de Sheridan, o satiră a moravurilor lumii teatrale din vremea autorului, dar valabilă și pentru alte timpuri, precum și comedia poloneză **Al nouălea virtuos** de Jerzy Jurandot.

Publicului tânăr îi vom oferi, în afara programului amintit, spectacole de poezie și muzică, la care își vor aduce contribuția mai vechii noștri colaboratori: Tudor Gheorghe, Anda Călugăreanu și Nicu Alifantis.

De asemenea, în această stagiune, îi vom avea ca invitați pe regizorii Dan Nasta, Iulian Vișa, Anca Ovanez-Doroșenco și Costin Marinescu, care vor găsi la teatrul nostru o trupă completată cu mulți actori tineri.

I. MIRCEA RADU ..ACOBAN

— Cu ce sînteți prezent în actuala stagiune?

— Cu piesa **Hardughia**. După ce va avea premieră pe țară la Teatrul Tineretului din Piatra Neamț, va fi montată și la Iași, unde, cum se știe, au avut loc citeva spectacole-lectură. Aș adăuga un scenariu de film, la casa de filme nr. 4, **Nu mai rupeți flori, copii**, care e departe de a fi o comedie. Filmul se află în lucru.

— La ce lucrați în această stagiune?

— La volumul doi al romanului **Oastea oștilor**.
— În plus?

— Voi avea al 100-lea spectacol cu piesa **Simbătă la Veritas**, care se joacă la Iași de mai mulți ani.

— A propos de această centenară reluare: ce se întîmplă cu piesa istorică **NOAPTEA**? Se află în atenția vreunui teatru?

— Nu. Și-mi pare rău.

— Ce le doriți scriitorilor, în actuala stagiune?

— Mai multă înțelegere unul față de celălalt, condei sprinten și îndrăzneala de a-și întemeia scrierile pe cauze mari.

...TUDOR POPESCU

— Cum stați cu premierele absolute, în noua stagiune?

— În stagiunea care începe nu voi avea, probabil, nici o premieră absolută. Spun „probabil“, deoarece s-ar putea ca teatrul din Sibiu să monteze comedia **Satana cel bun și drept**.

— Pe ce reluări mizați ?

— Cred că vor rezista pe scenă piesele : **Paradis de ocazie**, **Concurs de frumusețe**, **Jolly Joker**, **Nu ne naștem toți la aceeași vîrstă**. Teatrul din Ploiești s-a oprit, pentru stagiunea viitoare, la piesa **Jolly Joker**.

— Noutăți, la masa de lucru ?

— Lucrez la o comedie cu subiectul plasat în lumea presei, loc unde, după părerea mea, se focalizează întreaga activitate socială, pe toate planurile, și în care se simte foarte bine pulsul actualității.

— Gînduri pentru colegii în arta replicii ?

— Doresc unor dramaturgi de real talent să-și găsească locul cuvenit pe scenele noastre. Îmi amintesc de Lumezianu, de Iuliu Rațiu și de alții. Aștept debutul unor dramaturgi tineri, precum Gheorghe Săsărman, a cărui foarte interesantă comedie, **Farul**, e timpul să vadă lumina reflectoarelor. Mi-ar produce o reală bucurie să vadă un spectacol cu o piesă nouă a lui Ion Băieșu. Aștept cu interes o nouă comedie a lui Dinu Grigorescu, unul dintre puținele condeie comice care au debutat în ultimul timp. Aducerea de noi nume în cîmpul dramaturgiei ar trebui să fie o preocupare permanentă a secretariatelor literare. Cred că, în momentul de față, Consiliul Culturii și Educației Socialiste aprobă, propune și se străduiește să impună atenției teatrelor debutanți, pe care unele teatre nu-i primesc cu aceeași solitudine.

TEATRUL „MARIA FILOTTI“ DIN BRĂILA

GHEORGHE LUPAȘCU, secretar literar

Premiera absolută **Pămîntul după ora zece și cinci** de Dan Plăeșu, o satiră acidă la adresa războiului și a cursei înarmărilor, în regia și scenografia lui Alecu Croitoru, a marcat începutul stagiunii la teatrul nostru.

Repertoriul cuprinde, în continuare, încă patru piese românești contemporane, unele în premieră pe țară : **Preferam să mor de ris (Sala de așteptare)** de Nelu Ionescu, pledoarie pentru rezistența omului și a calităților umane în împrejurările grele ale vieții ; **Mîngierea** de Theodor Mănescu (apărută în revista „Teatrul“, nr. 10/1979), ambele în regia lui Constantin Codrescu, noul conducător al teatrului ; **Omul care s-a trezit vorbind singur** de Adrian Dohotaru și **Născut pentru a pierde** de Dan Mutașcu (pagină dramatică cu tentă istorică, investigînd conflictul dintre Despot Vodă și epoca sa).

Teatrul nostru intenționează să lanseze cîțiva scriitori de valoare, necunoscuți publicului nostru : americanul Preston Jones cu piesa **Ultima întîlnire a cavalerilor „Magnoliei albe“**, aflată în repetiții avansate, în regia lui Marius Popescu și scenografia Olimpiei Ulmu. Tot în repetiții se găsește și lucrarea lui Alfonso Sastre, **Cu călușul în gură**, piesă de atitudine activă împotriva violenței și terorismului, pe care o montează Constantin Codrescu, în scenografia lui Bob Nicolescu. În a doua parte a stagiunii, vor mai vedea luminile rampei, în premieră pe țară, **Lika** de sovieticul Armen Zurabov și **Sonată pentru un păun** de cehoslovacul Osvald Zahradnic.

TEATRUL DRAMATIC DIN BRAȘOV

EUGEN MERCUS, director

După o activitate neîntreruptă pe toată durata verii, teatrul nostru a pregătit și prezentat în luna septembrie trei premiere pe țară : **Can-guri din import** de Gabriela Cerchez, o farsă prin care sînt luate în deridere unele moravuri ; **Între-taje** de Dumitru Solomon, (text publicat în revista „Teatrul“, nr. 6/1981), ambele în regia lui Mircea Marin, **Invadatorii** de scriitorul sud-american Egon Wolf, piesă pe teme de actualitate ale lumii occidentale, obsedată de spectrul războiului atomic.

TEATRUL DRAMATIC DIN CONSTANȚA

ROMEO PROFIT, secretar literar

După un sezon teatral estival încărcat, am reluat activitatea la 1 octombrie. Cea dintâi premieră, **Hop, signor!** de Michel de Ghelderode, piesă ce demască obscurantismul religios și venalitatea clerului; regia, Gheorghe Jora; scenografia, Dan Jitianu. În repertoriu am mai înscris piesele: **Beția sfântă** de Paul Everac, **Între etaje** de Dumitru Solomon, **Acolo, departe** de Mircea Ștefănescu, **Crengile aceluiasi copac** de Hristu Limona, piesă metaforică a cărei acțiune se desfășoară într-un univers dezumanizat; regia și scenografia, Dinu Cernescu. **Împărțirea pământului** de Tennessee Williams, **Un bărbat și mai multe femei** de Valentin Zorin și **Femeia mută** de clasicul Ben Jonson.

TEATRUL MAGHIAR DE STAT DIN CLUJ-NAPOCA

KÖTÖ JOSZEF, secretar literar

Sala teatrului fiind în reparații, deocamdată jucăm la Casa de cultură a studenților și pe scena Teatrului Național. În noiembrie, cînd vom reveni pe scena noastră, vom prezenta publicului o micro-stagiune cu cîteva premiere. Ne-am planificat pentru acest an teatral șapte premiere (în abonamente) și două spectacole de studio, în cadrul a ceea ce numim „scena literară”. Destinate „sălii mari”, cele șapte premiere reprezintă rezultatele unui program în care criteriul preponderent este valoarea. Așadar: **Nu sînt Turnul Eiffel** de Ecaterina Opriou, în formula musicalului. **Noi, Béthlen Gabor**, piesă istorică dedicată cunoscutului principe iluminist al Transilvaniei, debut dramaturgic semnat de Csép Sándor. Tot la capitolul dramaturgiei originale, ne propunem să jucăm o piesă de stringentă actualitate, o premieră absolută, pe care urmează s-o definitivăm. Avem un program ambițios și în materie de teatru universal: **Pasărea albastră** de Maeterlinck, în regia reputatului Harag György; **Visul** de Strindberg, montare incredințată, ca lucrare de diplomă, studentei Szabo Agnès (I.A.T.C., clasa Cătălinei Buzoianu). Alt tînăr căruia îi oferim cu încredere scena noastră este Tompa Gabor, care va monta **Țarul Ivan își schimbă meseria** de Bulgakov. Clasicul maghiar Szigligeti Ede va fi prezent cu satira **Sărăcie cu ifose**, o viguroasă critică de moravuri.

„Scena literară” reprezintă un instrument de atragere a noi categorii de spectatori, îndeosebi a celor tineri, prin lectura scenică a unor cicluri de opere din istoria teatrului universal. În urmă cu ani, am prezentat aici un ciclu de tragedie greacă. Îl vom continua acum cu **Choeforele** de Euripide. Tot în seria spectacolelor-lectură, vom prezenta în

...DUMITRU SOLOMON

— Publicul caută cu sincer interes comediile dumneavoastră. Mulți cititori ne-au adus la cunoștință că speră să vă întâlnească numele pe afișul teatrelor și în stagiunea 1981–1982. Ce sperați, la rîndul dumneavoastră, în acest sens?

— Sper să-și continue existența spectacolele cu **Scene din viața unui bădăran** la Galați, **Iluzia optică** la Craiova, **Funcționarul invizibil** la Sibiu și **Scurt-circuit** la creier la Teatrul Evreiesc de Stat.

Sper, de asemenea, să revăd **Diogene căinele**, de data aceasta în vizionare regizorală a Sandei Manu, la Teatrul „Bulandra”. Sper să văd în premieră piesa **Între etaje**, publicată recent de revista „Teatrul”.

— Unde se pune în scenă ÎNTRE ETAJE?

— La Teatrul Tinerețului din Piatra Neamț (regia, Nicolae Scarlat), la Teatrul Dramatic din Brașov (regia, Mircea Marin) și la Studioul I.A.T.C. (cu clasa lui Amza Pellea).

— Cu ce se ocupă acum dramaturgul Dumitru Solomon?

— Dramaturgul încearcă să termine **Elogiul nebuniei și Arma secretă a lui Archimede**, prima fiind o piesă despre Erasme, prietenie și înțelepciune, a doua, o comedie istorico-științifico-fantastică.

— Gînduri pentru dramaturgia noastră contemporană?

— Îmi doresc dramaturgiei românești o stagiune teatrală cel puțin la fel de generoasă ca aceea care a trecut.

...LEONIDA TEODORESCU

- Ce vi se joacă în această toamnă ?
- Nu știu.
- Ce aveți în lucru ?
- Romanul *Cap* sau *pajură*.
- Dar în materie de teatru ?
- Deocamdată, nimic.
- Ce le doriți colegilor în noua stagiune ?
- Succes !

...GHEORGHE VLAD

— Care-i „of“-ul dumnevoastră în actuala stagiune ?

— Of-ul care-mi stă pe suflet acum (și care durează de vreo două-trei stagiuni) este acela că Gheorghe Vlad nu mai figurează pe afișele teatrelor — excepție făcând cel din Reșița, unde se menține în repertoriu, după doisprezece ani de la premieră, *Comedie cu olteni*, și unde sper că nu se va scoate de pe afiș *Frumoasele olandeze*.

Din păcate, sînt la o vîrstă cînd nu prea îmi mai dă mîna să mă bizui mult pe viitor, cu alte cuvinte, să mă consolez zicîndu-mi : „Lasă, dacă nu ești jucat acum, o să fii jucat la anu“. Aparent ar fi nedrept să mă plîng ; mi s-au pus în scenă destule piese, am avut noroc de un număr mare de reprezentații și, ceea ce este esențial pentru un autor, am avut și mulți spectatori. Dar asta nu mă împiedică să mă gîndesc cu tristețe că unele dintre lucrările mele nu și-au găsit loc decît la cîte un teatru : *Cain* și *Abel*, doar la Turda, *Lupii de mare*, doar la Constanța, *Frumoasele olandeze*, doar la Reșița — toate, piese de

premieră absolută un nou text de scriitorul Bajor Andor, monodrama *Balada pălăriei*, în interpretarea actorului Barko György.

TEATRUL DRAMATIC DIN GALAȚI

AURELIA CAZACU, secretar literar

Primul spectacol, pe scena întreprinderii Laminorul de tablă, cu *Anchetă asupra unui tinăr care nu a făcut nimic* de Adrian Dohotaru, în regia lui Petre Popescu. Afișul următor : *Aventurile bravului soldat Sveyk*, după Hašek, dramatizare de F. E. Burian ; regia, Ion Maximilian ; scenografia, Mihai Tofan ; muzica, Aurel Giroveanu. În praful repetițiilor, *Zidarul* de Dan Tărchilă, piesă pe care vrem s-o lansăm în premieră absolută, și *O noapte furtunoasă* de I. L. Caragiale. În perspectivă, *Țarul Ivan își schimbă meseria* de Mihail Bulgakov, *Anna Christie* de Eugene O'Neill. În studiu, piese de Ion Băieșu, Dan Plăeșu și alți autori, mai vechi și mai noi, colaboratori ai teatrului nostru.

Vom juca la Șantierul naval Galați, la Clubul U.J.C.M., la Clubul Combinatului siderurgic, la Universitatea din Galați și la alte întreprinderi și instituții, unde vom prezenta microrecitaluri, fragmente de spectacole, precum și spectacole întregi, urmate de discuții cu publicul. Cîte o zi pe lună, ne vom deplasa la casele de cultură din Tîrgu Bujor, Berești, Cuca, Pechea, Tudor Vladimirescu și, pînă la reîntoarcerea în funcțiune a sălii noastre, vom juca la casele de cultură din Galați și Tecuci.

TEATRUL DE STAT DIN ORADEA

ELISABETA POP, secretar literar

La secția română s-a prezentat piesa *Snoave cu măști* de Ion Lucian, în regia autorului. În stagiunea permanentă pe care o susține teatrul nostru la Băile Felix, prezentăm *Joc dublu* de Robert Thomas (regia, Szombatti Gille Otto). Pe afișul de premiere absolute : *Casa-avantai* de Marin Sorescu, satiră la adresa degradării relațiilor conjugale, pe care o va monta regizorul Sergiu Savin.

În perspectivă, piesa inedită a lui D. R. Popescu, *Domnul Montaigne bea ape minerale*, a cărei regie va fi semnată de Al. Colpacci.

Secția maghiară și-a început activitatea în această stagiune cu spectacolul *Concurs de frumusețe* de Tudor Popescu, în regia lui Farkas István ; scenografia, Mia Hațeganu. În continuare, un spectacol pentru copii, *Pomii minunați* de Evgheni Svart, regizat de Varga Vilmos. În repetiții, în premieră petărată, scrierea *Consolare* de clasicul maghiar Tamási Aron (regia, Szabo Jozsef ; scenografia, Biró Geza).

TEATRUL DE STAT DIN PETROȘANI

FLORIN PLAUR, actor, președintele C.O.M.

Teatrul și-a început stagiunea în sălile întreprinderilor miniere din Valea Jiului, cu un recital de versuri și muzică intitulat **Ființa istorică**. Am jucat, de asemenea, în reluare, **Soarele și luna** de Alexandru Anghelescu, piesă inspirată din perioada ilegalității partidului comunist; **Pele și caii verzi**, comedia lui Mircea M. Ionescu; **În căutarea sensului pierdut** de Ion Băieșu; precum și spectacole mai vechi, cu care vom întreprinde și turnee prin țară.

Întia premieră, **Paraclicerul** de Marin Sorescu, în regia lui Radu Dinulescu și scenografia lui Florin Harasim. În pregătire, piesa bulgărească **Noul Adam** de Ivan Martinov (regia, Marcel Șoma; scenografia, Elena Buzdugan), farsă de moravuri și de situații, cu accente de critică socială. Apoi, **Arca bunei speranțe** de I. D. Sirbu, în regia și scenografia lui Bogdan Ulmu.

Mai avem în studiu **Burghezul gentilom** de Molière, un musical după **Sfârșitul pământului** de Victor Eftimiu și piesele americane **Un tramvai numit dorință** de Tennessee Williams și **Luna dezmoșteniților** de Eugene O'Neill.

Intenționăm să montăm încă un spectacol pentru tineret și copii. De asemenea, avem în vedere matinee pentru școlari, cu piese aflate în programa de învățământ.

TEATRUL TINERETULUI DIN PIATRA NEAMȚ

PAUL FINDRIHAN, secretar literar

Cea de a XXI-a stagiune a teatrului nostru am inaugurat-o la 15 septembrie 1981, pe platforma industrială a Combinatului de fire și fibre sintetice Săvinești, cu recitalul **Lirică patriotică românească**, spectacol la care au participat actorii Cornel Nicoară, Constantin Ghenescu, Coca Bloos și Marina Maria.

Noua stagiune am marcat-o prin intrarea în repetiție a citorva premiere românești absolute: **Beția sfântă** de Paul Everac, parabolă care denunță implicațiile politice și morale ale agresiunii de tip totalitar, în numele căreia proliferază fanatismul; regia, Mihai Manolescu; scenografia, Emilia Jivanov. **Între etaje** de Dumitru Solomon, piesă pe tema raporturilor dintre artă și realitate, regia și scenografia, Nicolae Scarlat; și **Mansarda** de Radu F. Alexandru, una dintre cele mai interesante piese din volumul **Buna zi de mine** (apărut la „Cartea Românească”) sub semnătura acestui tânăr dramaturg.

După cea de a VI-a ediție a Festivalului spectacolelor de teatru pentru tineret și copii, care va avea loc la Piatra Neamț, în perioada 24 octombrie — 1 noiembrie 1981, vor intra în repetiție alte două piese din dramaturgia noastră originală: **Pragul al-**

stringentă actualitate și toate, așa cum s-a dovedit, aducătoare de public.

Ar mai fi și problema scoaterii premature de pe afiș a unor lucrări care încă nu și-au epuizat atracția față de spectatori, în timp ce unele teatre (la colocvii și la mese rotunde) se plîng că joacă în fața unor săli mai mult goale. În situația respectivă, presupun că se află mai mulți dramaturgi, și cred că n-ar strica o mai judicioasă gospodărire a fondului de piese, care, chiar dacă n-au ajuns să cucerească mapamondul, ne sînt de folos aici, „pe plan local“... În ce mă privește, sper ca ultima mea comedie, **Paiele și măgarii** (apărută în revista „Teatrul“ nr. 7—8, anul acesta) să aibă o soartă mai bună. Ar merita-o. Și piesa, și autorul...

— **Ce vă provoacă bucurii?**

— Pretențios din cale afară n-am fost niciodată; așa încît pînă și o dimineată senină îmi aduce bucurie. Ei, dar dacă la asta s-ar adăuga convingerea că cineva dintre cei mulți care răspund de soarta teatrelor s-ar întreba, cînd și cînd: „Mă, Vlad ăla ce-o mai fi făcînd? O mai fi scriînd, n-o mai fi scriînd?”

Într-un astfel de caz, n-ar mai fi vorba de bucurie, ci de curată fericire. Da, de unde atîta fericire pe lumea asta?!

— **Ce „strategie” veți adopta în următorii ani?**

— Pentru un autor, o singură strategie rămîne de căpăți: să scrie. Alta nu cunosc. Iar într-o țară ca a noastră, unde cultura nu este lăsată la voia înțîmplării, sînt destui cei care au îndatorirea să stabilească o strategie; cu o singură condiție: să fie într-adevăr spre folosul promovării dramaturgiei românești de actualitate, luată în întregul ei...

Bastru de I. D. Sîrbu, „dramă medievală” despre puritatea morală, cu adinci rădăcini în mit, și **Har-dughia** de Mircea Radu Iacoban.

Totodată, Teatrul Tineretului păstrează pe afiș și titlurile unor premiere din stagiunea trecută: **Cuibul** de Tudor Popescu, **Proștii sub clar de lună** de Teodor Mazilu, **Dragonul** de Evgheni Șvarț.

TEATRUL „A. DAVILA” DIN PITEȘTI

CONSTANTIN ZĂRNESCU, director

După o mai veche tradiție, am organizat **Săptămîna premierelor**, prezentînd, alături de spectacolele secțiilor de estradă, păpuși și folclor, și ultimele noastre montări. Primul gong, la **Ordinatorul** de Paul Everac; regia, Costin Marinescu; scenografia, Emil Moise. Urmează **Fantomina** de Ion Băieșu; regia, Mihail Radoslavescu; scenografia, Emil Moise; și **Măsură pentru măsură** de Shakespeare; regia, Mihai Lungeanu; scenografia, Dragoș Georgescu.

În repetiții, în regia lui Nae Cosmescu și scenografia lui Ioan Olaru, **Roman sentimental** de Boris Rațev și Vladimir Konstantinov, satiră la adresa egoismului unor tineri, care exploatează generozitatea și toleranța părinților. Un proiect pe cale de realizare: **Regele gol** de Evgheni Șvarț.

TEATRUL MUNICIPAL DIN PLOIEȘTI

CORNEL REVENT, director

Deși am avut, pe toată durata verii, o activitate neîntreruptă, am marcat începutul stagiunii la 1/5 septembrie, pe platforma Combinatului petrochimic Brazi, cu spectacolul **Nu ne naștem toți la aceeași vîrstă** de Tudor Popescu în regia lui Ion Maximilian. Cea dintîi premieră a stagiunii, în octombrie, pe scena teatrului nostru, renovat și reutilat: **Jolly Joker** de Tudor Popescu, spectacol pus în scenă de Harry Eliad, în scenografia lui Constantin Russu. Vor urma reprezentațiile **Momente** și **schife** de I. L. Caragiale, în regia lui Alexa Visarion, **Don Juan** de Molière, în regia lui Dragoș Galgoțiu și scenografia lui Vittorio Holtier, și **Noi, subsemnații** de Aleksandr Ghelman, în regia lui Harry Eliad și scenografia lui Mihai Tofan. În studiu, **Îndrăgostiții de la 9 seara** de Adrian Dohotaru, **Alături cu lumea** de Dumitru Furdui, o incursiune în climatul profesional și moral al lumii ziariștilor, **Bambini di Praga** de Bohumil Hrabal, comedie de situații descriind abilitatea cu care o bandă de escroci exploatează credulitatea unui grup de tîrgoveți, și un spectacol de poezie și muzică. Preconizăm, către sfîrșitul anului, organizarea unei „Săptămîni a teatrului românesc”.

TEATRELE

TEATRUL „ȚÂNDĂRICĂ”

În prima parte a noii stagiuni, se vor realiza trei noi spectacole: **Făt-Frumos din Iacrimă**, în direcția de scenă a Margaretei Niculescu; scenografia, Doina Spițeru; muzica, Ștefan Niculescu; **Unde te duci, căluțule?** de cunoscuta autoare bulgară Rada Moskova, în regia lui Ștefan Lenkisch; o piesă inspirată din mitologia persană, **Bu-Ali**, în prelucrarea Nelei Stroescu. Printre proiectele stagiunii, dramatizarea romanului pentru copii **Prichindelul** de Erich Kästner și **Conu' Leonida față cu reacțiunea** de I. L. Caragiale în regia și scenografia Irinei Niculescu.

Între 14—17 octombrie, teatrul va participa la tradiționalul festival „Ion Creangă” de la Bacău, cu spectacolul **Jocuri de poezi-jocuri de copii**, semnat de Margareta Niculescu, iar în noiembrie, la festivalul și colocviul de la Brăila, unde teatrul-gază își va sărbători 30 de ani de existență.

TEATRUL DE PĂPUȘI DIN ALBA IULIA

Primul afiș: **Magazinul cu jucării** de Al. T. Popescu, în formula unui musical pentru cei mici. Urmează **Tinerete fără bătrînețe** și **viață fără de moarte**, după Petre Ispirescu, în adaptarea poetului Ion Sângereanu (regia, Kovács Ildikó, scenografia, A. Mentzel) și **Băiatul și vîntul** de N. Trandafilova (realizatori, Aurel Crăciun și Eustațiu Gregorian).

DE PĂPUȘI

TEATRUL DE MARIONETE DIN ARAD

Primele premiere: **Pi-nocchio** de Collodi și **Harap-Alb**, după I. Creangă, în dramaturgia Nelei Stroescu. Ambele spectacole poartă semnătura regizorului Cr. Frangopol și a pictoriței scenografe Zoe Eisele.

TEATRUL DE ANIMAȚIE DIN BACĂU

Își inaugurează cea de-a 30-a stagiune cu **Povestirile lui Hakim** de scriitorul portughez Norberto Avila (regia, Radu Popovici; scenografia, Irina Borovski). Într-o versiune a scriitorului ieșean Ion Maftei, a doua premieră, **Păcală**. Se vor reprezenta apoi **Povestea Inorogului** după Dimitrie Cantemir, dramaturgia poetului Calistrat Costin (regia, Radu Popovici, scenografia, Cristina Prisăcaru-Ciobanu) și **Minunatele aventuri ale lui Nils-prichindelul** de Selma Lagerlöf, în dramaturgia Vioricăi Rogoz.

TEATRUL DE PĂPUȘI DIN BAIIA MARE

A deschis stagiunea cu un spectacol Caragiale alcătuit din **Baraboi împărat** și **Bubico** (regia, Kovács Ildikó; scenografia, Ida Grumaz). Pentru preșcolari, un „coupé”, **Cocoșelul și Fetițele pădurii**.

TEATRUL DE STAT DIN REȘITA

PETRU CĂLIN, secretar literar

Am deschis stagiunea prezentînd, la Oțelul Roșu, spectacolul **Salonul** de Paul Everac, în regia lui Mihai Manolescu și scenografia lui Ion Bobeică.

Cea dintîi premieră a noii stagiuni, **Cenușăreasa**, dramaturgie de Emil Lițu, în regia actorului Cornel Manolescu și scenografia Erikăi Manolescu. Se repetă, în regia lui Dan Stoica, musicalul **Mitică Popescu**, după Camil Petrescu. Am înscris în repertoriu **Balconul** de D. R. Popescu, piesă pe care o va pune în scenă Mihai Manolescu. Alte proiecte: **Jean, fiul lui Ion** de Nicolae Țic și George Bănică, **Joc dublu** de Robert Thomas, **Patima** de sub ulmi de Eugene O'Neill și un spectacol de poezie românească intitulat **Imnele muncii**.

TEATRUL DE NORD DIN SATU MARE

CLAUDIA PINTESCU, secretar literar

Secția română și-a început activitatea cu un spectacol literar-muzical, **Rapsodii de toamnă**, în regia lui Mihai Raicu. Spectacolul a fost prezentat în ziua de 10 septembrie, la întreprinderea „Unio” din Satu Mare.

Secția maghiară a inaugurat stagiunea cu **Casa lui Lakon** de scriitorul clujean Köntös-Szabó Zoltan, debut dramaturgic și dramă de moravuri. Regia, Tóth-Páll Miklós; scenografia, Vasile Paulovics. Mai sînt înscrise în repertoriul stagiunii următoarele titluri: **Interesul general** de Aurel Baranga, **Generația de sacrificiu** de J. Valjan, **Casa mare** de Ion Druță, **Întîlnire la Senlis** de Jean Anouilh, toate, la secția română; **Evul mediu întîmplător** de Romulus Guga, **Ninge la Troia** de Kincses Elemer, evocare istorică și meditație despre actualitate, **Zidul** de Csiki László și clasicele **Regele Lear** de Shakespeare, **Don Gil de ciorap verde** de Tirso de Molina, la secția maghiară.

Pentru afișele sălii Studio, ne-am propus următoarele titluri: **Există nervi** de Marin Sorescu, **Tigru!** de M. Schisgal, la secția română: **Emigranții** de Mrożek, **Laureata** (monodramă) de Kocsis Istvan și **Se caută un logodnic** de Mihai Ispirescu, la secția maghiară.

TEATRUL MAGHIAR DE STAT DIN SFÎNTU GHEORGHE

SYLVESTER LAJOS, director

La 15 septembrie, am prezentat la Miercurea Ciuc spectacolul **Jolly-Joker** de Tudor Popescu, ultima noastră premieră. La sediu, primul spectacol al noului sezon teatral este **Bocet pentru portă-reasă**, piesa cunoscutului dramaturg maghiar Csurka

Istvan, în regia lui Seprödi Kiss Attila și scenografia semnată de Deák Barna și Deák Ria.

În ordine cronologică vor urma premierele: **Suflet viteaz** de Tamási Aron (reputat scriitor maghiar din patria noastră care a scris în perioada interbelică), spectacol montat de Nicolae Tompa, în scenografia lui Kemény Arpad, **Roșu și Negru**, dramatizare după Stendhal de Illiés Endre, în regia lui Völgyesy Andras, și **Țarul Ivan își schimbă meseria** de Bulgakov, în regia lui Seprödi Kiss Attila.

În luna octombrie, vom pleca în turneu în R. P. Ungară cu spectacolele **O scrisoare pierdută** de I. L. Caragiale, **Nunta din Susa** de Sütő András, **Woyzeck** de Büchner și cu recitalul **Cintec pentru pământul natal**.

Întrucât în luna aprilie a anului viitor se va desfășura la Sfintu Gheorghe cea de-a treia ediție a Colocviului naționalităților conlocuitoare, teatrul nostru își va intensifica eforturile pentru a asigura acestei ample manifestări o desfășurare optimă.

TEATRUL DE STAT DIN SIBIU

MATEI PAMFIL, director

După discuții fructuoase purtate în colectivul teatrului nostru s-a cristalizat ideea realizării unui repertoriu în care să predomină comedia.

Opțiunile noastre încearcă să acopere o arie cât mai diversă de probleme și modalități, fiecare piesă aleasă reprezentând o altă fațetă a genului comic, începând cu antichitatea și sfârșind cu epoca noastră.

Primul gong al stagiunii a sunat la 15 septembrie pe platforma industrială Mîrșa, unde am prezentat (în reluare) **Monolog cu fața la perete** de Paul Georgescu, iar la sediu, **Răceala** de Marin Sorescu — spectacol pe care regizorul Iulian Vișa l-a înprospătat.

Primele afișe ale stagiunii sînt: la secția română, **Dirijorul** de D. R. Popescu, parabolă etică, demascare a imposturii, pledoarie pentru promovarea valorilor autentice. Regia, Florin Fătulescu, scenografia, Erwin Kuttler. La secția germană: **Cum s-a făcut de-a rămas Catinca față bătrînă** de Nelu Ionescu, în regia lui Christian Maurer și scenografia Mariei Bodor. Urmează, la secția română: **Miriiala**, cunoscuta comedie satirică a lui Paul Cornel Chitic, în regia Ludmilei Szekely și scenografia Judithi Fekete; **Insula** de Gellu Naum și **La un car de minte, un dram de prostie** de A. N. Ostrovski, ambele în regia lui Gheorghe Miletineanu și scenografia lui Mihai Mădescu; **Camino Réal** de Tennessee Williams, în regia lui Iulian Vișa; **Pacea** de Aristofan.

La secția germană, repertoriul stagiunii cuprinde: **Un om—un om** de Bertolt Brecht, în direcția de scenă a regizorului Peter Förster din R. D. Germană; **Omul cu mîrtoaga** de G. Ciprian; **Seceta** de autorul local Ignaz Stösser; **Sărmanul cavalier** de scriitorul german Peter Hacks și **Mizantropul** de Molière.

Menționăm că noul repertoriu cuprinde, printre cele 14 titluri, opt partituri din dramaturgia originală.

TEATRUL DE PĂPUȘI DIN BOTOȘANI

Gazdă a Galei recitalurilor păpușerești — prezintă: **Zăpada purpurie** (o poveste laponă, prelucrată de Nina Stănculescu). Următoarele premiere: **Bagheta fermecată** de Eugenia Zaimu, **Cren-guța** (autor și regizor, Kovács Ildikó), **Pescarul și sirena**, după Oscar Wilde, în adaptarea Vioricăi Huber-Rogoz, **Boroboată și Zmeul Bau-Bau**.

TEATRUL PENTRU COPII DIN BRĂILA

A deschis noul sezon teatral sub semnul sărbătoririi a 30 de ani de existență, cu premiera **M-am jucat într-o zi de Andi Andrieș** (regia, Francisca Simionescu; scenografia, Delia Ioaniu). Vor urma pe afișe: **Ursulețul Rim-cim-cin** de Jan Wilkowski și **Stan Pățitul**, după I. Creangă, în regia lui Cristian Pepino.

TEATRUL DE PĂPUȘI DIN BRAȘOV

Anunță **Galoșul fermecat** de Matveev (regia, Antal Pál), **Fata babei și a moșului** (în regia lui Ștefan Dedu Farca și scenografia lui Enikő Simó). Animatorul Liviu Steciuc pregătește un serial pentru copii.

TEATRUL DE PĂPUȘI DIN CLUJ-NAPOCA

Prezintă la secția română, în reluare, **Horia la împărat** de Mircea Vaida (regia, Dan Vasile și scenografia, Virgil Svințiu); la secția maghiară, altă reluare, un

„coupé“ : **Crenguța și locomotiva Ieneșă** (regia, Kovács Ildikó ; scenografia, Botar Edith). La secția română, vom vedea apoi **Elefântul curios** de Nina Cassian, după Kipling, **Trei oameni de zăpadă** de Mihail Pavlič (regia, Maria Mierluț), și **Plum-Plum** de José Géal. La secția maghiară : **Bagheta fermecată** de Eugenia Zaimu, **Jobenul buclucaș** de Györfi Kalman, **Fram**, ursul polar de Cezar Petrescu.

TEATRUL DE PĂPUȘI DIN CRAIOVA

Anunță, în premieră absolută, **Făt-Frumos și călare și pe jos** de Marin Sorescu. Regia și scenografia, Horia Davidescu și Eustațiu Gregorian. Acest cuplu va semna și spectacolul popular, **La iarmarocul vorbelor** de Mircea Filip după Anton Pann, menit să întrunească sufragile tuturor categoriilor și virstelor de spectatori.

TEATRUL DE PĂPUȘI DIN CONSTANȚA

Primul gong la **Ursulețul Winnie Pooh** de A. Milne (regia, Ildikó Kovács ; scenografia, Eugenia Tărășescu-Jianu). Va urma **Inimă rece**, după W. Hauff, dramatizare de Victoria Gavrilescu (regia, Cristian Pepino ; scenografia, Mircea Nicolau).

Teatrul intenționează să realizeze un spectacol de varietăți pe texte de Dumitru Solomon ; alt proiect, **Gargantua și Pantagruel** după Rabelais, dramatizare de Cristian Pepino, care va monta și piesa originală **Povestirile Diane** de Hortenzia Teodorescu.

TEATRUL GERMAN DE STAT DIN TIMIȘOARA

JOHAN LIPPET, secretar literar

Stagiunea a fost inaugurată cu **Acești ingeri triști** de D. R. Popescu, în regia lui Gheorghe Miletițeanu și scenografia lui Traian Zamfirescu. Urmează **Jocuri periculoase** de Aleksei Arbuzov, în regia lui Michael Bleiziffer și scenografia lui Kaczincy Gabor. Ne mai propunem următoarele titluri : **Albă ca zăpada**, dramatizare de Grete Gross și Johan Sekler, **O mie de minuni** de scriitorul bănățean Ludwig Schwartz, **Ifigenia în Taurida** de Goethe și **Liber-tate în Krähwinkel** de Johann Nestroy.

TEATRUL MAGHIAR DE STAT DIN TIMIȘOARA

KOCZKA GYÖRGY, secretar literar

Noul sezon teatral l-am deschis la 4 septembrie, la Jimbolia, cu spectacolul în reluare **Fiecare doarme cum își așterne** de Csävossy György, în regia lui Cseresnyes Gyula. Cea dintii premieră a stagiunii a avut loc la 13 septembrie, **Vrăjitoarele din Salem** de Arthur Miller, în regia lui Kovacs Ferenc. Până la sfârșitul anului, vom aduce la rampă **O scrisoare pierdută** de I. L. Caragiale, în regia lui Dan Radu Ionescu. În pregătire, un musical după **Siciliana** de Aurel Baranga, în regia lui Emil Iovan, **Minciuna izbăvitoare** de Székely János, pe care o va pune în scenă Sik Ferenc, regizor-oaspete de la Teatrul Național din Pecs (R.P.U.), și **Curcubeul înșelător** de Tamas Aron. În a doua parte a stagiunii, ne-am propus să prezentăm publicului **Concurs de frumusețe** de Tudor Popescu, **Războiul izbucnește după pauză** de Oldrych Danek, piesă despre condiția actorului, și **Coriolan** de Shakespeare. În cadrul „Studioului literar“, vom prezenta dramatizarea romanului **Flori pentru Algernon** de Daniel Keyes.

TEATRUL DE STAT DIN TURDA

STELIAN STANCU, director

Sala teatrului aflându-se în reparații, am reluat activitatea pe data de 17 septembrie, la Clubul muncitoresc al Fabricii de sticlă, cu un spectacol de versuri. Cea dintii premieră la sediu, **Visul unei nopți de iarnă** de Tudor Mușatescu, în regia lui Marin Aurelian și scenografia lui T. Th. Ciupe. Printre proiectele pe care sperăm să le materializăm : **Un bărbat și mai multe femei** de Leonid Zorin, o comedie de moravuri binevenită, **Atenție la cotitură**, cunoscuta piesă a lui Mehes György, și **Sonată pentru păun** de slovacul Osvad Zahradnik, piesă despre singurătate și demonstrație a depășirii ei prin eforturi comune. În permanență susținem microstagiuni pe scenele căminelor culturale din 14 localități ale județelor Bistrița-Năsăud, Alba, Sălaj și Cluj.

TEATRUL DE PĂPUȘI DIN GALAȚI

Si-a înscris în repertoriu: **Poveste cu fluturi și soare** de Stanca Ponta (regia, Cristian Pepino; scenografia, Mircea Nicolau). Altă premieră a stagiunii, un spectacol de autor semnat de Cristian Pepino pe motive din opera lui Ion Creangă. Vor urma două premiere absolute: **Căluțul năzdrăvan** de Tiberiu Vidra și **Călătorie în țara fermecată** de Al. T. Popescu, care vor fi realizate de regizorul teatrului Traian Ghițescu-Ciurea și de pictorul scenograf Mircea Nicolau.

TEATRUL PENTRU TINERET ȘI COPII DIN IAȘI

Deschide stagiunea cu o premieră absolută, **Ucenicul visător**, debut semnat de Cicerone Zbanțu (regia, Constantin Brehnescu; scenografia, Marfa Axenti). Tot în premieră absolută va fi lansată și **Grădina fermecată**, adaptare de Ileana Vulpescu după André Maurois (regia, Radu Popovici; scenografia, Marfa Axenti). În a doua parte a stagiunii, ne propunem să oferim publicului binecunoscuta **Mary Poppins**, adaptare de Silvia Kerim (regia și scenografia, Constantin Brehnescu). Mai pregătim un recital Nina Cassian, pentru preșcolari și școlari mai mici și două recitaluri Creangă, pentru aceeași categorie de vîrstă: **Punguța cu doi bani** și **Capra cu trei iezi** (regia, Constantin Brehnescu).

TEATRUL DE PĂPUȘI DIN ORADEA

Are înscrise în repertoriu următoarele titluri: **Întimplări din grădina mea** de Ana Blandiana și **Cizmarul cel iscusit** de Ștefan Augustin Doinaș

(secția română); **Inima omului de zăpadă** de Elthető József, **Pisica de marmură** de Mehes György, **Divina comedie** de I. Stock (secția maghiară). Regizoarea Vera Zsele intenționează să organizeze cîteva „seri experimentale”, cu participarea unor muzicieni, pictori, scriitori și oameni de teatru, pentru verificarea unor noi modalități de exprimare.

TEATRUL DE PĂPUȘI DIN PITEȘTI

A prezentat, în cadrul „Săptămîinii premierelor”, **Soldățul de plumb** de Sacha Lichy (regia, A. Anchiidin; decorurile, Mihaela Dinu). Cunoscutele păpuși **Muppets** vor fi parodiate sub bagheta artistului emerit Ion Lucian și în plastica pictoriței Irina Borovski, pe o partitură destinată celor maturi, semnată de Virgil Puicea și Alexe Marcovici. Alte proiecte: **Joaca de-a mușchetarii** de Lizica Mușatescu și **Vrăjitorul din Oz** de Jordan Chimet (regia, A. Anchiidin; scenografia, Mihaela Dinu); **Șoimii de codru**, piesa autorului local Marin Radu Ene, în montarea Felicie Vidoni și a lui Nicolae Bănică.

TEATRUL DE PĂPUȘI DIN PLOIEȘTI

În premieră, **Boroboacă și zmeul Bau-Bau** de Nicolae Drăghia, în regia lui Cristian Mihalache. Urmează **Secretul pădurii blestemată**, în prelucrarea lui Paul Silvestru, după Buzzati. Direcția de scenă, Cristian Pepino. Decorurile și păpușile la ambele spectacole, Irina Borovski și Marcela Fenato.

TEATRUL DE PĂPUȘI DIN SIBIU

Anunță pe afișe, în cadrul tradiționalului festi-

val „Cibinium”, **Nepoții lui Făt-Frumos** de Viorica Huber-Rogoz, și o versiune scenică a epopeii sumeriene **Gilgamesh** — ambele reprezentații în direcția de scenă a lui Mircea Petre Suciu și scenografia lui Febus Ștefănescu. Secția română mai pregătește, **Ciocirlia** (după Frații Grimm, dramatizare de B. Onigman), iar secția germană, **Fetița de la circ** de Ricarda Terschak (regia, Francisca Simionescu; scenografia, Dan Frățiciu), **Boroboacă și Zmeul** de Nicolae Drăghia și **Un biribi bun** de Max Kommerel, în interpretarea păpușarilor români și germani (realizatori, Mircea Petre Suciu, Febus Ștefănescu și Dan Frățiciu).

TEATRUL DE PĂPUȘI DIN TIMIȘOARA

Pregătește pentru prima parte a stagiunii **Lanțul minciunilor** de Luiza Vlădescu și **Nepoții lui Făt-Frumos** de Viorica Huber-Rogoz, în regia lui Victor Cărcu și scenografia Cristinei Nagy; același cuplu va monta și **Ivan Turbincă**, după I. Creangă, în adaptarea lui Șerban Foarță. În studiu, un musical pentru copii, realizat de Mircea Bănicu.

TEATRUL DE PĂPUȘI DIN TIRGU MUREȘ

Ne anunță, la secția română: **Trei povești românești** de Mihai Crișan și **Cinci băieți, toți isteți** de Em. Engel (regia, Maria Mierluț, în colaborare cu Erszebet Szabó); la secția maghiară, piesa lui Nicolae Drăghia, **Teama naște zmei**, iar curajul îi desființează și **Pasărea albastră** de Maeterlinck (regia, Antal Pál; scenografia, Erszebet Szabó și Haller József).

INTERPRETĂRI REGIZORALE

Cu SANDA MANU

*despre viitoarele
premiere*

— Așadar, în noua stagiune ?

— La început două premiere românești : **Cheile orașului Breda** de Ștefan Berceanu, la Teatrul Național, o premieră absolută, și **Diogene ciinele** de Dumitru Solomon, la Teatrul „Bulandra”, un text care a mai fost prezentat pe alte scene. Diferite ca factură, ca stil, ca problematică, ambele scrieri au ca trăsătură comună apelul la istorie, la cultură, pentru a realiza meditații dramatice asupra condiției umane. **Cheile orașului Breda** (celebrul tablou al lui Velasquez aflat în muzeul Prado) servește ca metaforă lui Ștefan Berceanu, pentru elaborarea acestui eseu dramatic despre paradoxul învingătorului sau triumful învinsului.

— ... Un spectacol realist sau o reprezentare simbolică ?

— Situațiile piesei sînt reale, dar la fel de reale ca ale unui basm... Deci, spectacolul va pluti între vis și realitate, sper că nu va ocoli detaliul de viață truculent, dar, în egală măsură, va avea haloul poetic necesar. Importantă mi se pare aici nu atît culoarea locală, ci formularea unei întrebări etern valabile : ce trebuie să facem ca oamenii să rămînă oameni ?

Va fi un spectacol deschis, de sugestie, auster în formă și, nădăjduiesc, bogat în trimiteri. Scenograf : Constantin Russu.

— Diogene ciinele reprezintă opțiunea repertorială a Sandei Manu ?

— ... Reprezintă o veche dragoste a mea pentru această piesă. **Diogene ciinele** este o piesă crudă, deșteaptă, rea, ascuțită, rînjită și tristă. E o piesă în care accentul cade pe cuvînt, și poate de aceea elaborarea decorului la care lucrează acum Octavian Dibrov este atît de dificilă, dar de o dificultate fascinantă ! Fără să recurgem la mijloace pleonastice, dintre su-

tele de metafore pe care piesa le azvîrle ca o fîntînă arteziană, am dori să transmitem ideile prin stări exprimate, deopotrivă, și prin plastica scenei. Prin imagini care să rămînă. Sînt un regizor realist, puțin obosit în realismul meu, și aceste două piese au, într-un fel, menirea să mă autoprovoace. Probabil că voi renunța la preocuparea pentru nenumărate și infinite „fîneturi” și racursiuri psihologice, în favoarea abordării unui ton direct, a unui demers mai laconic, bineînțeles căutînd, totodată, să-mi rămîn credincioasă mie însămi.

— Știm că în acest an ați lucrat ca pedagog în Statele Unite, că ați participat de asemenea la un festival de teatru în Canada și la o întâlnire a școlilor de teatru în Italia. Aceste multiple contacte profesionale joacă vreun rol în reinnoirea mijloacelor profesionale ?

— Da, dar nu în mod direct. Nu import mode, nu cred că e bine, și nici n-aș putea, dar, evident, toate experiențele — și orice călătorie e o experiență — mă modifică, așa cum probabil m-au modificat lecturile importante sau oamenii pe care i-am întîlnit în decursul vieții mele. Orice spectacol, într-un sens, îl pun pentru mine, cred că fac parte din publicul căruia i se adresează reprezentarea respectivă. Și, cum eu sînt o sumă a tuturor experiențelor mele, și aceste întîlniri li se subsumează. Nu mai vreau să fac niciodată teatrul pe care știu foarte bine să-l fac ! Numiți-l cum vreți, comercial, mortal, boulevardier, eu l-aș numi teatrul ale cărui soluții le am de mult în buzunar !

— Deci, optați pentru experiment...

— De la nivelul profesionalismului în sus, orice este experiment... Sau, mai bine spus, cînd vrei să-ți depășești un anume stadiu, totul devine experiment...

DAN NASTA :

În prima parte a stagiunii, voi monta două piese de actualitate, scrise de doi ieșeni, și încă, membri ai colectivului Teatrului Național „V. Alecsandri” : unul, în calitate de director, Mircea Radu Iacoban, celălalt, în calitate de actor, Constantin Popa. *Calul verde* — cu care voi începe — sondează, cu o meritată cruzime, limitele existenței absurde a unui cuplu nou-mic-burghez, iar *Hardughia* — „proces verbal dramatic” — înalță steagul înaltei responsabilități față de valorile culturale ale trecutului. Ambele

spectacole militează pentru sensul nobil al existenței, înscriindu-se de drept în actualitatea istoriei culturale a casei lui Alecsandri.

În partea a doua a stagiunii, voi interpreta, în piesa lui Paul Everac, *Drumuri și răscruci*, pusă în scenă de Călin Florian, rolul lui Miron Costin, a cărui statuie străjuiește la intrarea în curtea Naționalului. Figura istorică a cărturarului apare, în piesa lui Everac, în dramatica ascensiune a omului către eternitatea Cuvântului, pentru a cărui înălțare se jertfește, în luptă cu opacitatea frustului Constantin Cantemir. Lucrarea e dintre cele care pornesc din rădăcinile pe care stă scena ieșeană, și se cere adunarea puterilor noastre pe potrivă momentului.

Voi mai întreprinde, ca regizor și interpret, două spectacole-recitaluri: *Scrierile* lui Mihai Eminescu — într-o nouă versiune de expresivitate scenică — și *Richard al III-lea* de Shakespeare, conceput ca „spectacol al unui mare personaj”, desfășurat pe firul roșu al dramei eroului, evidențiat prin detașare de „spectacolul piesei”.

În cadrul operei din Iași, voi avea plăcerea să particip la un recital de lieduri al baritonului Dan Iordăchescu, cu un recital paralel, de poezie inspirată de muzică — prezentă și ea, în dialog contrapunctic. În încheierea stagiunii, va trebui să montez *Jacques Fatalistul* al lui Diderot — într-o dramatizare proprie — în vederea unui amplu spectacol popular cu o lucrare de stil. Un program personal, gândit în funcție de rosturile unei scene naționale, de cultura teatrală; pe care Cetatea de azi a Iașilor o pretinde.

MIHAI BERECHET:

Odată cu începerea stagiunii, voi fi prezent pe scenele bucureștene cu două spectacole în două teatre diferite, cu doi autori diametral opuși ca stil, ca gândire și comunicare a gândirii lor publicului spectator. La Teatrul Național, voi pune în scenă, la sala Atelier, într-o nouă versiune scenică *Act Venețian* de Camil Petrescu. Iar la Teatrul „Nottara”, o piesă mai puțin cunoscută din repertoriul clasic italian, *Mizerie și noblețe* de Eduardo Scarpetta.

Deși lucrez paralel la aceste montări ele și-au găsit formule complet diferite. Prima reprezintă un act estetic, valorificarea unui text generos din punct de vedere intelectual. Cea de a doua — o comedie de caractere, cu vădite nuanțe sociale, cu influențe din comedia dell'arte — își propune să readucă genul comediei, une-

ori burlescă, alteori ușor extravagantă, în fața publicului bucureștean, care, după cum subliniază și critica dramatică, are nevoie de comedie. Aceste două piese, plus studiul la încă o piesă (al cărei titlu, nu din superstiție, ci din prudență, îl țin secret) reprezintă munca mea în această primă jumătate a stagiunii 1981-1982. Dacă la asta mai adaug traducerea piesei *Plaja* de Guy-Foissy, autor francez modern, necunoscut încă publicului nostru, și faptul că în vara aceasta am terminat o carte din și despre viața teatrală românească*), pe care o voi preda unei edituri, am impresia că nu e foarte mult, dar e destul.

IULIAN VIȘA:

Primul spectacol pe care-l voi monta în stagiunea care vine este *Neguțătorul din Veneția* de Shakespeare, la Teatrul Mihai Eminescu din Botoșani. E inutil, cred, să-mi argumentez pe larg această opțiune. Ea vorbește de la sine. E un text shakespearian, dintre cele mai valoroase, care n-a fost jucat la noi de aproape jumătate de secol.

Voi încerca să supun spectatorului o formulă modernă, conformă cu exigențele actuale. Ca întotdeauna la montările mele, desigur, și la această pretențioasă, temerară și responsabilă punere în scenă vor exista opinii felurite. Nu mă sperie discuțiile în contradictoriu. M-am obișnuit. Mai degrabă mă îngrijorează faptul că teatrul nostru e în prea mare măsură dominat de siguranță. Mai multă neliniște ar fi mai utilă. De aceea, aș dori ca în stagiunea viitoare opinia publică să înțeleagă mai bine că teatrul poate fi găsit numai prin căutare și nu prin cantonarea în anume „stiluri”, în anume „adevăruri îndiscutabile”, adică în formule comode atât pentru regizori cât și pentru critică. Prefer naivitățile copilăriei, savantlicului „maturității”. Eu voi „greși” în continuare, adică voi căuta și în această stagiune, avînd drept hărți și hrană textele lui Shakespeare (Botoșani), Tennessee Williams și Gellu Naum (Sibiu), mai exact: *Neguțătorul din Veneția*, *Cammino Real* și *Insula*.

*) Fragmente din această carte — în Almanahul „Gong '82” !

Ancheta „Stagiunea '81—'82 — GONG !” este realizată de Valeria DUCEA, Mira IOSIF, Maria MARIN, Paul TUTUNGIU. Colaboratori: Magdalena BOIANGIU, Irina COROIU, Sanda DIACONESCU.

Semnal

Manevrele de toamnă

VIRGIL
MUNTEANU

Manevră, scrie dicționarul, înseamnă acțiunea de a dirija sau de a corecta traiectoria unui vehicul. Nava maritimă este un vehicul? Este. După ce a străbătut oceanele, vine ea să tragă la mal, să acosteze? Vine. Ei bine, atunci, căpitanul, cât e el de căpitan, și cîrmaciul, cât e el de cîrmaci, încredințează timona unui ins venit de pe țărm, pilotului. Pilotul n-a ieșit niciodată în larg, el n-a străbătut mările, dar el știe să acționeze dibaci și să alipească nava danei fără să-i provoace stricăciuni. Așadar pilotul a făcut o manevră.

Sau ascult la radio: „pe o șosea acoperită cu mizgă și pe fondul unei oboseli accentuate, șoferul amator Cutare, proaspăt deținător al carnetului de conducere auto, a ațipit la volan, fiind la un pas de a părăsi carosabilul și de a intra în decor. Observându-l la timp, soția acestuia a preluat pentru o clipă volanul și astfel a putut fi evitat un grav eveniment rutier“. Ce rezultat? Că madam Cutare a făcut o manevră iscusită.

Sînt manevre și manevre.

Sînt manevre militare, dar despre ele nu-mi place să vorbesc. Sînt și altfel de manevre. Sînt și în teatru manevre. Se spune în mod curent: mașiniștii manevrează decorurile. Iată că ne-am abătut de la definiția dată de dicționar. Decorul nu e vehicul! Și dacă tot ne-am abătut, și dacă tot sîntem în teatru...

Un director îmi spune: „Vreau să-l aduc pe Colpacci să-mi pună un Shakespeare, dar e tare ocupat. Nu mai știu ce manevre să fac“. Directorul, om plin de bune intenții, dar încă lipsit de experiență, vedea, în șirul de măsuri organizatorice firești, un șir de manevre. Alt director mi se plînge: „Am planul mare și trupa incompletă. Dă-mi un sfat,

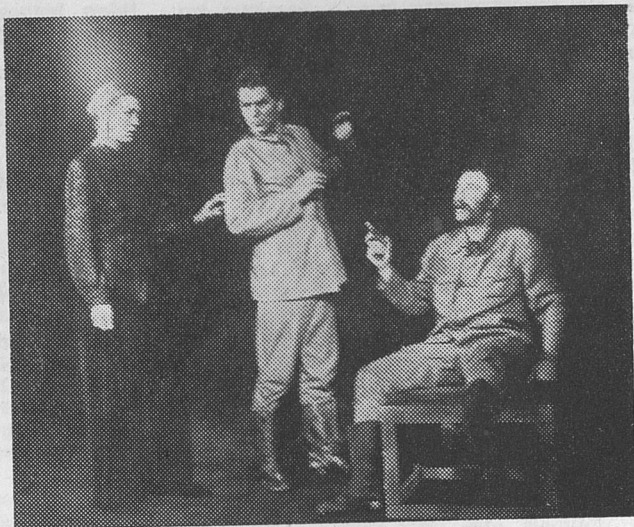
ce manevre să fac, s-o scot la liman!“ Iar manevre!

Cineva, care nu mai e director, spunea odată: „dacă vrei să-i ții în mînă pe actori, trebuie să știi să-i manevrezi!“ N-a prea știut, nu i-au prea ieșit manevrele. Astfel de manevre, care ies din limitele definiției date de dicționar, mai întîlnim prin teatre.

De pildă: un tînăr termină institutul și e repartizat, firesc, după lege, la un teatru care, întîmplător, e mai depărtîtor, mai la capătul țării, că și acolo sînt teatre. Ce face tînărul nostru? Manevre. Manevre de toamnă. Adică, în loc să se prezînte fain-frumos la datorie, începe, unu, să caute un teatru mai aproape de Capitală, dacă nu chiar în Capitală; doi, să obțină din partea acestui teatru o cere de detașare pe șase luni, trei, să obțină din partea celui-lalt teatru o așa-zisă negație pe dispoziția de repartizare; patru, să caute transferul... Manevre!

Sau, odată cu toamna, în teatre încep repetițiile. Multe, în ritm intens. Regizorii, actorii, scenograful, toți muncesc pe rupte. Un actor are, însă, alte planuri. El vrea să fie liber, el vrea să facă film. Și, atunci, începe mai întîi să refuze, cu sau fără argumente, rolurile primite, mai apoi să se roage, să implore, să i se pună dubluri, în sfîrșit, să capete un îndelungat repaus vocal... manevre!

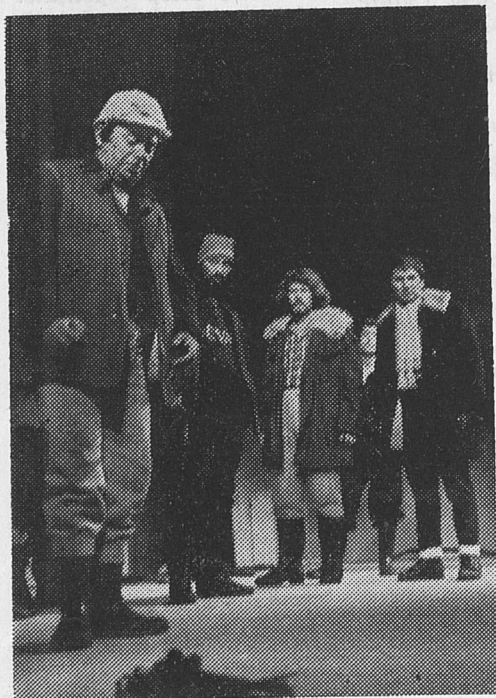
Sau, vine, odată cu toamna, un regizor tînăr, căruia profesorii i-au prezis o carieră strălucită. Toți din teatru sînt nerăbdători să-l vadă la lucru. O tînără actriță e mai nerăbdătoare decît toți, ea vrea roluri importante, multe... Și atunci începe... ce? Începe prin a afla dacă tînărului regizor îi place muzica, dacă îi plac dulciurile, dacă îi plac nopțile cu lună sau fără lună... manevre... Manevre de toamnă!

„Jocul vieții și al morții în desertul de cenușă“ de Horia Lovinescu (Teatrul Dramatic din Constanța); „Epoletii invizibili“ de Silvia Andreescu și Theodor Mănescu (Teatrul „Mihai Eminescu“ din Botoșani)

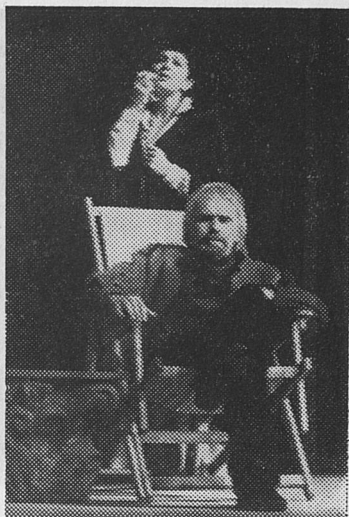
București, 17-23 august

Săptămîna teatrului politic

Săptămîna teatrului politic, organizată de către Consiliul Culturii și Educației Socialiste, în cadrul Festivalului național „Cîntarea României“, înscriindu-se într-o serie de acțiuni ce preced stagiunea de toamnă, a evidențiat din nou capacitatea spectacolului teatral de a indica pulsul conștiinței politice a creatorilor de azi. Cele 12 spectacole incluse pe afișul bucureștean al manifestării, fără să reprezinte o selecție strict valorică, au devenit un argument al varietății tematice nelimitate a teatrului politic, al diversității stilistice, deopotrivă în scriitură, cit și în interpretare. Săptămîna s-a impus prin câteva realizări cunoscute — semnalate. în revista „Teatrul“, la vremea premierei — care, văzute acum în evantai, ne conving cît de substanțială este această zonă distinctă a dramaturgiei noastre. În ansamblu, programul s-a dovedit variat, cuprinzînd atît recitaluri (Popas în istorie — prezentat de Teatrul Giulești la Muzeul de artă al R.S.R. sau Aceasta este țara mea — Tudor Gheorghe, Teatrul Național din Craiova), cît și lucrări ce evocă momente din istoria îndepăr-

„Hoțul de vulturi“ de D. R. Popescu (Teatrul Dramatic din Galați)

„Monolog cu fața la perete” de Paul Georgescu (Teatrul de Nord din Satu Mare, secția maghiară) ; „Valiza cu fluturi” de Iosif Naghiu (Teatrul Dramatic din Brașov)

tată sau din trecutul apropiat : Români și ambasadorii de Corneliu Marcu (Teatrul „A. Davila” din Pitești), Monolog cu fața la perete de Paul Georgescu (Teatrul de Nord din Satu Mare, secția maghiară), Valiza cu fluturi de Iosif Naghiu (Teatrul Dramatic din Brașov), Epoleți invizibili de Silvia Andreescu și Theodor Mănescu (Teatrul „Mihai Eminescu” din Botoșani). Dezbaterile dramatice dedicate prezentului abordează realitatea cu luciditate : Cartea lui Iovită de Paul Everac (Teatrul Național din București) — confruntarea unui erou simbolic, cu greutățile inerente revoluției ; Nu ne naștem toți la aceeași vîrstă de Tudor Popescu (Teatrul Giulești) — bilanțul vieții personale a activistului aceleiași revoluții, Anchetă asupra unui tînr care nu a făcut nimic de Adrian Dohotaru (Teatrul „Bulandra”) — amendarea intervenției abuzive a opiniei publice ; Jean, fiul lui Ion de Nicolae Tic și George Bănică (Teatrul Giulești) — radiografie a unui fenomen nociv precum arivismul. Deopotrivă ca metaforă a sacrificiului prometeic și ca oglindă a stării de impas, ne apare piesa lui D. R. Popescu Hoțul de vulturi (Teatrul Dramatic din Galați). Parabola lui Horia Lovinescu Jocul vieții și al morții în deșertul de cenușă (Teatrul Dramatic din Constanța) se justifică, de asemenea, pe afix, prin avertismentul la adresa degra-

dării individului și prin mesajul umanist al speranței în regenerare.

Generoasă, desfășurarea tematică ne obligă să menționăm manierele diferite în care au fost gândite aceste reprezentații : spectacolul de sunet și lumină, recitalul (poezie și muzică), teatrul realist (psihologic sau de intrigă), modalități expresioniste cu accente brechtienne, esen-

„Aceasta este țara mea”, recital susținut de Tudor Gheorghe (Teatrul Național din Craiova)

„Românii și
ambasadorii“
de Corneliu Marcu
(Teatrul
„A. Davila“ din
Pitești)

tializări simbolice, meditații filozofice sau formule lirice. Totuși, s-ar putea amenda uniformitatea spațiului teatral în care s-a desfășurat, fără excepție, „Săptămâna“. Unele spectacole au pierdut din calitatea demonstrației din pricina unei involuntar greșite programări pe scena italiană. De pildă, Epoletii invizibili a oferit revelația unei structuri dramatice solide, într-o montare concepută „en rond“, scontând pe efectele teatrului de participare, care, transplantată într-un spațiu tradițional, s-a devitalizat. Regretabilă ne-a apărut și absența unor piese de factură declarat politică, cum ar fi

Miriiala da Paul Cornel Chitic (Teatrul Mic sau Teatrul de Nord din Satu Mare) sau Există și o asemenea dragoste de Hajdu Gyözö (Teatrul Național din Tirgu Mureș — secția maghiară) și multe altele.

Fără ambiții repertoriale exhaustive, dar cu mostre convingătoare, eșantionul de „teatru politic“ oferit spectatorilor din Capitală a impus încă o dată această coordonată majoră a teatrului nostru contemporan, demonstrând fertilitatea conceptului.

Irina COROIU

telex-,,teatrul“●telex-,,teatrul“●telex-,,teatrul“

● Printr-o nefericită po-triveală, săliile Teatrului Național și Teatrului Maghiar din Cluj-Napoca se află, în aceeași perioadă de timp, în reparații. Drept urmare, doritorii de teatru și operă din Cluj-Napoca nu vor avea unde vedea spectacole. Nu se putea preveni o asemenea situație neplăcută?

● Seria manifestărilor teatrale, organizate în diferite centre din țară se deschide cu Colocviul regizorilor, la Birlad. Vor urma Festivalul teatrelor de păpuși, marionete și animație, la Bacău, și Fes-

tivalul spectacolelor pentru copii și tineret, la Piatra Neamț. De bună seamă, vom consemna pe larg aceste manifestări, la care revista noastră va fi prezentă. ● La concursul organizat de Teatrul Giulești, au reușit (și au fost angajați) Anca Neculce, Adriana Șchiopu, Constan-tin Măru și Mircea Constan-tinescu. ● Și Teatrul „Ion Creangă“ a organizat un concurs, în urma căruia au fost angajați Marcela Andrei, Constantin Fuga-șin și Marian Lepădatu. Au reușit la concurs, dar n-au putut fi angajați, fi-

indcă nu au avizul de transfer din partea teatre-lor de unde vor să plece, Cristian Ieremia și Mări-oara Sterian. ● Teatrul Național a participat la Festivalul de la Edinburgh, cu spectacolul Fata din Andros de Terențiu. Cele cinci reprezentații care au avut loc au fost bine pri-mite de presa engleză. ● Incepind din această stagiune, Teatrul „Valea Jiului“, din Petroșani be-neficiază de o sală stu-dio modernă. Se află, de asemenea, într-un stadiu avansat de construcție, sala mare a teatrului.

IDEI LA RAMPA

HENRI
WALD

Nostalgia începuturilor

Ori de câte ori gândirea, purtată de energia metaforică a vorbirii, se îndepărtează prea mult de realitate, și realitatea începe s-o dezmință, apar gânditori care strigă „înapoi“ la natură, la experiență, la trăire, la mentalitatea arhaică și chiar la tăcere. Când prezentul este nemulțumitor și viitorul neclar, trecutul apare superior și unuia și celuilalt. Din spațiu, complexul lui Anteu trece în timp. După ce au fandat prea utopic în viitor, oamenii încearcă să restabilească legătura cu originile. Trecutul este momentul cel mai statornic al timpului, iar natura este paradisul pe care l-am pierdut din clipa în care nu am mai fost mulțumiți cu ceea ce ne oferea.

La înclinația unor teoreticieni contemporani de a reintegra omul în natură a contribuit și știința modernă: Copernic demonstrase că omul nu locuiește în centrul Universului, Darwin a descoperit originea lui simiescă, Wiener l-a asigurat că eforturile lui culturale nu pot decât să frîneze entropia crescândă a naturii, iar Monod i-a spus că nu e nimic altceva decât un accident aproape improbabil în mișcarea materiei. Edward O. Wilson pretinde chiar, că omul nu mai e decât agentul inconștient al unei aventuri chimice care îl depășește. Dar din toate aceste afirmații reiese tocmai preeminența omului în lume: prin om, însuși misterul lumii devine conștient de el însuși.

Dezechilibrarea ecologică dintre om și natură nu trebuie să ducă la renaturalizarea omului, ci, dimpotrivă, la o mai aprofundată umanizare a naturii. După ce atrage atenția asupra faptului că „echipamentul biologic al omului nu e destul de tare pentru a se acomoda la mediul nebiologic pe care l-a creat“¹, Desmond Morris conchide că „numai un imens efort de constrângere intelectuală va salva situația de acum înainte“². Mai mult decât atât, însăși societatea trebuie reumanizată, deoarece, în caz contrar, trecerea „de la societatea personală la societatea

impersonală va cauza animalului uman angoasele sale cele mai mari în milenii care vin“³. Societatea viitoare trebuie astfel organizată încât eterogeneitatea stimulantă să contracareze omogeneitatea eficientă, iar agresivitatea naturală a omului să se transforme în competiție culturală.

Dorința înapoierii la natură nu este decât o critică naivă a prezentului. Apologia trecutului este totodată și deplorarea prezentului. Este adevărat că natura nu este nici falsă, nici urâtă, nici rea, dar nici adevărurile, frumosul și binele nu pot să apară în natură. Natura se află nu „dincolo“, ci „dincoace“ de tensiunea dintre valorile antagonice, deoarece fără cultură este lipsită de orice sens. Cuvântător, gânditor și lucrător, omul este singura ființă capabilă să dea naturii un sens. Chiar dacă valabilitatea sensurilor pe care le dă naturii este relativă, vremelnică și limitată, natura nu poate să aibă alt sens decât acela pe care îl primește de la om. Omul este natură doar prin materialitatea lui; prin spiritualitatea lui, este cultură, gândire, cunoaștere și atitudine apreciatore. Fără individualitatea, subiectivitatea și libertatea creatoare a omului, pământul nostru ar deveni mult mai repede o planetă ca toate celelalte.

A te întoarce la experiență înseamnă a reduce cunoașterea la un ansamblu de percepții organizate coerent de o convenție logică, înseamnă a reduce lumea la o suprafață de *privit* fără adâncime de *gândit*, înseamnă a reduce știința la o gramatică bine făcută. Fiind de părere că problemele filozofice nu sînt decât „cuculele“ pe care și le face mintea umană ori de câte ori se izbește de limitele limbajului, Ludwig Wittgenstein ajunge la concluzia că despre ce nu știm, despre tot ce depășește experiența, trebuie să tăcem. Convinș că „gramatica este aceea care spune ce gen de obiect este ceva“⁴, Witt-

³ *Ibid.*, p. 22.

⁴ Ludwig Wittgenstein, *Tractatus logico-philosophicus*, Paris, Gallimard, 1965, p. 243.

¹ Desmond Morris, *Le Zoo humain*, Paris, Grasset, 1970, p. 147.

² *Ibid.*

genstein este silit să admită că „limitele limbajului meu semnifică limitele proprii mele lumi”⁵. Numai că întoarcerea la experiență nu înlătură doar erorile, ci și adevărurile atinse prin înălțarea cunoașterii pe trepte de generalitate mai cuprinzătoare. Corectarea erorilor nu cere renunțarea la abstracții, ci confruntarea abstracțiilor cu concretul. Nostalgia „experienței pure” este de fapt nostalgia inocenței pierdute, a nedistincției dintre subiect și obiect, a nediferențierii dintre adevăr și eroare. Abstracția ne îndepărtează de concret pentru a permite înțelegerea lui mai adâncă. „Abstracția sau analiza înstrăinează de realitate numai dacă e făcută pe jumătate sau defectuos, în schimb o abstracție desăvârșită și corectă dezvăluie treptat adâncurile concretului”⁶.

Neopozitivismul a dus nu numai la un vid cognitiv bine organizat, ci și la o carență afectivă a gândirii. Gândirea a fost restrinsă la o sintaxă, iar afectivitatea a rămas în afara gândirii. Pretenția trăirilor de a se întoarce la trăirea nefalsificată de gândire exprimă tot nostalgia unui paradis, în care nu există încă obligația de a alege între bine și rău. „Dacă ar trebui să renunț la diletantismul meu, m-aș specializa în urlete”⁷, scria Cioran. Fiind de părere că „conceptele noastre se înlanțuie ca niște suspine ascunse, că „întreaga reflecție ține loc de interjecție”, că „o tonalitate tânguitoare copește demnitatea logicii”⁸, Cioran nu putea să nu ajungă la concluzia că „cosmarul este singurul mod de luciditate”⁹. Într-o lume doar trăită, totul este îngăduit. Scăpată de sub controlul critic al gândirii, trăirea devine o forță a naturii, la fel de indiferentă față de valori. Suspectând gândirea că împiedică trăirea, că frânează emoțiile, că inhibă reacțiile noastre cele mai firești, Cioran crede că „nu se trăiește cu adevărat decât prin lipsa cunoașterii. De îndată ce *știi*, nu te mai potrivești cu nimic”¹⁰. Dându-și seama că păcatul originar începe cu vorbirea, Cioran regretă că omul nu s-a oprit barem la interjecție, după ce a făcut imensa greșală de a ieși din mutism. Interjecția este cuvântul care ne înstrăinează cel mai puțin de noi înșine. „Convențională, prin definiție, străină exigențelor noastre im-

perioase, vorba este vidă, fără contact cu profunzimile noastre...”¹¹.

Numai că omul a început să fie altceva decât toate celelalte ființe din clipa în care, *rostind prima vorbă*, a rupt tăcerea naturii și a inaugurat istoria culturii. Cultura este în primul rând limbaj. Tăcerea regretată de mai toți gânditorii întoarcerii nu este nimic altceva decât tot natura, adică „lumea celor care nu cuvintă”. Deși, ca scriitor de un incontestabil talent, Cioran izbuteste să înalțe afectivitatea până la gândire, transformând-o în conotația bogată a semnificațiilor verbale din scrișul său, ca filosof, el coboară gândirea până la afectivitate, reducând-o la o intuiție prelingvistică. Așa au apărut mirajul tăcerii și ostilitatea față de vorbire. „Acest animal flecar, zgomotos, gălăgios, care exultă în vacarm (zgomotul este consecința directă a păcatului originar), ar trebui redus la mutism, căci niciodată nu se va apropia de izvoarele neviolabile ale vieții, dacă mai pactizează cu cuvintele”¹², ne avertizează Cioran.

Martin Heidegger nu ajunge chiar până la tăcere. El nu contestă că „numai în măsura în care vorbește, omul gândește, și nu invers, după cum mai crede încă Metafizica”¹³. Și în concepția lui, „omul este om întrucât este acela care vorbește”¹⁴. El face însă o distincție între vorbirea *vorbitoare* și limba *vorbită*, considerând-o pe prima nemijlocit legată de actul viu al gândirii, în opoziție cu cealaltă, în care gândurile sînt mumificate. Este o distincție asemănătoare cu aceea dintre „natura naturată” și „natura naturans”. Heidegger socotea că limba, mai ales cea scrisă, este un adăpost în care se ascunde omul de frica gândirii. El spunea că „cine începe să scrie cînd iese la iveală gândirea seamănă cu acei oameni care se refugiază într-un adăpost împotriva vîntului cînd acesta suflă prea tare”¹⁵. Numai vorbirea poate participa la transformarea trăirilor în gânduri. „Gîndire și Poezie sînt, în sine, vorbirea inițială, esențială...”¹⁶. Spre deosebire de vorbire, ca act intim și autentic al gândirii, limba mai mult stingherește gândirea decât o ajută. „Limba convorbirii noastre nu încetează nici un moment să ruineze posibilitatea de a spune ceva despre ceea ce vorbim”¹⁷. În con-

⁵ *Ibid.*, p. 86.

⁶ Mircea Florian, *Reconstrucție filosofică*, București, Casa Școalelor, 1944, p. 310.

⁷ E. M. Cioran, *Syllogismes de l'amertume*, Paris, Gallimard, 1952, p. 89.

⁸ E. M. Cioran, *Précis de décomposition*, Paris, Gallimard, 1949, p. 47.

⁹ *Ibid.*, p. 28.

¹⁰ E. M. Cioran, *Les dangers de la sagesse*, în N.R.F., 136, 1964, p. 585.

¹¹ *Ibid.*, p. 594.

¹² E. M. Cioran, *L'Arbre de vie*, în N.R.F., 1960, nr. 93, p. 405.

¹³ M. Heidegger, *Qu'appelle-t-on penser?*, Paris, P.U.F., 1959, p. 90.

¹⁴ N. Heidegger, *Acheminement vers la parole*, Paris, Gallimard, p. 13.

¹⁵ M. Heidegger, *op. cit.*, p. 91.

¹⁶ *Ibid.*, p. 139.

¹⁷ M. Heidegger, *Acheminement vers la parole*, p. 100.

cepția lui Heidegger, omul este mult mai des stăpinit de limbă decât este limba stăpinită de om. În mod obișnuit, nu oamenii vorbesc o anumită limbă, ci o anumită limbă SE vorbește prin intermediul oamenilor. Locurile comune, platitudinile, banalitățile, clișeele, poncifele, nu sînt vorbite de oameni, ci se rostesc prin gura oamenilor. „A vorbi limba — scrie Heidegger — este cu totul deosebit de a utiliza o limbă. Vorbirea obișnuită nu face decât să utilizeze limba”¹⁸.

Heidegger nu vrea să se întoarcă la mutism, ci doar la vorbirea preponderent conotativă a poeziei, în care conceptul nu și-a ucis încă metafora care l-a zămislit, în care formele logice ale gândirii n-au acaparat încă întregul cîmp semantic al cuvintelor, în care limbajul mai poate fi încă vorbit, nu numai scris, ca logica matematică. În limbajul științei contemporane, el vede numai sărăcia conotației, nu și profunzimea denotației. Însă calculul propozițiilor trebuie să aibă doar valoare științifică; valoare morală sau artistică trebuie să aibă doar operele create cu ajutorul lui. Lipsa de suflet a științei și tehnicii contemporane nu se remediază prin întoarcerea minții la începuturile gândirii, ci prin reînsuflețirea ei. Identificînd originalul cu originarul și autenticitatea cu izvorul, Heidegger crede că „europenizarea omului și a pămîntului atacă și roade la rădăcini tot ce este esențial”¹⁹. Orice îndepărtare de gîndirea gînditoare produsă de vorbirea vorbitoare este considerată de Heidegger o gravă amenințare pentru înțelegerea lumii. După părerea sa, știința a încetat să mai gîndească din clipa în care a fost fixată în limbajul formalizat al logicii matematice. Altfel spus, mîntea nu mai poate gîndi cu adevărat într-o limbă în care cuvintele și-au pierdut expresivitatea și au ajuns să consemneze doar concepte. „Gîndirea — scrie el — nu este o „prindere” conceptuală. În îndepărtatele zori ale desfășurării ei, gîndirea nu cunoștea conceptul. Aceasta nu înseamnă nicidecum că gîndirea în acel moment nu era încă dezvoltată. Gîndirea care se desfășoară nu e încă închisă în frontierele care o „finisează”, ridicînd bariere în fața desfășurării ei”²⁰. Așadar, înapoi la gîndirea preconceptuală! Așa se explică și atracția puternică pe care o resimt filozofii diverselor întoarceri față de înțelepciunea extraeuropeană, „neviciață” de distincții conceptuale.

Chiar dacă „gîndirea fără concepte” n-ar fi o expresie contradictorie, totuși, o asemenea gîndire ar menține cunoaște-

rea la suprafața lucrurilor și nu ar îngădui decât o viziune globală, mai mult estetică decât cognitivă, asupra lumii. Lui Heidegger, afirmația: „Războiul este tatăl tuturor lucrurilor” i se pare superioară propoziției: „Autodinamica lumii este determinată de contradicția dintre fenomen și esență”. Pentru Heidegger, pierderea conotației, datorită conceptualizării, echivalează cu pierderea unui paradig al cunoașterii depline, și nu al inocenței. Este adevărat că afectivitatea, izgonită, pe drept, din teoriile științifice, nu trebuie împiedicată să pătrundă, sub forma conotației, în gîndirea discursivă, dar nici denotația nu trebuie oprită pe primele trepte de generalitate. Sub controlul gîndirii, afectivitatea nu e irațională, ci irafrațională. Dar dacă afectivitatea nu trebuie exclusă din gîndire, nici gîndirea nu trebuie redusă la afectivitate. Fără concept, afectivitatea este orăbă, fără afectivitate, conceptul este rece. În dezvoltarea gîndirii, generalizarea conceptului nu este incompatibilă cu îmbogățirea afectivității. Istoria înaintării de la înțelepciunea arhaică, preponderent pragmatic-afectivă, la filozofia contemporană, precumpănitor logică, nu este un proces de dezumanizare, ci dimpotrivă, de umanizare, a cărui tendință spre unidimensionalizare poate fi mereu contracarată.

Dealtfel, cuvintele tind să-și piardă expresivitatea nu numai prin conceptualizarea denotației, ci și prin uzarea conotației. Cuvintele nu mor, deoarece nu se nasc, ci sînt create. Ele pot fi cel mult abandonate. Limba nu este un „organism natural”, ci un mijloc cultural”. Limbile nu sînt muritoare; numai vorbitorii lor sînt. Dovadă că, la un moment dat, pot fi vorbite din nou (ebraica, în Israel, este doar un exemplu). În opoziție cu tot ce este viu, cuvintele „reînvie” ori de cîte ori apare un nou scriitor. Cu aceleași cuvinte, înlănțuite de aceeași gramatică, se poate scrie și plicticos și percutant. Depinde de intensitatea trăirii pe care vorbirea este chemată s-o transforme în idei; iar tensiunea afectivă aparține nu numai trecutului îndepărtat. Contemporanii sînt și ei capabili de așa ceva. Arghezi nu este inferior autorilor anonimi ai „Mioriței”. Căci, în cultură „nu există bunuri comune, trecute din generație în generație, din mîină în mîină, dacă nu poartă semnul unei experiențe individuale...”²¹. Totuși, în ultima vreme, s-au cam înmulțit gînditorii care au nostalgia mentalității arhaice.

Este adevărat că faimoasa lozincă a lui Nae Ionescu, care cerea trăiristilor să gîndească cu picioarele adînc înfipte în glia străbună, poate fi și ea mutată din spațiu în timp: locul gliei strămoșești este luat

¹⁸ M. Heidegger, *Qu'appelle-t-on penser?*, p. 139.

¹⁹ M. Heidegger, *Acheminement...*, p.101.

²⁰ M. Heidegger, *Qu'appelle-t-on penser?*, p. 196.

²¹ E. Lovinescu, *Memorii*, III, București, Ed. Adevărul, p. 247.

de mentalitatea străveche. Exprimind nostalgia întoarcerii de la semn la simbol, Mircea Eliade scrie că „simbolul dezvăluie anumite aspecte ale realității — cele mai profunde — care desfid orice alt mijloc de cunoaștere”²². El consideră că miturile, care se exprimă prin simboluri, sînt superioare teoriilor, care se exprimă printr-o „încălcire de concepte”²³. Numai că există o deosebire calitativă între o intuiție sincretică a Totului și o concepție analitică și sintetică despre lume. În primul caz, elementele componente sînt indistincte, în al doilea, sînt diferențiate și cunoscute; saltul de la implicit la explicit marchează progresul cunoașterii de la metaforă la concept, de la simbol la semn, de la mit la teorie, de la magie la tehnică. În mit, ideile se află încă în formare, „în statu nascendi”; ele se limpezesc și se disting, prin abstractizare și generalizare, abia la nivelul teoriei. Anistorismul este vinovat de faptul că unii teoreticieni contemporani „descoperă” în mituri idei pe care ei înșiși le așază acolo în timpul cercetării. Anistorismul ascunde distanța care desparte semnificațiile miturilor de conceptele contemporane ale celor care le cercetează. Cine a trecut prin Aristotel, Descartes și Kant gîndește altfel decît făuritorii miturilor. În mit, denotația este sincretică și conotația este mitomagică; în teorie, denotația este analitico-sintetică și conotația este tehnico-operațională. Artă nu are sarcina să recupereze chiar conotația pierdută, ci să reechilibreze noua denotație cu o conotație nouă. Este tocmai ceea ce deosebește radical legenda „Meșterului Manole” de operele dramatice ale lui Lucian Blaga, Octavian Goga, Ion Luca, Radu Stanca. În legenda orală, ideea de creație este încă nediferențiată de sacrificiul ritual pe care trebuie să se întemeieze orice clădire; în operele scrise, ideea de creație este întovărășită de opțiunea dăruirii personale a creatorului.

Supraaprecierea culturii populare este tot o încercare de întoarcere în timp, deoarece cultura populară este protoistorie contemporană, trecut în prezent. În vreme ce cultura de mase este prezent popularizat, cultura populară este trecut încă prezent. Dar niciodată un proverb nu poate să aibă cantitatea și calitatea informației pe care o are un aforism. Comparați proverbul „nu da vrabia din mină pentru cioara de pe gard” cu aforismul lui G. Ibrăileanu; „Realist în observație și idealist în aspirații — este fizionomia sufletelor bine organizate”²⁴. Cultura

populară e un teren de decolare, nu de aterizare pentru marea cultură. Ea trebuie cercetată, cunoscută și cultivată ca bază de plecare, de dezvoltare, de înaintare.

Teatrul n-a scăpat nici el de obsesia întoarcerii. „Teatrul cruzimii”, propovăduit de Antonin Artaud, visează și el să se întoarcă la forța primară, mitomagică, a celor mai străvechi mistere. „Fără un element de cruzime la baza oricărui spectacol — scria el —, teatrul nu e posibil. În starea de degenerescență în care ne aflăm, numai prin piele se va băga metafizica în mințile oamenilor”²⁵. Altfel spus, teatrul ar trebui de acum încolo să evite discursivitatea intelectuală, care ne „denaturează”, și să șocheze sensibilitatea spectatorilor pînă reușește să-i pună în contact nemijlocit cu Adevărul vieții.

Nemulțumit de devitalizarea teatrului european de la începutul veacului nostru, Artaud încearcă să întoarcă teatrul la viață, la spontaneitatea serbărilor populare, la puterea magică a riturilor. Îl interesează în mult mai mare măsură farmecul sonor al cuvintelor rostite pe scenă decît adevărul înțelesului lor. „Pătruns de această idee, că mulțimea gîndește mai întii cu simțurile ei, și că e absurd să se adreseze, ca în teatrul psihologic obișnuit, mai întii intelectului, Teatrul Cruzimii își propune să recurgă la spectacolul de mase, să caute în agitația marilor mase, aruncate una împotriva celeilalte și convulsionate, un pic din această poezie care se află în serbări și în mulțime, în zilele, astăzi prea rare, în care poporul coboară în stradă”²⁶.

Numai că tentativa lui Artaud compromise însăși esența teatrului: spectacolul nu este însăși viața, scena nu e stradă și personajele nu sînt persoane. Între viață și teatru intervine artistul, care își exprimă prin teatru atitudinea sa intelectual-afectivă față de viață. Prin însăși esența lui, teatrul este arta echilibrului dintre intelectual și senzorial, dintre rațiune și afectivitate, dintre cuvînt și imagine. Ori ce stricare a acestui echilibru trebuie combătută nu prin exacerbarea laturii vitregite, ci prin reechilibrare. Nu rațiunea și vorbirea trebuie combătute, ci platitudinile și vorbăria. Dacă am folosi celebrii termeni ai lui Claude Lévi-Strauss, am spune că teatrul aparține „coptului”, nu „crudului”. El e cultură, nu natură. El are o istorie care nu seamănă cu evoluția vieții. Teatrul de azi este altceva decît misterele de acum 3000 de ani, în vreme ce ciinii de azi latră, probabil, la fel ca acum 3000 de ani.

Idealul omului trebuie căutat înainte, nu înapoi.

²² Mircea Eliade, *Images et symboles*, Gallimard, Paris, 1952, p. 13.

²³ *Ibid.*, p. 232.

²⁴ G. Ibrăileanu, *Opere*, 6, Minerva, 1978, p. 430.

²⁵ Antonin Artaud, *Le Théâtre et son double*, Paris, Gallimard, 1964, p. 151.

²⁶ *Ibid.*, p. 130.

**STAGIUNEA DE VARĂ
A TEATRELOR POPULARE
ȘI MUNCITOREȘTI**
2-9 iulie 1981

Un program ambitios

Deopotrivă exploatare minieră și stațiune balneară, Slănic-Prahova oferă parcă locul ideal pentru o stagiune estivală, fie pe scena italiană, fie în decoruri insolite (salina veche — spațiu vast, circular, acustică stranie; strandurile, dispuse în amfiteatru în preajma lacurilor și a faimosului Munte de sare, cu legendara sa Grotă a miresei). Deocamdată, Casa de cultură, condusă de Maria Corduleanu, găzduiește, de șase ani, cu o ospitalitate neobosită, Festivalul interjudețean al teatrelor populare și muncitorești, acordînd participanților un trofeu simbolic: Cupa de sare.

Fără vreo circumscriere tematică sau de gen, actuala ediție (2—9 iulie 1981) a adus, la rampă, reprezentații diferite. Deschiderea, promițătoare, a fost făcută de către secția de estradă a teatrului popular al Casei de cultură a orașului Cîmpina, cu un spectacol de divertisment, *Prislea cel voinic și muzica ușoară*. Demarînd ca un posibil număr de brigadă, — în care șase prezentatori aleg cunoscutul basm, drept pretext pentru o suită de scheciuri, alternînd cu numere coregrafice și șlagăre; atmosfera devine tot mai antrenantă, datorită, în primul rînd, solistei Doina Roșculeț, care întrunește calități de autentică artistă: expresivitate scenică și plastică corporală, temperament și forță în dozarea glasului de contraltă, farmec personal.

Tonusul optimist al primei serii a fost parțial menținut de piesa lui Tudor Popescu, *Omul nu-i supus mașinii*, în montarea căreia Teatrul popular al Întreprinderii de mecanică Plopeni-Prahova a

fost sprijinit de actorul Corneliu Revent. Tonalitatea comicalului a convenit interpreților: Madlena Iurea, Ion Matei, Aurora Boloagă. Notabilă este soluția scenică a integrării scaunelor, ca element activ în jocul azeziunilor și opozițiilor, stîrnite de sarcina dificilă a alegerii unui șef de sector (scenograf, Ion Budeanu).

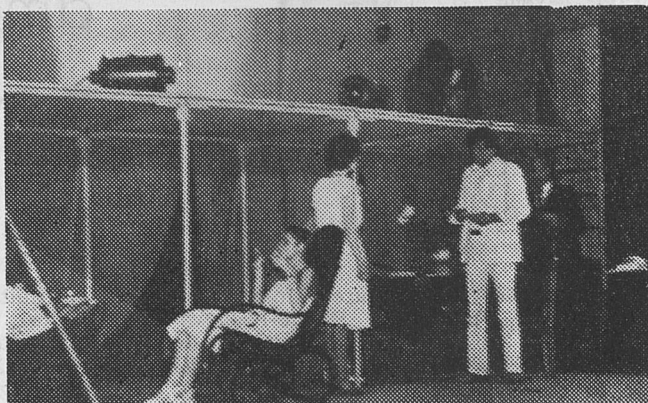
Un moment de maxim interes l-a reprezentat spectacolul Teatrului popular al Casei de cultură a Municipiului Buzău. Parcă aflîndu-se într-o prietenească întrecere cu Teatrul „Bulandra”, trupa de amatori (care a jucat cu succes și *Interviu și Undeva o lumină*) și-a ales piesa lui Adrian Dohotaru, *Anchetă asupra unui tînăr care n-a făcut nimic*. Concentrînd textul, Dina Cocea, în calitate de regizoare și de scenografă, a mizat mult pe interpretul rolului principal, Viorel Pietrăreanu, un Patriciu plin de farmec și candoare, în egală măsură intransigent și entuziast, știind să frazeze inteligent și să evolueze dezinvolt, spectaculos chiar (frumoase, jocurile de umbre supradimensionate), atît în spațiul aspirațiilor sale ideale, cît și în mediul închisat al familiei. Îi dau replica, cu mai multă sau mai puțină forță, Al. Vrapciu, Tatiana Dumitrașcu-Maxim, Mi-oara Olteanu, Mihai Adamescu.

Un colectiv cu realizări notabile, Teatrul popular al Casei de cultură a Municipiului Tîrgoviște, a muncit pe un text prin care se intenționa valorificarea unei pagini din tezaurul literaturii românești, (o schiță de I. C. Vissarion) a cărei dramatizare a fost, din păcate, nereușită. Din distribuția numeroasă, s-au remar-

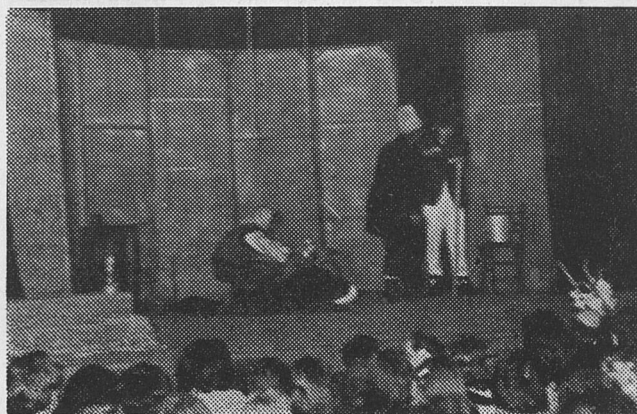
**Teatrul popular al în-
treprinderii de mecani-
că Plopeni-Prahova :
„Omul nu-i supus ma-
șinii” de Tudor Popescu**

**Teatrul popular al Casei
de cultură a municipi-
ului Buzău : „Anchetă
asupra unui tânăr care
n-a făcut nimic” de
Adrian Dohotaru**

**Teatrul popular al Casei
de cultură a orașului
Slănic-Moldova. „Dulcea
ipocrizie a bărbatului
matur” de Tudor Po-
pescu**

**Teatrul popular al Casei
de cultură a orașului
Slănic-Prahova: „Che-
marea” de Cristian
Munteanu**

cat prin capacitatea lor interpretativă, Anca Negrea, George Corneanu, Ștefan Ștefănescu, Cristian Ion, Stela Marin.

Sergiu Cicu și colegii săi Mihai Tuțuianu, Florin Vlaicu, Octavian Nițescu, Alex. Braga, Dumitru Bălăoi, Margareta Stancu și Rozalia Olteanu s-au lansat într-o experiență dificilă: improvizația. Tema: propria lor poveste — povestea unor tineri fascinați de teatru care și-au găsit drumul în viață devenind în același timp mineri și actori — intitulată simplu *Devenire*. Chiar dacă ideea nu se realizează artistic pe deplin, se face simțit entuziasmul autentic al echipei noului teatru muncitoresc al Întreprinderii miniere Cimpulung-Muscel.

Acestor foarte tineri amatori le-a urmat echipa unuia dintre cele mai vechi teatre populare din țară, Teatrul popular al Casei de cultură a orașului Slănic-Moldova, care și-a ales tot o piesă de Tudor Popescu, *Dulcea ipocrizie a bărbatului matur*. Asumându-și interpretarea rolului principal și regia, Fabian Nedelcu nu a putut supraveghea tot timpul ritmul reprezentației, care pe alocuri trenează, situațiile ambigue, generatoare de umor, fiind speculate doar parțial și pe cont propriu de către Maria Făgăraș, Ortansa Codreanu și George Catrinășu.

Un grup al Teatrului popular al Casei de cultură a orașului Slănic-Prahova, format din Cristian Fuerea, Daniela Buzea, Puiu Catrina, Cornel Iliant, Valentin Comănescu, a prezentat, în încheierea festivalului, un omagiu trecutului de luptă al partidului. *Chemarea*, textul lui Cristian Munteanu, eboșă a unui moment dramatic, a oferit Ecaterinei Nițescu, experimentată animatoare a mișcării de amatori din regiune, ocazia unei verificări a posibilităților ansamblului din care

face parte și ca interpretă, înainte de a aborda o piesă mai dificilă.

Trecerea în revistă, oricât de sumară, indică reușitele și nereușitele și impune câteva aprecieri globale. Mișcarea artistică de amatori capătă o pondere tot mai mare în viața culturală. Teatrele muncitorești, care s-au alăturat vechilor teatre populare, au ridicat nivelul performanțelor acestor colective. Multe dintre aceste instituții activează în zone geografice în care teatrele profesioniste ajung rar, sau chiar de loc. Atenția cea mai mare trebuie deci acordată repertoriului. Festivalul de la Slănic a confirmat o mai veche convingere privind potențialul de talente al tuturor trupelor. Dovedind disponibilități și pentru spectacolele muzicale (în majoritatea repertoriilor permanente au fost incluse operele sau vodeviluri), artiștii amatori vădesc aptitudini complexe; ei fac regie și scenografie, joacă, dar pot să și îndrume, indiferent dacă sînt mecanici de subteran, asistenți medicali, controlori de calitate, lăcătuși, strungari, profesori, ingineri, sau chiar instructori culturali, pregătiți în școlile populare de artă. De aceea, pentru a le fi într-adevăr util, ajutorul calificat trebuie să fie realmente de un înalt nivel profesional. Exigențele pe care singuri și le impun trebuie stimulate prin încurajarea unor opțiuni repertoriale ambițioase, între care, evident, își au locul și piesele valoroase (dacă sînt! ale unor autori locali, demnă de susținut fiind preocuparea tuturor acestor colective de a păstra o strînsă legătură cu locul în care muncesc, cu oamenii printre care trăiesc, și cărora doresc să le ofere rodul pasiunii lor pentru artă.

I.C.

telex-,,teatrul“●telex-,,teatrul“●telex-,,teatrul“

● Am citit în „Tribuna“ din 6 august un fragment dintr-o piesă contemporană chinezească. Pentru ce am murit de Xie Min. Cu acest prilej, am aflat că apare, la Editura „Univers“, un volum de teatru chinezesc modern, pe care-l așteptăm cu interes. ● Cei aflați pe litoral în această vară au fost informați despre viața cultural-artistică, prin mijlocirea unui îndrumător (în

trei volume, apărute în lunile iunie, iulie și august), bogat, meticolos alcătuit, ilustrat din abundență. Îl felicităm pe tovarășul Jean Badea, autorul acestui ghid cultural, foarte util. ● Teatrul pentru tineret și copii „Ion Creangă“ a prezentat, la mare, spectacolul Băiatul cu floarea de Tudor Popescu. Toate bune, numai că pe afișul teatrului stătea scris: „Accesul copiilor pînă la

14 ani interzis“. Nu se putea găsi o formulă mai fericită, de pildă, „spectacol pentru tineret“? ● Într-o prăvălie din Constanța, se puteau vedea statuete de ghips, cam de mărimea unei prăjituri cu frișcă, reprezentîndu-l, într-o manieră „kitsch“, pe Ovidiu, poetul latin. În ton cu marfa, un afiș anunța: „Avem ovizi mici“.

FAIMA

Prima întâlnire cu

LEOPOLDINA BĂLĂNUȚĂ ...

...a fost Valea Kalitina din Prima întâlnire (Tatiana Sîtina), o modestă ospătăriță, aureolată de sinceritatea și profunzimea actriței debutante

Jana Mincu (De n-ar fi iubirile, Dorel Dorian), personaj-etalon în galeria „tinerilor din zilele noastre“

Gittel (Doi pe un balansoar, William Gibson), o fată cu suflet de aur, păguboasă în viața de toate zilele...

o galerie de mari actori români

Dramatica neputință a sentimentului de a accede la înțelegerea ideii (Maria Sinești, Jocul ielelor, Camil Petrescu)

Frumusețea acestui chip (Regina, Ruy Blas, Victor Hugo) vine dinlăuntru...

O mică bijuterie: rolul episodic al Femeii cu ouă, din musical-ul Nu sint Turnul Eiffel (Ecaterina Oproiu)

Antigona (Sofocle), partitură de tragedie clasică, interpretată cu tulburătoare inflexiuni contemporane

O făptură de gheață și foc, inflexibilă în încrincenarea-i fanatică (Lia Ierutrea, Ion Băieșu)

Descoperirea voluptății de a juca comedie (Lucsița, Mania posturilor, Vasile Alecsandri)

Irina (Matca, Marin Sorescu), simbol al eternei forțe vitale și ființă muritoare, la pragul dintre experiență și revelație

Demnă și vitează, o femeie greu încercată de viață (Alexandra, Răspîntia cea mare, Victor Ion Popa)

Fundamental deosebite, innocent-altruista **Sonia** (Unchiul Vanea, Cehov) și resemnata **Gina Ekdal** (Rața sălbatecă, Ibsen) duc greul, deopotrivă, în case bintuite de stafii...

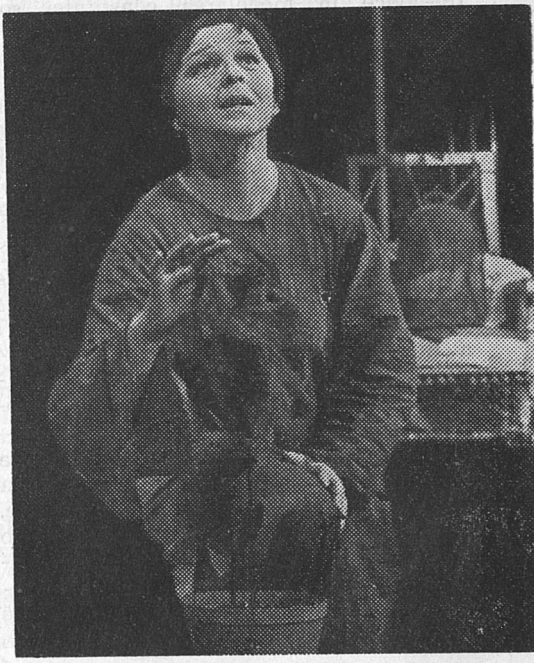
Incântătoarea Profesoară (Lecția de engleză, **Natașa Tanska**), delicată, pătrunzătoare, plină de tact...

O sarcină scenică „imposibilă” pentru această actriță, care innobilează orice rol, rezolvată totuși cu brio: drama alienării unei făpturi cu gândire vulgară și trăiri meschine (**Magda Mărculescu**, Un pahar cu sifon, **Paul Everac**)

Victoria (Evl Mediu întimplător, **Romulus Guga**), zdrobită în angrenajul istoriei, victimă conștientă de condiția ei

București, 1-7 septembrie

Săptămîna teatrului de comedie

Programată în cadrul celei de-a treia ediții a Festivalului „Cîntarea României”, *Săptămîna teatrului de comedie* s-a distins ca un eveniment al vieții teatrale bucureștene, prefăcînd semnificativ deschiderea noului sezon teatral. În continuarea *Săptămîinii teatrului politic*, cea a *teatrului de comedie* s-a înscris, în chip firesc, în aceeași matcă ideologică și estetică, comedii propuse acum fiind, nu întîmplător, prin excelență, mostre de teatru politic.

Afișul a inclus nume dintre cele mai prestigioase ale dramaturgiei naționale: de la clasicul Vasile Alecsandri la autorii zilelor noastre.

Fără îndoială, tabloul general al comediei originale actuale e mai bogat, mai divers. Și autorii prezenți de astă dată pe afiș dețin, fiecare în parte, un palmares mai bogat, uneori mai reprezentativ. Dar organizatorii acestei manifestări n-au intenționat să prezinte o retrospectivă exhaustivă a spectacolelor de comedie aflate în zestreă tuturor teatrelor, ci să releve valorile active, artistice și militante ale comediei actuale, să sublinieze meritele ei educativ-civice în modelarea conștiinței socialiste.

Astfel, au fost prezentate: *Opinia publică și Sfîntul Mitică Blajînul* de Aurel Baranga, *Mobilă și durere* de Teodor Mazilu, *Salonul* de Paul Everac, *Există nervi* de Marin Sorescu, *Scurt-circuit la creier* de Dumitru Solomon, *Jolly Joker* de Tudor Popescu, *Mirîiala* de Paul Cornel Chitic. Despre toate aceste piese și spectacole, revista noastră a scris pe larg, cu prilejul lansării sau reluării lor. Dar, o privire de ansamblu, aruncată acum, asupra titlurilor din această săptămîină, descoperă cu satisfacție revirimentul genului, forța lui de atac, diversitatea formulelor stilistice, care au stimulat fantezia și inventivitatea creatorilor scenei.

Forța de investigare a celor mai diverse aspecte ale realității, de combatere, prin satiră acută, a racilelor sociale și morale, nu e însoțită însă întotdeauna și de o realizare artistică corespunzătoare. Invenția e uneori săracă, construcția e deficitară, ideile sînt expuse într-o formă prea nudă, schematică.

Cu interes și bucurie am înregistrat, însă, de pildă, filiația dintre eroii cu conștiință înaintată ai lui Aurel Baranga și eroul cu spiritul revoluționar treaz al celui mai tînăr dintre autorii de comedie de pe afiș, Paul Cornel Chitic.

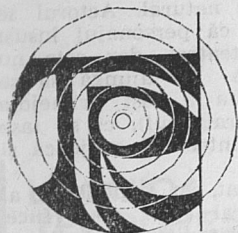
Cifra-record atinsă în cîteva luni de la premieră (peste o sută de reprezentații) cu spectacole după piesele lui Baranga (la Giulești și „Nottara“), după piesa lui Mazilu (la Teatrul „Bulandra“); afluența neobișnuită a publicului la aceste reprezentații, ca și la altele, mai recente, la Teatrul de Comedie și la Teatrul Foarte Mic, dovedesc cu elocvență popularitatea genului, pledează pentru necesitatea introducerii în repertoriul tuturor teatrelor a cît mai multor comedii. Bune, firește.

O mare lecție de popularitate ne-a dat contemporanul nostru Alecsandri. Succesul imens de public înregistrat de spectacolul Teatrului Național din Iași cu *Chirița în provincie* poate fi atribuit desigur și creatorilor montării, ca și prezenței popularei actriței Tamara Buciuceanu. Dar, desigur, virtuțile acestei scrieri clasice, savoarea satirei, specificul ei național, plin de culoare și de pitoresc, comicul situațiilor, al personajelor, al dialogului, care asigură acestei comedii nemurirea au generat și interesul mereu treaz al publicului de azi pentru această piesă.

Săptămîna bucureșteană a marcat prezența pe afișe a regizorilor tineri și foarte tineri, apetența lor pentru comedie; cu inteligență, cu ironie incisivă, cu sarcasm, ei au tălmăcit scenic piesele alese, identificîndu-se cu idealul etic și estetic al autorilor. Despre montările semnate de Geta Vlad, Anca Ovanetz-Doroșenco, Nicolae Scarlat, Cristian Hadjiculea, Adrian Lupu, Mihai Manolescu, s-a înscris pe larg în aceste pagini. Revăzute, azi, spectacolele ne confirmă vechile aprecieri și observații. Cuvinte bune merită și reprezentafia limpede și cursivă, voioasă, semnată de regizorul Völgyesi András de la Teatrul Maghiar de Stat din Sfîntu Gheorghe, care, împreună cu scenograful Mircea Ribinschi, a asigurat reliefarea valorilor comediei lui Tudor Popescu: *Jolly Joker*. Contribuția tînărului regizor Alexandru Dabija în reevaluarea *Chiriței* lui Vasile Alecsandri e meritorie. Ea își va afla, într-unul din numerele viitoare ale revistei noastre, o analiză detaliată.

Succesul săptămîinii s-a datorat în mare măsură creațiilor actoricești, interpretărilor strălucite ale bunilor noștri actori de comedie. Ei au ilustrat în chip pregnant, în joc de echipă și în mod individual, momentul de înflorire al artei comice.

Valeria DUCEA

Clipe de istorie contemporană

Înscrierea în repertoriul teatrului radiofonic — „sală” de spectacol cu un public foarte numeros — a piesei *Întâlnire la sectorul patru* de Alexandru Minzat, membru al mișcării artistice de amatori, cu vechi și bogată experiență, se cuvine salutăată ca o inițiativă meritorie, necesară a fi susținută și în viitor.

Inspirată în mod nemijlocit din problematica activității productive, din întâmplările, preocupările, izbînzile și greutățile, sau chiar greșelile, din viața de fiecare zi a unei întreprinderi, piesa lui Alexandru Minzat reține atenția, prin autenticitate, prin amprenta de *fapt trăit*, detectabilă în structura tematică, dar și în construcția personajelor, a replicilor. Probleme de acută actualitate, obiective și sarcini, cu care se confruntă azi fiecare dintre cetățenii implicați în desfășurarea fenomenelor economice ale țării, sînt privite prin prisma aplicării lor concrete, a particularităților ținînd de un mod sau altul de a înțelege, de o mentalitate sau alta, a neajunsurilor ce se ivesc în procesul muncii, a depășirii lor. Nu sînt principii înțelese, ci situații trăite, nu se exemplifică idei, ci se trag concluzii din experiențe — aceasta ni se pare calitatea esențială a textului lui Alexandru Minzat. Nu lipsesc unele inabilități, în transcrierea artistică a materialului faptic, piesa e încheată pe o linie destul de simplă, uneori rigidă, dar aceste scăderi sînt inevitabile și, în bună măsură, atenuate de „mina sigură”, de profesionist, ce se simte în montarea semnată de Constantin Dinischiotu. Merite egale, în îmbogățirea cu nuanțe și accente a materialului dramatic, revin și interpretelor, dintre care vom aminti pe: George Constantin, Sorin Ștefănescu-Medeleni, Ion Marinescu, Irina Mazanitis.

Acțiunea piesei *Cu fața spre soare* de Dan Tărchilă, este plasată în urmă cu cîteva decenii, în anul, devenit sărbătoră pentru români, 1944. Evenimentele clocotitoare ale timpului, clipa de inegalabilă tensiune politică și socială, răscruce în destinul unei țări, al unui popor, sînt prezente în piesă cu pregnanță, dar, indirect, descifrate din unghiul particular al unui cuplu de tineri — oameni fermi, dar nu neapărat eroi, cugete limpezi, dar nu neapărat vizionari. Războiul, profun-

dele schimbări politice, sacrificiile, momentele de cumpănă din viața unei țări apar astfel în latura lor cea mai omenască, dureros, dar și pilduitoare, emoționantă. Autorul nu se ferește de inflexiunile romantice, uneori chiar sentimentale, și poate că, într-adevăr, nici un alt episod al istoriei noastre nu este mai nîmbat de romantism, mai bogat în sentimente, ca acesta. În regia artistică a lui Cristian Munteanu și în interpretarea actorilor Ion Marinescu, Mihai Mereuță, Sorin Postelnicu, Adina Popescu, Corado Negreanu, Boris Petroff, Constantin Dinulescu, ardența ideilor, intensitatea trăirilor găsesc tonul sincer de exprimare, neîncărcat de emfază, nefalsificat de declarativism.

Cristina DUMITRESCU

CABANA de Claude Bonnefoy

Din pornire, piesa lui Claude Bonnefoy se vîdește a fi inspirată de **Regele Lear**. Și aici, un tată își clamează durerea că a fost alungat de fiicele sale. Urmărit de un slujitor credincios, e surprins pe drum, de o furtună, ce îl determină să se refugieze într-o... cabană. Ca și regele, aflăm, personajul lui Claude Bonnefoy renunțase la avere, în favoarea fiicelor etc., etc.

Dar, pentru ce a fost alungat de fiice acest bătrîn tată care pretinde că le-a iubit, și că le iubește încă? E curiozitatea noastră legitimă, care ne-a condus mereu spre cauzele lucrurilor, și pe care autorul o ipostaziază într-un alt personaj, peticăreasa, stăpîna cabanei. Aceasta îl invită, pe bătrîn, să întreprindă o retrospectivă în viața sa familială. Se vor utiliza, așadar, flash-back-uri cu rostul de a ne înfățișa cîteva scene de familie, între bătrîn și fiicele sale, din care aflăm că tatăl le educase în spiritul superficial al relațiilor de familie burgheze, între care și iubirea, redusă la o simplă conveniență, se cumpără. Pe cît de egoist, pe atît de orgolios, tatăl voise să cumpere iubirea fiicelor, cedîndu-le întreaga avere — gestul regelui Lear —, dar, din

păcate, ceea ce ne apare ca generic uman, pe tema nerecunoaștinței copiilor, în piesa marelui brit, aici, la Claude Bonnefoy, rămâne o simplă moralitate. Ce-i lipsește autorului, modern, dincolo de subiect și de ambiție, și chiar de inteligență, pe care o depistăm în calitatea întreprinderii sale? Forța și înălțimea spirituală a Celuilalt, credem, și cu atât mai vădite ne apar aceste lipsuri, cu cât a îndrăznit să-i împrumute subiectul.

Cazul lui Claude Bonnefoy ne aduce aminte de rezerva pe care Goethe o făcea pentru o eventuală imitație a lui Shakespeare, spunându-i lui Eckermann: „Shakespeare ne înfățișează pe o tipsie de argint niște mere de aur. A-l imita înseamnă a-i împrumuta tipsia de argint, dar pentru a înfățișa pe ea niște cartofi“.

În rolul tatălui, cu totul exterior și foarte afectat, Gheorghe Cozorici. El a declamat excesiv teatral, clamoros, așa zice; un moment am crezut că parodiază un personaj romantic. Doar într-o scenă din final, în care îl înfățișează pe

muribund, este mai natural. Actorul se va fi gîndit, poate, că personajul însuși este superficial și teatral, dar asta nu înseamnă că trebuia să ajungă să se identifice cu el (asta a fost primejdia care a pîndit naturalismul), ci să lase sugerată o distanță între cel ce joacă și cel jucat.

Margareta Pogonat, în triplul rol al stăpînei cabanei și al celor două fiice, credem că a fost greșit distribuită de regizor, căci, temperamental, și în genere, biopsihic actriței îi lipsesc datele personajelor pe care le interpretează. De altfel, în privința regizorului, Constantin Popa, după ce am privit cu atenție jocul actorilor, a rămas să conchidem, că limita creației sale s-a oprit doar la distribuție.

În fine, al treilea personaj, Slujitorul, a fost interpretat de Vasile Nițulescu, singurul viu, adevărat, și neafectat, vreo clipă, că evoluează între două fantoze — iată actorul !

Constantin RADU-MARIA

„Rampă“, acum 50 de ani septembrie 1931

Vilegiatura s-a sfîrșit ! Ioan Massoff, în reportajul de sezon, aruncă priviri în curțile gospodinelor, unde fierb cazane cu magiun și bulion, unde se pun murături la borcan...

● O piesă din alte vremi, *Chemarea codrului* de G. Diamandi, redeșteaptă în in memorie seri de teatru de la începutul veacului, cînd literatura cu haiduci dădea în floare. Meșterul Paul Gusty priveghează noua serie de actori ai Naționalului : Marioara Zimniceanu, Cleo Pan, A. Pop Marțian. ● La „Alhambra“, N. Kirițescu, N. Vlădoianu și Nicușor Constantinescu au scris revista *Bonsoar*, „Alhambra“ ! pentru Marilena Bodescu, Sily Vasiliu, Aurel Munteanu etc. Se repetă „în secret“. Să nu fure concurența... poantele. ● Deocamdată în matineu, venerabilul Iancu

Brezeanu va toasta pentru „dama bună“, Coana Joița. A rămas singurul din distribuția strunită de Caragiale alături de... actuali și viitori „mari“ : Mița Filotti, N. Sorescu, Ion Manu, A. Athanasescu. ● Din cușca sufleurului : În magazinul de mărunțișuri „La doi măgari“ (lingă sala Eforie), intră Puiu Iancovescu și întreabă pe patron : — Domnule, asociatul dumitale nu e aici ? — Eu îmi conduc singur magazinul. — Ei, cum se poate ? Atunci de ce scrie pe firmă „La doi măgari“ ? ! ● Directorul Operei Române, George Georgescu, repetă *Fidelio* și are aproape gata pentru gongul inaugural *Cneazul Igor* de Borodin. ● Ultimele spectacole ale „Cărăbușului“ cu *În draci !*, revista lui N. Kirițescu. Apoi... lungul turneu de iarnă. Nea Costică va duce prin provin-

cie și „numărul de senzație“, cei 20 de dansatori negri. „De 'o' !“, precizează inocent răsfațatul director al scenei din str. Academiei. ● Maria Ventura, vorbind „despre ea și despre alții“, arată motivul pentru care a deschis teatrul său : „Sunt bucureșteancă. Îmi sunt dragi bucureștenii, cu toate lipsurile lor, pentru poezie și pitorescul atât de deosebite de cele ale orașelor din Occident“. ● Asociația dramatică Bulandra-Iancovescu - Maximilian - Storin (I. Manolescu se întorsese la Național) promite *Adevărul gol gol*ut. Farsa lui P. Veber va face serie prin actorii V. Maximilian, I. Iancovescu, I. Talianu, F. Etterle. ● În urma examenului de admitere la conservatorul dramatic (profesori — să tot faci teatru ! — Ion Livescu, Lucia Sturdza Bulandra, Ion Manolescu, N. Soreanu, M. Filotti), un singur „nume“ : Ninetta Gusti.

I.N.

LEONIDA
TEODORESCU

Dramaturgia lui Mihail Bulgakov (IV)

Chestiunea conceptului de delict al creației este mult mai complicată decît pare la prima vedere (nu prea simplă nici ea, această „primă vedere“).

Conceptul de delict al creației, ca și orice fel de alt concept, poate să se rezume doar la calitatea sa de concept, sau să capete și atributul suplimentar de motiv, adică să funcționeze la nivelul subiectului, într-un fel, să determine subiectul.

Partea cea mai mare și mai importantă a operei bulgakoviene este concentrată în jurul unui întreg sistem de motive (vom reveni asupra acestei împrejurări), cum ar fi: *motivul Golgothei*, prezent atît de viu, atît de dureros de viu, în *Garda albă* și în *Cabala bigoților*, *motivul răstignirii*, căruia îi este subsumată partea cea mai strălucită a romanului *Maestrul și Margareta* (planul personajelor biblice și subiectul propriu-zis al Maestrului), dar și *Romanul teatral* în ansamblul său (pentru că, în fond, Maxudov, prin sinuciderea sa, nu face altceva decît să evadeze din lungul și cumplitul supliciu al răstignirii). Există și alte motive, dintre care cel mai important este cel al delictului de creație, dar, în cele mai multe cazuri, în lucrările lui Bulgakov, indiferent dacă sînt de proză sau de dramaturgie, asistăm la coexistența a două sau mai multe motive. Ca să nu rămînem în sfera prea abstractă a speculațiilor excesiv teoretice, voi menționa cazul *Romanului teatral*, dar și al romanului *Maestrul și Margareta*. Motivul răstignirii este destul de evident, sper, în ambele cazuri. Răstignirea este concretizată în tipul de existență pe care Maxudov și Maestrul sînt obligați s-o ducă. Deosebirea constă în forma existenței, nu în conținutul ei. Adică, Maestrul este internat într-un ospiciu (din care va ieși doar datorită sacrificiului Margaretei), pe cînd Maxudov iese cînd vrea din amărita lui de odăiță, ca să meargă la teatru (apropierea cu existența cetățeanului Jules Verne este izbitoare). Deosebirea este însă pur exterioară și chiar derutantă, pentru că în cazul lui Maxudov vom asista la o răstignire *blindă*, deci mai lun-

gă, deci mai chinuitoare, pe cînd la Maestrul vom asista la o răstignire mai brută — e în ospiciul de nebuni, și asta e tot.

Maestrul va fi pînă la urmă salvat de Margareta; prețul acestei salvări reprezintă o altă poveste, care nu ne interesează deocamdată; însă își scoate capul o întrebare: dacă Maxudov ar fi avut o Margareta a lui, s-ar mai fi sinucis? Întrebarea conține un fals senzațional. Pentru *personajul Maxudov*, eroul principal al unui roman pragmatic, *Margareta nu este posibilă*. Cui și pentru ce și-ar vinde, această altă Margareta, sufletul? În *Romanul teatral*, nu există nici o umbră, nici o brumă, nici o urmă de Diavol, nu există decît „marele“ regizor Ivan Vasilievici și liota de imbecili cu drept de decizie, care-l înconjoară. În *Romanul teatral*, *soluția Margareta nu este posibilă*, pentru că, neexistînd planul fantastic, neexistînd Diavolul, dispare și *șansa Margaretei*.

O mică digresiune. Dispare, deci, în *Romanul teatral*, *șansa Diavolului*; cu alte cuvinte, Maxudov se va sinucide, pentru că nu există Satana. De aici decurge, oarecum, un silogism destul de întortocheat: Satana este un rău absolut, dar este în același timp și o soluție salvatoare. De la ce? De la un rău absolut și mai mare? Acesta este însă o aberație: absolut peste absolut. Există un singur răspuns posibil: ceea ce credem sau credeam că este răul absolut reprezintă doar o impresie, vagă și instabilă; deasupra acestui fals rău absolut există, oare, un alt rău, mai mare, pentru care așa-zisul rău absolut apare ca o soluție benefică? Și, atunci? Există o serie infinită de niveluri ale răului? Înseamnă aceasta că un rău, oricît ar fi el de cumplit, nu atinge niciodată absolutul, nu este decît un fenomen relativ? Sau Bulgakov procedează pur și simplu la o răsturnare a valorilor, adică îi atribuie răului (Diavolul) numele de bine, iar binelui (care?), numele de rău?

Această împrejurare ține, evident, de moralitatea implicită a actului de crea-

ție. Cu alte cuvinte, dacă în preocupările sale de profunzime Bulgakov era interesat de moralitate, acest tip de răsturnare a valorilor nu este posibil; el devine însă posibil dacă moralitatea nu intra în preocupările de profunzime ale scriitorului.

Ce se întâmplă în *Maestrul și Margareta*? Woland, împreună cu banda sa de diavoli, propoște pentru o clipă a eternității la Moscova. Ceea ce va rămâne în urma lui este un adevărat prăpăd: oameni omoriți, oameni îmbătrâniți, oameni înnebuniți. Victime sînt aproape toate personajele cu care vine în contact. Woland va crea coșmarul și va lăsa în urma sa coșmarul. Dar, deși ar fi prea destul, acțiunea malefică a lui Woland nu se limitează la aceasta. Răul pe care-l va revărsa Woland va fi un rău neselectiv, accidental, care va agresa persoana sau persoanele ieșite întîmplător în calea lui Woland, fie că este vorba de un administrator, de un casier sau de *totalitatea* spectatorilor veniți la ședința de magie neagră.

Așadar, la Bulgakov maleficul rămîne malefic; atunci cum rămîne cu *șansa Diavolului*, prezentă în *Maestrul și Margareta*, absentă în *Romanul teatral*, în *Cabala bigoților* etc.? Aici intervine din nou *motivul creației*.

Adevărul, aflat de partea Maestrului, a lui Maxudov, a lui Molière, este atât de urias, atât de copleșitor, încît nu are nevoie de nici un fel de justificări exterioare, ci se justifică prin el însuși. Toți trei sînt niște demiurghi; în acest sens, în ordinea firească a lucrurilor, ar trebui să li se opună un geniu al răului, adică Maestrului să-i fie opus Woland. În sistemul estetic al lui Bulgakov, însă, demiurgilor li se opun niște mizerabili (redactori stupizi, regizori stupizi, preoți stupizi); dar acești mizerabili, acești nemernici, acești găinari dețin o putere reală, iar această putere le permite să-i înlănțuie și să-i distrugă pe demiurghi. Lupta dintre demiurghi și găinari este unul dintre motivele subsumate ale operei lui Bulgakov. În această împrejurare, pentru demiurghi nu există nici o soluție logică, pragmatică. Relația dintre demiurg și găinari care-l distrug reprezintă, în fond, un raport de ordinul fantasticului; pentru că demiurgul să poată evada din încercuirea găinarilor, devine necesară, în planul logicii estetice, o soluție fantastică: *șansa Diavolului* și existența Margaretei.

Mai toate lucrările lui Bulgakov sînt fantastice sau, dacă e să folosim terminologia formalistilor ruși, bazate pe motivația estetică. În intimitatea lor, lucrările lui Bulgakov pornesc nu de la premisele unei logici existențiale, pragmatice, ci de la premisele unei logici es-

tetice. În unele cazuri, această împrejurare se concretizează într-un *fantastic direct* (*Maestrul și Margareta*, *Insula purpurie*, *Ouăle fatale* etc.), alteori, însă, se concretizează într-un *fantastic indirect* (*Romanul teatral*, *Cabala bigoților*, *Garda albă*, *Zilele Turbinilor* etc.).

Fantasticul implicit sau explicit al operei bulgakoviene face posibilă *această relație* dintre găinari și demiurg. Îmi voi permite încă o digresiune. *Cabala bigoților* are drept motto, epitaful lui Molière: „Rien ne manque à sa gloire, Il manquait à la notre“. Pe criminalii-găinari, însă, pe devoratorii de demiurghi, nu-i preocupă în nici un fel proporțiile crimei săvîrșite, dimensiunile reale ale personajului răstignit, a cărui glorie nu lipsea în nici un fel absolutei lipse de glorie a devoratorilor de demiurghi. Dimpotrivă, momentul creației îi deranja în savurarea propriei lor mediocrități, le umbrea falsa lor măreție și, prin aceasta, devenea un delict. Un delict care generează o adevărată frenezie a distrugerii, indiferent de grandoarea personajului distrus, indiferent chiar de avantajele pe care ei, devoratorii, le-ar putea avea de pe urma creației demiurgului. O strălucită demonstrație a acestei din urmă idei o reprezintă piesa *Adam și Eva*, scrisă în 1931.

Piesa debutează ca o comedie de gen (foarte la modă în acea vreme): inginerul Adam s-a căsătorit cu Eva (în ciuda aviatorului Dragan, rivalul său); proaspeții căsătoriți se pregătesc să plece la mare (călătoria de nuntă); în camera lor năvălește (pe fereastră) savantul Efrosimov, urmărit de huliganul Marchizov. Au loc tot felul de întîmplări, prin care se produce un proces de insolitare. Deșitului lui Efrosimov atîrnă un fel de aparat de fotografiat, cu care savantul îi „fotografiază“ pe cîțiva dintre cei prezenți. Aviatorul Dragan, care nu pare a fi chiar un aviator de rînd, își dă seama că aparatul reprezintă o nouă descoperire a lui Efrosimov: în cazul unui război chimic, care pare a fi iminent, toți cei iradiați („fotografiați“) de aparatul lui Efrosimov vor fi invulnerabili. Efrosimov ar vrea să-și dea invenția tuturor statelor lumii, ca astfel războiul chimic să devină inutil: îngrozitoarea armă a distrugerii nu va avea nici un efect. Dragan este revoltat de ideea umanitară a lui Efrosimov; chemat într-o misiune urgentă, trimite doi bărbați și o femeie, care vor trebui să-l rețină (adică, să-l aresteze) pe savant. Aceasta ar fi prima serie de întîmplări prin care are loc insolitarea comediei bufe.

Pe de altă parte, pe parcursul acțiunii primului act, se aude cum urlă cîinii undeva afară. Urletul cîinilor prevestește o cumplită și implacabilă nenorocire.

Cele două serii ale procesului de însoțire se leagă brusc spre sfârșitul actului I: izbucnește războiul chimic, asupra orașului este aruncat *gazul solar* și toată lumea piere, cu excepția celor care au fost iradiați de aparatul lui Efrosimov: Adam, Eva, Dragan (care a fost orbit de gaz, dar o nouă porție de iradiere îl face om întreg), scriitorul Gogoasă, huliganul Marchizov și Efrosimov însuși.

În continuare, se descrie viața celor șase. Este aproape viața unor oameni primitivi, mai exact, *o viață luată de la capăt*. Ne aflăm, așadar, în fața celei de-a treia trepte a existenței personajelor. (Să recapitulăm: viața de dinainte de catastrofă; catastrofa și salvarea miraculoasă datorată lui Efrosimov; viața de după catastrofă).

Primul lucru care izbește este că nici catastrofa, nici miraculoasa supraviețuire n-au pus nici un fel de amprentă asupra lui Adam, Dragan, Marchizov și Gogoasă. Cei patru reconstituie rapid vechiul univers al suspiciunii, al urii, al meschinăriei criminale, toate, învăluite în fraze principale. Dragan este gata să-l împuște pe Efrosimov, Adam este gata să improvizeze un complet de judecată care să-l condamne pe Efrosimov etc., etc.

Piesa are un dublu final. Primul: Dragan, care a făcut rost de un avion, pleacă în Capitală (fără să știe dacă a mai rămas ceva din Capitală). Între timp, Efrosimov nu mai poate suporta mediul în care trăiește și decide, împreună cu Eva (care s-a îndrăgostit de Efrosimov și s-a despărțit de Adam), să plece în munți. Chiar în momentul plecării celor doi, se întoarce, cu avionul, Dragan; Efrosimov este obligat să renunțe, și Dragan îi spune că va trebui să plece cu el în Capitală. Ne întoarcem, deci, la același motiv al arestării, din actul întâi, doar că, de data aceasta, se pare că Efrosimov nu mai are cum să scape. Intervine însă finalul nr. 2.

Ne aflăm din nou în apartamentul lui Adam; totul n-a fost decât un vis, un coșmar al lui Efrosimov. Sensul acestei

reveniri nu se reduce însă la o poantă de final. Ultimele replici ale piesei, replicile din finalul nr. 2, reproduc o serie de replici din actul I. Locul exact al acestor replici se află *după*, plecarea precipitată a lui Dragan. Deci, Dragan vine în vizită la Adam, își dă seama că Efrosimov și-a realizat ultima invenție (cea care va face ineficient orice război chimic), află, indignat, că Efrosimov vrea s-o dea tuturor statelor lumii, sună telefonul, Dragan este chemat într-o misiune de maximă importanță (la aflarea vestii, „*devine palid*“, cum se afirmă în indicațiile de regie), pleacă la aeroport fără să-și ia rămas bun, dar îi dă ordin scriitorului Gogoasă să comunice într-un anume loc (nespecificat) datele despre profesor. Și-i mai spune strălucitorului Gogoasă că, în cazul în care Efrosimov va reuși să plece, el, scriitorul Gogoasă, va fi deferit justiției pentru trădare de țară. Gogoasă îl anunță pe Adam să nu-l lase pe Efrosimov să iasă din casă. Aproape imediat după asta urmează replicile reluate în finalul piesei.

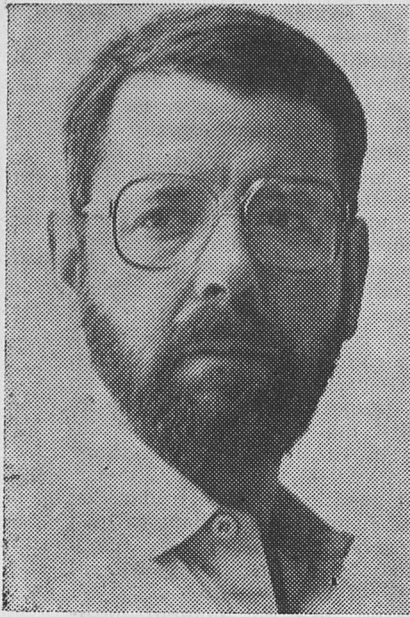
Aici intervine însă un moment derutant. Piesa urmează două tipuri de logică: logica realului și logica oniricului. Logica realului este legată de apartamentul lui Adam, logica oniricului pornește de la scenele de gen din apartamentul lui Adam (momentul războiului izbucnește în mijlocul unor debordante scene de gen), ca să traverseze catastrofa și tot ce i-a urmat. Care este însă momentul inițial al logicii oniricului? Plecarea lui Dragan și a lui Gogoasă? Venirea celor doi cerberi ai lui Efrosimov, însoțiți de un fel de doctoriță? Sau izbucnirea propriu-zisă a războiului? Nu există în textul piesei nici cea mai mică urmă a vreunui răspuns posibil; în consecință, umbra oprării, care plutește deasupra creatorului, este mai sinistru în acest al doilea final de piesă, decât în primul. Conform celebrei idei a lui Machiavelli: amenințarea este mai puternică decât execuția.

Este, așadar, la Bulgakov, creația o damnare?

Un anume răspuns la această întrebare îl dă *Cabala bigoșilor*.

RADU F. ALEXANDRU

Căutătorii de aur

Comedie 100 %

GOGU PAMFIL
MIOARA PAMFIL
LIZICA PAMFIL
GRIGORE
ZIARISTUL
MECANICUL DE LA TELEFOANE
BĂRBATUL I
BĂRBATUL II
BĂRBATUL III
BĂRBATUL IV
RESTUL LUMII

Personajele

PARTEA I

Apartamentul familiei Pamfil.

O cameră obișnuită într-un bloc nou ; uși care dau în cealaltă cameră, în baie, bucătărie, vestibul. În cameră, o masă cu patru scaune, un bufet, o vitrină-bibliotecă, un televizor, un recamier ; pe pereți, câteva reproduceri. Un colț reprezintă sanctuarul familiei : o vitrină mai mică, plină cu fanioane, cupe, insigne, un album cu fotografii.

La ridicarea cortinei, în cameră se află un bărbat trecut de 60 de ani, mărunț, cu un început de burtă, îmbrăcat în haine de casă. Reținem o foarte ușoară dificultate la mers. Este în picioare, în fața vitrinei cu trofee, pe care le scoate pe rând, le șterge de praf, le re-așază, căutându-le o dispunere cât mai inspirată.

Se aude ușa de la intrare și, imediat, o voce de afară.

MIOARA : Firicel ! (Bărbatul, Gogu Pamfil, închide imediat vitrina, bagă cirpa de praf în buzunar și se așază la masă, cu ochelarii pe nas, în fața ziarurilor răspindite.) Firiceele !

GOGU (încet, pentru el, strimbându-se) : „Firiceel, Firiceel“.

(Se deschide ușa de la vestibul și Mioara Pamfil bagă capul pe ușă : o figură caldă, numai zîmbet și miere.)

MIOARA : Firicel, dragule !... Ești aici — de ce nu răspunzi ?! (Nu așteaptă răspunsul, se duce să închidă ușa de la intrare, revine, intră în cameră încărcată cu două sacose.) Stai liniștit : nu te deranja... (Gogu nu schițase, oricum, nici o mișcare.) Ce face băiatu' ?

GOGU : Bine !

MIOARA : Bine, bine ?

GOGU : ...Bine merci !

MIOARA : Dragu' de tine... (Se duce în bucătărie, lasă ușa deschisă, vorbește de acolo.) Am lipsit mult ?

GOGU : Nu mi s-a părut.

MIOARA : Ai avut nevoie de ceva ? Vreun necaz...

GOGU (o imită încet, să nu fie auzit) : „Ai avut nevoie de ceva ? Vreun necaz...”

MIOARA : Ai spus ceva, Firicel ?

GOGU : Nimic !... N-am spus nimic.

MIOARA : Da' de ce n-ai spus ?

GOGU : Ce să spun ? !

MIOARA : Ce te-am întrebat.

GOGU : Nu m-ai întrebat nimic !

MIOARA (intră în cameră) : Eu credeam că te-am întrebat dac-ai avut nevoie...

GOGU : N-am avut nevoie de nimic !

MIOARA : Asta-nseamnă că mi-ai răspuns...

GOGU : Foarte bine : ți-am răspuns.

MIOARA : Atunci, de ce spui că nu te-am întrebat ?

GOGU : N-am avut nevoie de nimic, și pace !

MIOARA : Nu era mai simplu să spui așa de la-nceput ? Și ce faci tu acolo, citești ziarele ?

GOGU : După cum se vede.

MIOARA : Da' de ce la masă ?

GOGU : Da' de ce nu la masă ? !

MIOARA : Pentru că nu stai bine...

GOGU : Stau foarte bine.

MIOARA : Nu, Firicel : tu ești bolnăvior — doar așa ai spus, nu ? — și trebuie să stai liniștit în pat.

GOGU : Mie-mi place să citesc ziarele la masă. Uite așa : la masă !

MIOARA : Nuuu...

GOGU : Ba daaa...

MIOARA : Hai, treci în pat !

(O clipă, Gogu ar vrea să se opună. Dar cum ? N-a făcut-o probabil nicio dată ; și apoi femeia e numai zîmbet, numai bune intenții. Își adună deci ziarele și se trîntește pe recamier, în capul oaselor, sprijinit pe două perne. Mioara vine și îl învelește cu o pătură.)

GOGU : Ia asta de pe mine.

MIOARA : Gura !... Ei, nu-i mai bine, mai plăcut așa ?... Te-am întrebat ceva, dragule !

GOGU : ...E mai bine.... E foarte bine.

MIOARA : Păi vezi ?

GOGU : Ochelarii... (Vrea să se dea jos din pat.)

MIOARA : Stai acolo !

GOGU : I-am uitat pe masă.

MIOARA : Nici o problemă : am eu grija de tine...

GOGU (încet) : Vai de capu' meu.

(Mioara ia ochelarii de pe masă și îi dă ; Gogu și-i pune pe nas, ia un ziar și începe să citească, ascuns în spatele paginilor larg desfăcute. Mioara îl urmărește un timp : i-a dispărut de pe față orice urmă de zîmbet de tandrețe. Gogu lasă brusc ziarul jos, îi surprinde noua expresie, îi zîmbește, începe din nou să citească.)

MIOARA (după un timp, cu același ton de bune intenții ca și pînă acum) : Ți-e foame, vrei să măninci ceva ?

GOGU : Nu.

MIOARA : Un pahar cu lapte bătut ?

GOGU : Nimic ; nu vreau nimic.

MIOARA : Copiii s-au sculat ?

GOGU : Nu i-am văzut.

MIOARA : Dragii de ei... Or fi frînți.

GOGU : De ce ?

MIOARA : De ce, ce ?

GOGU : De ce-ar fi frînți ?

MIOARA : De-oboseală. Te miri ? !

GOGU : Nu mă mai mir de mult de nimic.

MIOARA : Ascultă... Firicel !

GOGU : Da.

MIOARA : Lasă ziaru', cînd vorbesc cu tine !!

GOGU (calm, lasă ziarul în spatele căruia se ascundea) : De ce urlu ?

MIOARA : Eu urlu ? ! !

GOGU : Răgi. Răgi ca o vită.

MIOARA (muget) : Să nu-mi spui tu mie...

GOGU (candid, semn spre ușa celeilalte camere) : Copiii !

MIOARA (privește spre ușă) : Ce-i cu ei ?

GOGU : Poate dorm : „or fi frînți”. Sau poate nu dorm — și n-ar fi frumos să te audă...

MIOARA : De fier să fie omu', și n-ar rezista cu unu' ca tine... Eu vreau să-ți vorbesc, și tu...

GOGU : Eu, ce ?

MIOARA : Lasă, lasă, că ne știm noi...

GOGU : Spuneai c-ai ceva de spus...

MIOARA : Ție de ce nu-ți place Gri-gore ?

GOGU : N-am spus că nu-mi place.

MIOARA : Atunci, poate ai spus că-ți place ?

GOGU : Nici asta.

MIOARA : Vezi ? ! Țta ești tu !

GOGU : Și, adică, cum sînt eu ?

MIOARA : Nici cal, nici măgar. O chestie

d-asta, (că niciodată nu știi d-unde s-o apuci !
 GOGU : Dacă vrei să-ți spun eu...
 MIOARA : Ce ? !
 GOGU : Că doar nu de unde să m-a-puci...
 MIOARA : Firicel-nebunaticule, ție-ți arde de șotii cu mine ?
 GOGU (*semn spre cealaltă cameră*) : Ce caută aici ? !
 MIOARA (*în extaz, se închină*) : Prima noapte, la casa lor !
 GOGU : Îți mai faci și cruce !
 MIOARA : Și de ce să nu-mi fac — ce, mă vede cineva ?
 GOGU : În primu' și primu' rînd, nu sînt la casa lor.
 MIOARA : Și-n al doilea și-al doilea ?
 GOGU : În al doilea rînd, nu „sînt“, pentru că nu-i vorba decît de-o persoană...
 MIOARA : Ce spui, dom'le ? !
 GOGU : De fii-ta ! Cu unu' de l-a adunat de pe drumuri...
 MIOARA : Un artist !
 GOGU : Un bagabond !
 MIOARA : Firicel, dragule, pen'că azi e duminică, și duminica nu vreau să mă enervez, că destul îmi mînînc ficații toată săptămîna cu tine, și pen'că azi e totuși prima zi în care fata asta (*semn cu capul spre cealaltă cameră*) pășește — nu-i așa ? — într-o viață nouă, pentru toate astea, te-aș ruga să fii atît de amabil să taci dracu' din gură și să nu mai debitezi chiar orice tîmpenie ce-ți trece prin capu' ăla prost ! (*Termină replica emoționată, cu ochii aproape în lacrimi.*)
 GOGU : Așteaptă tu să-ți spun eu ceva... (*Își reia ziarul.*)
 MIOARA : Un lucru vreau însă să-ți fie clar...
 GOGU : Spuneai...
 MIOARA : În primu' rînd, d-acu-ncolo, „ei“ sînt în „casa lor“ — pen'că au viața-nainte, ș-a lor e viitoru' !
 GOGU (*aplăudă*) : Ura !
 MIOARA : Doi : n-o să-și facă actele, n-o să se „căsătorească“, cum îți place tot ție să faci pe nebunu', pînă n-o să fiu eu sigură c-or să aibă pe ce să-și culce capu' !
 GOGU : Atunci sînt liniștit...
 MIOARA : Taci ! Dacă tu, monstru de egoism...
 GOGU : Ba pardon...
 MIOARA : Dacă ție nu-ți pasă, află că eu nu pot rămîne nesîmțitoare la soarta copilului meu !
 GOGU : Copilu' nostru...
 MIOARA : Al meu !

(*De dincolo se aude o bufnitură și un urlet.*)

MIOARA : Ce-a fost asta ?
 GOGU : Lizica.
 MIOARA (*a înghețat*) : A omorît-o ?
 GOGU : Cred că da.

(*Cei doi așteaptă în tăcere ; de dincolo nu se aude nici un cuvînt, nici o mișcare.*)

MIOARA (*abia mai vorbește*) : ...A dat-o gata.
 GOGU (*la ușă, cu o voce strangulată*) : Lizico ? !

(*De dincolo se aude un geamăt.*)

MIOARA : Ea e ? !
 GOGU : Trăiește ? !
 MIOARA : Cheamă Meliția !
 GOGU : Salvarea !
 MIOARA : Meliția și Salvarea !

(*Gogu se duce la telefon ; ridică receptorul.*)

GOGU : Cît are Miliția ?
 MIOARA : Salvarea !
 GOGU : Cît are Salvarea ?
 MIOARA (*izbucnește în plîns*) : Gogule ! !... Ce ne facem, Gogule ? ! !

(*Ușa de la cealaltă cameră se deschide brusc, un tînăr, Grigore, doar în slip, traversează în fugă scena și dă buzna în baie.*)

GOGU (*în fața ușii închise de la camera tinerilor. Mioarei*) : Hai.
 MIOARA : Mi-e frică.
 GOGU : Hai, cînd îți spun !
 MIOARA (*plînge în hohote*) : Mi-e frică, Gogule ! !... Mi-e frică s-o văd moartă !
 (*Grigore revine cu un vas plin cu apă și cu două prosoape.*) Cremenalule ! !... Cremenalule ! !

(*Grigore deschide ușa camerei și intră ; trîntește cu piciorul ușa. Peste umărul lui, Gogu a reușit să arunce o privire în cameră.*)

GOGU : E pe jos... întinsă... (*Un oftat profund și Mioara își dă ochii peste cap ; leșină.*) Măi, ce-i cu tine ?... Femeie ! (*Vine lîngă ea.*) Acu' ți-ai găsit să ți se facă rău ? !... Mă ! (*O pămîiește ușor.*) Ajutor !

(*Îi trage două perechi de palme mai zdravene, nu așteaptă să vadă efectul, fuge în bucătărie și revine cu o oală cu apă. Se pregătește să i-o azvîrle în față.*)

MIOARA (*cu ochii închiși*) : Să nu te pună dracu' !
 GOGU : Faci pe moarta cu mine ? !
 MIOARA : Dăduși, da ?
 GOGU : Să te ajut să-ți revii...

MIOARA : Așa, cu pumnul, cu palma...
GOGU : Dacă nu simțeau defel...

(Se deschide ușa camerei, și în prag apare Lizica, în cămașă de noapte, cu un prosop adunat în jurul capului. În spațiile ei, într-un halat strident colorat, Grigore.)

LIZICA : Ce faceți, dom'le, atîta gălăgie ? !

GOGU : A-nviat !

MIOARA : Mamă, ce-i cu tine ? !

GOGU : Ce ți-a făcut ? !

MIOARA (se repede la ea, o strînge în brațe, o sărută) : Ce-ai pățit, ce-i cu capul tău ? !

LIZICA : Țipați, vă dați de ceasu' morții...

MIOARA : Ziceam...

GOGU (lui Grigore) : Ce i-ai făcut, mă ? !

GRIGORE : „Ce i-ai făcut, mă ? !” Nu i-am făcut nimic. A căzut, și gata.

GOGU : Cum, a căzut ? !

GRIGORE : Nu știi cum se cade ?

MIOARA : Din pat ? !

GRIGORE : De pe dulap.

MIOARA : De unde ? !

GRIGORE : De pe dulap.

GOGU : Ce căuta pe dulap ? !

MIOARA : Ce căutai, mamă, pe dulap ? !

GRIGORE : Dom'le, sînteți de milioane !

O-nvățam o figură nouă.

MIOARA : Figura cu dulapul ? !

(Gogu și Mioara încremenesec, privesc unul spre altul fără să poată articula un cuvînt.)

GRIGORE (Lizicăi) : Ce-i, bă, cu ei ?

MIOARA (abia șoptit) : Putea să moară...
Au mai fost cazuri...

GRIGORE : Eu nu eram acolo ? N-o prindeam ? !

GOGU : Da' n-ai prins-o !

GRIGORE : Dacă sărit prost...

LIZICA : Pregătesc un număr cu el ;
cînd o fi gata, o să rămîneți cu gura căscată.

GRIGORE : O fac vedetă : o bag la circ !

GOGU : Unde ? !

MIOARA : La circ ? !

GRIGORE (lui Gogu) : Ai să vezi, tăticu', atunci, glorie... Nu carieră de trei surcele... (Semn spre vitrina cu trofee.)

GOGU (Mioarei) : Tu-l auzi ce spune ?

MIOARA (Lizicăi) : E adevărat ? !

GRIGORE : Gata, s-a-ncheiat discuția :
v-am spus oricum mai mult decît meritati...

MIOARA : Lizico, e adevărat ? !

(Grigore o apucă pe Lizica de mînă și o trage înapoi în camera lor.)

GRIGORE : Destulă gargară !

LIZICA (înainte de a închide ușa) :

Mamă, noi mîncăm azi ? !

MIOARA : Îndată, mamă, îndată. (Spre Gogu, nevenindu-i încă să creadă.)
...Ai auzit ?... Tu ai auzit ce-a spus ? !...
Să mai am eu parte de-o bucurie pe lumea asta ? !

GOGU : Tu chiar ți-ai pierdut mințile ? !

MIOARA : Să nu deschizi gura ! Să nu te-aud !

GOGU (mai mult pentru el) : Capul tău de pereți...

MIOARA : Gura ! Îmbracă-te ! Cînd ne așezăm la masă, s-arăți ca un domn : cămașă, cravată, haină...

GOGU : Mergem la bal ?

MIOARA : Ne-am înțeles ? !

GOGU : Ne-am înțeles, mamă, de ce să nu ne-nțelegem ? (Deschide dulapul, scoate o cămașă, un umerăș cu costumul pe el, alege la întîmplare o cravată.) Dau și cu parfum ?

MIOARA : Ieși ! (Gogu trece, fluierînd nepăsător, în baie. Mioara vine și bate încet la ușa „copiilor”. Nu primește nici un răspuns. Bate din nou, la fel de discret. Tăcere. Se apleacă la gaura cheii ; încet ca și cum s-ar teme că nu-i deranjeze) : Zece minute, și masa-i gata... Zece minute, dragii mei... (Pe virful picioarelor, trece în bucătărie. Revine imediat, pune un disc cu Benone Sinulescu și Irina Loghin, ascultă, dă volumul aproape la maximum, se duce din nou în bucătărie. De acolo.) Gogule ! (Se deschide ușa băii și Gogu apare în prag. Nu răspunde, ascultă, își înnoadă liniștit mai departe cravata.) Gogule ! ! (Gogu rinjește mulțumit, reîntră în baie și închide ușa. Mioara vine în cameră, deschide bufetul, scoate o față de masă, o desface, nu i se pare potrivită, alege alta, o examinează, o întinde pe masă. În tot acest timp, cîntă aproape la fel de tare ca și discul. Vine la ușa băii și bate.) Alo, gata ? !... (Ascultă, nu primește nici un răspuns, bate din nou.) Dormi, sau ce Doamne iartă-mă faci acolo ? !

GOGU (deschide liniștit ușa) : Ai spus ceva ?

MIOARA (îl apucă de umăr și îl trage în cameră ; îi arată masa) : Farfurii, pahare, tacîmuri — să nu te pună dracu' să spargi ceva ! Taie piinea.

GOGU (salută militărește) : Am-nțeles !
(E îmbrăcat în costum, cu cămașă și cravată, dar în picioare a rămas cu tenișii. Se duce în bucătărie de unde aduce cele comandate. Mioara deschide dulapul, alege o rochie și pornește spre baie. Își amintește de ceva, vine la picup, ridică brațul și pune discul de la început. Intră în baie. Gogu pune masa, mișcarea este îndiferentă, aproape ironică. Oprește pi-

cupul. În clipa următoare, din baie se aude țipătul Mioarei.)

MIOARA : Gogulee !!

GOGU (vine lângă ușa băii și ascultă impasibil, cu zimbetul pe buze) : ...1 ...2 ...3. (Face un gest de dirijor și ca un răspuns, din baie izbucnesc din nou țipetele Mioarei.)

MIOARA : Gogule !... Dă drumu' la cîntăreți, Gogule, da-ți-ar Dumnezeu... (Vocea este acoperită de zgomotul apei, zgomot care, dealtfel, se va auzi de cîte ori intră cineva în baie.)

LIZICA (intrînd ; și-a pus o bluză și o pereche de blugi) : Mi-e foame.

GOGU : Masa-i gata.

LIZICA (deschide ușa camerei lor ; lui Grigore) : Potolu' ! (Spre Gogu, pe care l-a descoperit lângă ușa băii.) Ce faci acolo ?

GOGU (pleacă de lângă ușa) : Unde ?

LIZICA : Tăticu', sper să n-ajung să te văd uitîndu-te și pe gaura cheii...

GRIGORE (a intrat pe finalul replicii ; a rămas în halat) : Lasă, dragă, omu-n pace : ce, are ceva mai bun la televizor ? Dom' șef...

GOGU : Spirite d-astea să faci la circ, cu ai d-o seamă cu tine, nu cu mine !

GRIGORE : Dom'șef, n-o lua nici mata acu-n... (Nu apucă să termine replica : Gogu trece în bucătărie, trîntind ușa.) Țeapăn, bătrînu'...

LIZICA : Ca un pui. (Intră în bucătărie.) Tu chiar nu mai știi de glumă ? !

GOGU (în bucătărie) : Ce glumă, fato ? !

LIZICA : Chiar nu mai poate omu' să facă un spirit de glumă cu tine ? Păi, se poate, dom'le, se poate ? ! (În timpul replicii, îl aduce înapoi în cameră ; îl mîngîie, îl sărută. Din baie izbucnește țipătul Mioarei.)

MIOARA : Gogule !

LIZICA : Ce-i dragă ? !

MIOARA : Dați-i drumu' la muzică !

LIZICA (spre Gogu) : Ce vrea ?

GOGU (duce mina la timplă : gest sugestiv) : Păsărelele...

LIZICA : Mama ? ! (Gogu, același gest ; fluieră ilustrativ.) Aoleu, cînd o auzi ! Că te torn, tăticu', te dau pe mina ei...

GRIGORE (lui Gogu) : Ai dat-o-n bară...

GOGU : Eu, ca eu — cît oi mai avea. Da' tu habar n-ai la ce te-ai băgat...

LIZICA : Alo, domnu', fără fitile, că acum' chiar c-o dau pe serioasele... (Mioara intră în cameră ; e într-o rochie lungă, de seară, cu pantofi negri de lac, cu un șirag de mărgel colorate la gît. Cei trei rămîn cu gura căscată. Grigore fluieră surprins.) Mamma mia !...

MIOARA (ceremonioasă) : Dragii mei, vă invit la masă.

(Schimb de priviri între Gogu și Lizica.)

GOGU (incet) : Și nu mă credeai, nu ? MIOARA (suavă, plină de bunăvoință) : Firicel, dragule, ai spus ceva ?

LIZICA : L-ai făcut praf : de mult nu te-a văzut așa frumoasă...

MIOARA : Galant-galant, măgaru', cînd vrea. Luați loc. (Trece în bucătărie.)

LIZICA (spre bucătărie) : Să te ajut cu ceva ? !

MIOARA (din bucătărie) : Firicel !

LIZICA : Spune-mi mie ce-ai nevoie.

MIOARA : Du sticlele-n casă.

(Lizica aduce și pune pe masă o sticlă de țuică ; lângă masă depune două sticle de vin și două sifoane. Gogu toarnă țuică în patru păhărele. Mioara aduce un plătou cu aperitive. Se așază toți patru. Un moment de tăcere, parcă nimeni nu știe ce trebuie să mai urmeze.)

GRIGORE (ridică în sfîrșit paharul) : Ei, atunci eu vă zic noroc și s-auzim de bine...

MIOARA : Un moment ! (Lui Gogu.) N-ai nimic de zis ? !

GOGU (ridică paharul, evident disimulînd) : Noroc și poftă bună !

MIOARA (ii ia paharul din mînă și îl pune pe masă) : Cu voia voastră, copii, eu aș vrea să rostesc cîteva vorbe... (Vorbește cu dificultate, copleșită de emoția de care vrea să-i contamineze și pe ceilalți.)

LIZICA : Ce-i, dragă, cu tine ?

(Grigore, spre Gogu, gest care nu trebuie văzut de Mioara : „A tras la măsă ?“)

MIOARA : Deci... dragii mei copii... (Lui Grigore.) Sper că de-azi îmi dai voie să te consider ca p-un copil al meu...

GRIGORE : Mamă ! (Se ridică, se precipită spre ea, o sărută zgometos pe amîndoi obrazii, se întoarce la locul lui, ridică paharul și-l dă, dintr-o mișcare, peste cap.) Să trăiești, mamă ! (Întinde paharul gol Lizicăi, care i-l umple din nou.) Să bem !

(Lizica și Gogu ridică și ei paharele.)

MIOARA (impasibilă) : Spuneam, deci...

(Cu un aer tot mai agasat, Lizica pune paharul pe masă ; Gogu o imită. Grigore dă și al doilea pahar peste cap.)

GRIGORE (Mioarei) : Scumpa de tine... (Ia sticla de lângă Lizica, își umple paharul, păstrează sticla lângă el ; Mioarei.) Te ascult : sînt numa' ochi și

urechi !

MIOARA : Pășiți azi într-o viață nouă...
Un drum lung s-așterne-n fața voastră și... Nu puține o să fie necazurile peste care o să dați... Să fiți uniți !

GRIGORE (*ridică paharul*) : Așa vom fi !
(*Îi face semn Lizicăi să bea ; fata ezită ; Grigore îi ia paharul și i-l duce la gură, făcînd-o să bea.*) Ori sintem uniți, ori... ce naiba ? ! (Observează că Mioara iar s-a oprit și cere atenție.) Dă-i-nainte, mamă !

MIOARA : Nu vreau să vă țin o cuvîntare... emoția mă strînge prea tare de gît, dar nu pot să tac și să nu vă spun adevăru'. Verde... 'n față ! Bieții de voi !... Bieți orfani !

LIZICA : Asta ce mai e ? !

MIOARA : N-avem casă, n-avem bani, n-avem rude, nici mașină n-avem, n-avem nimic ce să vă dăm, dar măcar la o familie, ca tot omu', la o mamă și la un tată !, tot ați fi avut dreptu' ! Ei bine, nici d-asta n-a fost s-aveți parte ! (*Nu se mai poate stăpîni ; o copleșește plînsul.*)

LIZICA : Mamă, ce s-a-ntîmplat ? !

GRIGORE (*lui Gogu*) : Simțitoare, dom'le, simțitoare... (*Gogu se ridică de la masă.*)

MIOARA : Stai jos ! !

LIZICA : O să se rupă ceva-n tine — nu mai țipa așa !

MIOARA (*gest cumplit spre Gogu*) : Omu' ăsta... Cel pe care-l vedeți chiar sub ochii voștri proprii... Ne-a mințit o viață-ntreagă ! Nu-i bărbatu' meu, și nici tatăl vostru nu e !

LIZICA (*rămîne cu gura căscată. Ca să-și revină, dă paharul cu țuică peste cap. Lui Grigore*) : Dă-mi două palme.

GRIGORE (*o pălmuiește. Mioarei*) : Da' cine e ?

MIOARA : Un străin ! Nu, mai rău : un dușman !

GRIGORE : Spion ? !

LIZICA : Ai înnebunit ? !

GRIGORE : Pe mine mă-ntrebi — n-o auzi ce spune ? !

LIZICA : Mamă ? !

MIOARA (*lui Gogu*) : Vorbește !... Fii atît de cinstit și demască-te singur !

GOGU : Eu...

MIOARA : Taci ! Toată săptămîna, cit ați lipsit, numa' eu știu ce-am pătimit ! (*Scoate din corașul rochiei o pagină de ziar strîns împăturită.*)

GRIGORE (*Lizicăi*) : Dă-i dragă, o batiștă, mai bine...

MIOARA (*în timp ce netezește pagina*) : Am fi putut ajunge oameni, ați fi avut un viitor — a dat cu picioru' la tot !

GRIGORE (*îi ia ziarul din mînă*) : O fi cîștigat dom' Firicel la Loto și-a pierdut biletele... (*Lizica vine peste el.*)

Întorc ziarul pe toate părțile, citesc cîteva dintre titlurile articolelor : „Din cronica întrecerii“, „Comunistul — modelul la care ne raportăm“, „Sanctierul este viața mea“, „Subcultura misticismului“.) Că nu l-or fi dat la „Inspectoratul de Miliție“ ?

MIOARA (*arată un colț al paginii*) : Nu-l vezi încercuit ? !

GRIGORE : Ia să vedem, domn'e... (*Își aruncă ochii repede peste rînduri.*) Ei, și ce-i cu asta ? !

MIOARA : Ori ești chior, ori ești tim-pit !

GRIGORE : Află că vād foarte bine ! (*Lizicăi.*) Tu-nțelegi ceva ? ! (*Se întoarce spre Gogu*) : Dom'Firicel...

(*Gogu, foarte liniștit, profitînd de dis-puta celorlalți, și-a făcut cîteva sandvișuri și a început să mănînce. Grigore îl vede și începe să ridă. Acum îl descoperă și Mioara ; îi ia brutal farfuria din față.*)

LIZICA : Spune odată ce-i cu articolu' ăsta și hai să terminăm !

MIOARA : O mină de aur, asta e !

LIZICA : Ce ? ! ?

GRIGORE : O mină de... ? !

MIOARA : Aur ! Așa cum ați auzit !

(*Lizica și Grigore se năpustesc asupra ziarului și citesc din nou articolul. Gogu întinde mîna și vrea să-și facă un alt sandviș. Mioara vrea să-l lovească, Gogu îi prinde mîna.*)

GOGU : Mi-e foame !

MIOARA : Foame ? ! ! Atunci, îți dau eu de mîncare ! (*Se precipită în bu-cătărie, de unde aduce un pachet de brînză de vaci, pe care-l trîntește în fața lui Gogu.*)

GOGU (*ridică pachetul, cu două degete, ca pe un lucru nemaivăzut pînă atunci*) : Ce mai e și asta ?

MIOARA : Mîncarea ta : brînză de vaci degresată !

GOGU : Nu pun în gură așa ceva !

MIOARA : Ai să pui ; ai să pui, drăgu-țule, dacă n-ai să vrei să crăpi de foame !

LIZICA : Termină cu timpeniile ! (*Arată ziarul.*) Nu-nțeleg nimic !

MIOARA (*îi smulge ziarul din față*) : „Și pentru luna iulie, pe agenda «Daci-adei» sînt cuprinse mai multe concursuri de masă și cu caracter repu-blican, precum și o suită de acțiuni turistice, organizate în cele mai pito-rești locuri din țară“...

GRIGORE : Pîn-aici, superb !

MIOARA : „La Snagov se vor desfășura finalele etapei municipale a popularei competiții «Cupa U.G.S.R.» la cros...“

LIZICA : Ce-i asta U.G. ... nu știu cum ?
MIOARA : „Concursul, *organizat pentru toate categoriile de vîrstă* !, va constitui nu numai un prilej de a selecționa elementele tinere cu apreciable calități pentru probele de alergări, dar...”
GRIGORE : Dar ? !
MIOARA : „*Dar și o emoționantă întîlnire a fostelor glorii ale pistelor cu zgură, atît din țară cît și de peste hotare, care și-au anunțat cu entuziasm participarea*”. Clar ?
LIZICA (*deloc convinsă*) : Clar, dragă.
GRIGORE : Mamă dragă, s-o luăm așa, mai domol : ce ți se pare ție nemai-pomenit, în concursu' ăsta ?
MIOARA : Nu, că tu chiar ești prost ! (*Îi bagă ziarul sub ochi.*) Concurs internațional, pentru toate 'categoriile de vîrstă, cu participarea fostelor...
GRIGORE : ...glorii !
MIOARA (*semn spre Gogu*) : E concursul lui ! Îl poate cîștiga, și devinem toți oameni !
LIZICA : „Cupa Uuu...” ? !
GRIGORE : Ia stai puțin ; las-o să vorbească...
MIOARA : A fost un mare campion ? A fost. A cîștigat zeci de curse ? A cîștigat. (*Arată vitrina cu trofee.*) Dacă s-antrenează din nou, nu poate rata, și-atunci să vezi ce urmează...
GRIGORE : Ei, ce urmează ? ! Încă o cîrpă în vitrină...
MIOARA : Pentru c-a fost prost ! Pentru că n-a știut să ceară !
LIZICA : Ce-ar fi putut să ceară ?
MIOARA : Totul ! Orice !... Uite la ăi de azi : bani, case, mașini, femei... Noi ne chinuim ca vai de capu' nostru. Îmi curg ochii cînd îl văd pe Tîriac la televizor !
LIZICA : Nu ești singura...
GRIGORE : Și, dacă chiar cîștigă ?...
MIOARA : O să scrie ziarele, o să ne știe lumea... Poze, TV...
GRIGORE : „Un mare campion se reîntoarce pe stadion”, „O victorie în stil mare”, „Un nou record al pistei” — interviuri, chestii...
MIOARA : Își dedică victoria...
GRIGORE : Bine-nțeles, bine-nțeles ! Relații...
MIOARA : Relații, băiete, relații ! Oamenii la care poți s-ajungi și de la care poți să ceri ! În piață nu mă știe nimeni, și cînd găsesc ceva, nu-mi dau decît gunoaie !
GRIGORE (*Lizicăi*) : Știi că s-ar putea să aibă dreptate ? ! O mină de aur !
LIZICA : Pe dracu'...
GRIGORE (*lui Gogu*) : Și nu vrei ?
GOGU : Nu.
GRIGORE : De ce ?
MIOARA : Așa, să vă spună de ce !
GRIGORE : De ce, dom'le ? !
GOGU : Pentru că nu pot.
GRIGORE : Ce nu poți ? !
GOGU : Nu pot să mai alerg.
GRIGORE : Nu poți ?
GOGU : Nu.
GRIGORE : Nu poți ? !
GOGU : Nu ! !
GRIGORE (*Mioarei*) : Spune că nu poate.
MIOARA : De ce nu poate ? !
GRIGORE (*lui Gogu*) : De ce nu poți ?
MIOARA : Pentru că nu vrea ! Pentru că-i ciine, nu om !
GRIGORE (*Mioarei*) : Nu, fără atacuri la persoană. (*Lui, Gogu.*) De ce spuneai că nu poți ?
GOGU (*se bilbiie*) : P-p-pentru c-c-că-s bătrîn !
LIZICA : Vorbește frumos, ce naiba ?
GOGU : Ș-si b-b-olnav ! (*Ridică picioarele și arată tenișii.*) Nu p-p-pot să calc !
GRIGORE (*Mioarei*) : Asta, ce mai e ? !
MIOARA : I-e frică ! Face pe el de frică !
GOGU : Inima n-n-nu mai ț-ține ! S-s-sînt...
MIOARA : O gloabă ! Asta ești, și asta ai fost de cînd te știu ! (*Celorlalți doi.*) Așa-mi făcea mereu, 'nainte de fiecare concurs.
GOGU : M-m-mînti !
MIOARA : Nu-nchidea ochii, se perpelea toată noaptea, și dimineața-l mai pocnea și bilbiiala...
GOGU (*face eforturi disperate să vorbească normal ; frazează deci foarte sacadat*) : Pentru că... sînt... om. Nu... mașină...
GRIGORE : Aveai emoții ?
GOGU : Asta... e.
GRIGORE : Ș-acum nu simți din nou cum te furnică un dor de alergătură, ce-va ?...
GOGU : N-n-nu.
GRIGORE : Păi, văd că te bilbii.
GOGU : Mă bilbii... da' de... furie... Sînt fu-u-urios !
GRIGORE : Dom' Firicel, să rămînem calmi...
GOGU : De 40 de ani mă fu... fu...
GRIGORE : Fuuu... ? !
GOGU : Furișez în juru' ei, doar-doar-doar să n-o supăr...
MIOARA : Pentru c-ai fost un mototol, o cîrpă, o viață-ntr-o noapte !
LIZICA : Ce dracu' ți-a căsunat acum, pe el ?
GOGU (*Mioarei*) : Pentru că te-am iubit !
MIOARA : Ce-ai spus ? !
GOGU : V-am iubit ! ! Pe tine și pe ea ! (*Semn spre Lizica.*) Și n-ați înțeles-o niciodată !

MIOARA : Dacă ne-ai fi iubit, dacă ne-ai fi iubit d-adevăratelea, nu ne-ai fi lăsat s-ajungem unde-am ajuns !

GOGU : Şi, ce-ai fi vrut să fac ? !

MIOARA : Nu ştiu ! Să te fi dat cu capu' de toţi pereţii, da' să-ţi fi făcut un rost !

GOGU : Zece ani am fost campion !

MIOARA : Un rahat ! Asta ai fost şi asta ai rămas !

GRIGORE (îşi bagă două degete în gură şi fluieră tare) : Mamă ! Dom' Firicel, aşă nu facem nici o brinză...

GOGU : Nu mă cheamă Firicel !

GRIGORE : Nu te mai bîlbîi ? !

GOGU : M-ai auzit tu pe mine bîlbîindu-mă ? !

GRIGORE : Cum vrei să-ţi spun ?

LIZICA : „Tată” — spune-i tată !

MIOARA : Să te spui ? Să afle şi ei ce spuneai acu' zece minute ?

GOGU : Adică, ce-am spus ?

LIZICA : N-a spus nimic ! Nu vrem s-auzim nimic !

GRIGORE : Chiar aşă : nu vă mai spuneţi nimic, ş-o să rămîneţi prieteni. Dom'le, mamă, se poate bea un pahar în casa asta, sau mă duc la cârciumă ? !

MIOARA : Eu mă dau de ceasu' morţii pentru voi, şi ție-ţi arde de cârciumă ? !

GRIGORE (Lizicăi) : Spune-i să tacă.

LIZICA (Mioarei) : Taci, dragă !

MIOARA (lui Grigore, stupefiată) : Şi tu, fiul meu ? !

GRIGORE : Mamă... mamiţo, de ce nu vrei tu să ne simţim noi bine ? (Mai încet, numai pentru ea.) Să facem lucrurile cu cap.

MIOARA (imediat gata de conspiraţie) : Cu cap, cu cap, dar cum ?

GRIGORE (tare) : Deci, se poate bea un pahar, sau o lăsăm baltă ?

GOGU : Vrei un sfat ? Du-te la cârciumă...

MIOARA (ridică mareaţă un pahar) : Vivat !

GRIGORE (lui Gogu) : Ei, poftim, mai dai şi sfaturi... (Ridică şi el paharul. Spre Lizica şi Gogu.) Executarea ! (Cei patru ridică paharele, ciocnesc, se sărută, beau. Mişcarea se consumă în aşa fel încît Mioara şi Gogu rămîn ultimii faţă în faţă. Gogu are o clipă de ezitare. Grigore observă ; din spaţele lui, îi face semn Mioarei să preia iniţiativa.)

MIOARA (lui Gogu) : Te codeşti, ai ? Mai faci şi mofturi ? (Ciocneşte cu el, îl strînge la piept, îl sărută „cu patimă”.)

GOGU (radios, cu paharul în mînă, se întoarce spre cei doi) : Să fie cu noroc ! Şi să n-aveţi parte decît de bucurii !

GRIGORE : Doamne ajută ! (O sărută zgomotos pe Lizica.)

MIOARA (emoţionată) : Cum se iubesc !

GOGU : Păi, ce, e glumă ?

MIOARA (pune un disc) : Dans !

GRIGORE (pocneşte din călcîie, se înclină în faţa Lizicăi) : Doamnă...

LIZICA : Mie mi-e foame...

GRIGORE (o cuprinde în braţe şi începe să danseze) : Taci şi dansează !

LIZICA : Griguşă, mă ia cu rău de la to-mac... (Dansînd, cei doi se apropie de masă ; Grigore ia cîteva felii de mezel şi i le îndesă în gură. Cu gura plină.) Nu aşa !

GOGU : Ei, dacă-i bal... (Începe să danseze şi el cu Mioara.)

MIOARA : Să nu te pună sfîntu' să mă calci...

GOGU : Degeaba, îngeraş, degeaba : la capitolu' „dans”, te-am avut la degetu' mic, de cînd te ştiu !

MIOARA : De-achimodie ce erai : tu nu dansai, te ducea curentu' — „Firicel”...

GOGU (fredonează în contratimp cu bucata de pe disc) : „Firicel de floare albastră, floare de nu mă uita, la-la-la”.

MIOARA (se încurcă, pierde ritmul) : Ce faci ?... Ce faci, iar te-mpiedici ? !

GOGU : Madam ! (Se lansează, cu Mioara în braţe, într-o serie de piruete, pe care le încheie cu o fandare spectaculoasă. Femeia ţipă desperată. Apelul ei atrage atenţia celeilalte perechi, care a dansat mai retrasă într-un colţ al camerei. Pentru a fi sigur de „intimitatea” dialogului, Grigore a cuprins-o „tandru” pe Lizica în braţe, şoptindu-i cu înfrigurare la ureche. Din cînd în cînd, monologul lui este întrerupt de exclamaţiile fetei — „Nu se poate”, „De ce ? !”, „E-o prostie”, „Gîndeşte-te şi la el” —, pe care o readuce de fiecare dată la tăcere prin invariabila înbrăţişare. Țipătul de spaimă al Mioarei reuneşte perechile.)

MIOARA (se desprinde de Gogu) : E nebun ! Nebun de legat !

GRIGORE : Foarte bine, foarte bine — nu te lăsa, dom' şef...

GOGU : Vrei să-ţi arăt şi ție figura ? (Semn : pirueta.)

GRIGORE : Neapărat ! Da' altă dată... (Toarnă şi umple cele patru pahare.) Trăiască dom' Firicel !

GOGU (ridică paharul) : Trăiască— ura ! (Cei doi bărbaţi ciocnesc şi beau. Mioara şi Lizica rămîn cu paharele în mînă, neluate în seamă.)

LIZICA : Ei, bravo ! Pin' la urmă, poate vă şi deranjăm...

MIOARA : Nu le da atenţie ! Nici nu te uita la ei, tu ! (Bea.)

GOGU (o îngină) : „Noroc, tu !”

GRIGORE (îi face semn să nu forţeze nota) : Domni, nu ?

GOGU : Ei, bravo, mai e vorbă ?

GRIGORE (*schimbă discul. Se înclină în fața Mioarei*): Mamă! (*O cuprinde în brațe, încep să danseze.*)

GOGU (*o invită pe Lizica, cu un aer solemn*): Domnișoară... (*Se corectează.*) Doamnă! (*Cei doi încep la rîndul lor să danseze. Grigore vrea să se retragă cîțiva pași cu Mioara; femeia nu sesizează intenția, se încurcă.*)

MIOARA: Aoleu, alt împiedicat!

GRIGORE (*mai împingînd-o, mai trăgînd-o*): Hai, ușor... Nu vezi că dăm peste ei... (*O prinde de mîină și o duce într-un colț al camerei. Reîncep să danseze; prilej să-i șoptească ceva la ureche.*)

MIOARA (*tare*): Mai întrebii?! (*Grigore, la urechea Mioarei, nu auzim ce spune. Mioara, tare.*) Cum?! (*Grigore, aceeași mișcare.*) Da' nu vezi, nebu-nu'?! (*Ca și pînă acum, Grigore îi închide gura cu palma, și ținîndu-i gura acoperită, continuă să-i vorbească la ureche.*)

GOGU (*observîndu-i pe cei doi*): Uite și la ei... Tot îi șușotește, tot îi șușotește...

LIZICA: Și ce-ți pasă?! Că n-oi fi gelos...

GOGU: Îmi pasă, al dracu' de mult îmi pasă: că tot în capu' meu se sparge!... Nu ți-ai găsit și tu unu' mai ca lumea...

LIZICA: Poate crezi că-s p-alese!... E bun și ăsta...

GOGU: „Cască-gură“...

LIZICA: Ba pardon: cascador! Artist!

GOGU: Cum sînt eu popă!

LIZICA: Sergiu Nicolaescu nu face-un film fără Grig!

GOGU: Păi, pe cine ai vrea să-mpuște?!

LIZICA (*renunță la dans*): Of, tată, tată — nici cu tine nu se plictisește omu'! (*Se duce și oprește picupul.*) Destul — mai dansați și la botez!

GRIGORE: Foarte bine. Eu ies puțin...

LIZICA: Stai să mîncăm întii. Un'te duci?!

GRIGORE: Pînă jos, dragă, mă-ntorc cît ai zice pește. (*Iese.*)

GOGU: S-a mai dus unu' după ziare și s-a-ntors după douăzeci de ani...

MIOARA: Mușcă-ți limba!

GOGU: Mare pagubă...

LIZICA: Ți-ar plăcea, nu?!

MIOARA: Nu te mai uita-n gura lui, că știi ce-i de capu' lui... (*Semn spre platoul de pe masă.*) Ia mai bine ceva, pînă mîncăm.

GOGU: Bună idee. (*Vine și-și face un sandwich. Mioara, reflex, vrea să-i dea peste mîină, să-l apostrofaze. Se oprește însă ca prin farmec, improvizîndu-și din nou zembetul binevoitor.*) S-a-n-timplat ceva?

MIOARA: Nu, draguță, de ce?

GOGU: Pot să-l iau? (*Semn spre sandwich.*)

MIOARA: Cum de nu? Că doar pentru voi le-am pregătit...

GOGU: Parcă voiai să-mi spui ceva... (*Mimează gestul de a da peste mîină.*)

MIOARA: Nici vorbă, Firicel, nici vorbă — mîncă sănătos!

LIZICA (*vine în fața lui Gogu*): Ascultă: îți place, nu-ți place — te privește, da' cît stăm aici, să nu-ncerci să faci scandal!

GOGU: Eu?! M-ai văzut tu vreodată pe mine deschizînd măcar...

MIOARA: Ce-a mai făcut?!

LIZICA: Nu-i place „ginerele“: nu-i destul de bun pentru el, pentru firma lui!

MIOARA: Ce spui?! (*Vine amenințătoare, se proptește în fața lui Gogu*): Ce-ai fi vrut să ia?! Un ministru, un director general, sau poate un prof universitar, un doctor...

GOGU: Un om.

LIZICA: Și ăsta nu-i om?

GOGU: Un găinar: nu-i e capu' decît la șmecherii...

MIOARA: Firicel!...

GOGU: După ce dai mîna cu ăsta, trebuie să-ți numeri degetele, să vezi să nu-ți fi manglit vreunu'...

LIZICA: Om bătrîn și fără minte...

MIOARA: În fond, tu ai avut relații, intrai în casele altor mărimi, „era ci-neva“: le aduceai poșta, oricare dintre ei ar fi fost gata la o partidă pentru un socru ca tine — nu?! Dacă le-ai mai fi spus c-ai fost și campion, he-he, cum ar mai fi dat buzna...

GOGU (*semn spre Lizica*): Am băgat-o la Buftea, la cinematografie! Asta te faci c-ai uitat-o!

MIOARA: Mare brînză!

LIZICA: Garderobieră?!

GOGU: Cum e mai bine: toată ziua ești numai cu artiștii; dacă era ceva de capu' tău...

MIOARA: Adică, ce vroiai să faci?

LIZICA: Îl luam pe Piersic!

GOGU: Te-ar fi băgat și pe tine cineva-n seamă, și ți-ar fi dat un rol, ceva. Că doar asta ai vrut să te faci: artistă! Ți-ai pierdut ani de zile cu examene la Institutu' lor...

LIZICA: Dacă ai fi fost în stare să scoți un ban din buzunar, să mă pregătească și pe mine un maestru, azi aș fi fost poate și eu la Național...

MIOARA: Cel puțin!

GOGU (*mai mult pentru el*): Las' că te-au pregătit destul...

LIZICA (*n-a auzit*): Ce-ai spus?

MIOARA (*a auzit*): Ce-ai spus?!

LIZICA (*Mioarei*): Ce-a spus, domn'e?!

MIOARA: Adică fii-ta-i o curvă?!

LIZICA: Ce?!

MIOARA : Asta vrei să spui ? !
LIZICA : Mă faci pe mine curvă ? !
GOGU : Te iei după nebuna asta ? ! Al
dracu' să fiu dac-am spus un cuvânt !
LIZICA (a ajuns în fața lui) : Tată !
GOGU (realmente se teme de ce-ar putea
urma) : N-am spus...

LIZICA : Tată... dacă eram curvă, aveam
de mult tot ce-mi trebuie...

GOGU : Nu mai știu exact ce-am spus,
da' de gîndit, sigur n-am gîndit ceva
rău de tine...

LIZICA : I-am iubit ! Înțelegi ? Să-ți
intre bine-n cap : i-am iubit !

GOGU : Da' chiar pe toți, Lizico ?

LIZICA : Pe toți, dom'le, pe toți ! I-am
iubit, și dacă n-a fost să iasă nimic,
asta nu mai sînt eu de vină !

MIOARA : Fără noroc ! Fată bună, da'
fără noroc — m-a moștenit pe mine...

(Lizica trece în camera ei.)

GOGU (rămîne o clipă descumpănit ; se
duce și îi bate la ușă) : Lizico !

MIOARA : Acu', cred și eu că-ți pare
rău... De fiecare dată, după ce faci o
tîmpenie, îți pare rău...

GOGU : De fapt, tu ce vrei de la mine ? !

MIOARA : Ce vreau ? !

GOGU : Ei, da : ce vrei ? ! Ce tot bodo-
gănești, și bombăni, și sforăi...

MIOARA : Sforăi ? !

GOGU : Și mîrîi, ș-ameninți, și bagi fi-
tile — spune, ce vrei ? !

MIOARA : Ce vreau, mă-ntrebi ? !... (Cu
siguranță, ar fi vrut să-i răspundă pe
tonul și la modul obișnuit. Dar există
ceva care nu numai că o oprește, dar
chiar o obligă să-și modifice complet
expresia, atitudinea, tonul.) Ce să
vreau, Firicel ?... Ce păcatele mele pot
să vreau, decît să ne fie și nouă un
pic mai bine... Un pic, Firicel —
nu luna de pe cer... Doar un piculeț mai
bine : e tot ce vreau !

GOGU : Și crezi că eu n-aș vrea ? C-aș
fi pentru contra ?

MIOARA : Doamne ferește, că doar nu
ești nebun ! Numa' că tu nu-înțelegi
c-a vrea înseamnă ceva mai mult de-
cît „a vrea”. Înseamnă și a face...

GOGU : A face, ce ?

MIOARA : Uite, vino și stai jos. (Gogu
se așază. Mioara umple două pahare.
Ridică unul dintre ele.) Să ne-ajute și
pe noi o dată bunu' Dumnezeu !

GOGU : Mă rog... (Cei doi beau.) ...Spu-
neai...

(Se aude soneria ; Mioara sare de pe
scaun.)

MIOARA (fericită, eliberată) : Grigore !
A venit Grigore ! O să-ți explice el !

(Se precipită afară ; deschide ; întirzie
cîteva clipe.)

GOGU : Cine-i ? !

(Mioara se întoarce radioasă cu cel mult
așteptat.)

GRIGORE : Unde-i Lizica ?

MIOARA (nu răspunde ; îl privește pro-
vocatoare pe Gogu ; „Să te văd pe
unde scoți cămașa”) : Aăăă...

GOGU : E dincolo... E supărată.

GRIGORE : Cum adică, supărată ? ! Ce,
așa merge ? Lizica !... Liz ! ! (Lizica
revine în cameră.) Liz, Țonțonel dra-
gă, ce-i cu tine ?

LIZICA (Mioarei) : Mîncăm, dragă, o-
dată, sau ce Dumnezeu facem ? !

MIOARA : Că pe mine m-oți fi aștep-
tat ? ! Stați jos și poftă bună !

GRIGORE (îi face semn Mioarei să în-
tirzie servitul mesei ; Lizicăi) : Scumpa
de tine ! Iar ți-e foame... O s-ajungi
cît o...

LIZICA : N-am pus de ieri nimic în
gură !

GRIGORE : Liz, spuneai că vrei să în-
trăm la circ, să ne facem zburători !
Arta ! cere sacrificii. Sau poate-ți în-
chipui c-or să te ridice cu macaraua ?

GOGU (se așază la masă) : Eu nu vreau
s-ajung la circ !

(Se aude soneria.)

GRIGORE : Așteptați pe cineva ?

MIOARA : Cin' să fie ?

(Gogu se ridică și vrea să se ducă la
ușă.)

GRIGORE : Tată, se poate ? ! Nu te de-
ranja. (Se duce să deschidă ; rămîne
cîteva minute în vestibul, nu se aude
foarte clar dialogul, replicile lui — spre
deosebire de ale interlocutorului — fi-
ind surprinzător de clare, de tari.)
Bună ziua !... Da, familia Pamfil... E
acasă, sigur că-i acasă ! Dumnea-
voastră cine sînteți ? !... De la ziarul
„Sportul” ? !... Intrați ! Vă rog, intrați !
MIOARA : Hopa, asta ce-o mai fi ? !

(Grigore aduce în cameră un bărbat
distins, foarte corect îmbrăcat, cu un apa-
rat de fotografiat agățat pe umăr.)

GRIGORE : Tată ! Pe dumneata te ca-
ută... (Gogu se ridică în picioare.)
Dumnealui este : marele campion !

ZIARISTUL (vine și îi strînge mîna lui
Gogu) : Încîntat să vă cunosc ! Sincer
încîntat !

GOGU (surprins, vag stînjinit) : Da... Și
eu...

GRIGORE (gest spre Mioara și Lizica) :
Familia ! Soția...

ZIARISTUL (îi sărută mîna) : Doamnă...

GRIGORE : Și fiica.

ZIARISTUL (îi sărută mîna) : Domni-
soară...

MIOARA : Ba, pardon ! Doamnă. (Îl arată pe Grigore.) A lu' domnu'.

ZIARISTUL : Deci, ginerele...

GRIGORE : Și antrenorul. Și secretarul de presă al maestrului. (Spre ai casei, prezentându-l pe noul venit.) Domnu' e de la „Sportu” și-a venit să scrie un articol despre unu' din marii noștri atleți.... (Îi face semn Ziaristului să continue.)

ZIARISTUL : Da, chiar așa... (Arată masa pusă.) Mă tem, însă, că am nimerit într-un moment total nepotrivit...

MIOARA : Da' nici vorbă, da' nici vorbă — noi de mult... He-he...

ZIARISTUL : N-aș vrea să inoportunez...

MIOARA (încet, Lizicăi) : Are vocabular !

GRIGORE : Sînteți foarte bine venit.

ZIARISTUL (lui Gogu) : Adevărul e că ani de zile am fost unul dintre admiratorii dumneavoastră !

GRIGORE (îl face atent și îi arată vitrina) : Domnu' !

ZIARISTUL : Tocmai.

MIOARA : Și nu sînt toate !

GRIGORE : Facem noi o poză a-ntîia...

ZIARISTUL : Una ? Un film întreg ! (Revine la Gogu.) Ce spuneam ?

GOGU (vrea să spună ceva, se bilbie) : U-u-u-u...

GRIGORE : Un mare admirator...

MIOARA (se strecoară lîngă Gogu ; îi dă un ghionț) : Nu-ncepe !

ZIARISTUL : Exact ! Deci, cînd am aflat că Gheorghe Pamfil...

GOGU : G-g-g-gogu !

MIOARA : Gogu Pamfil.

ZIARISTUL : Doamnă scumpă, dacă-mi permiteți : Gogu... nu-i un nume...

MIOARA (pierdută, cu mina în mina Ziaristului) : Ooo...

GOGU : N-n-n-nu ? !

MIOARA : Așa-i și-n acte. Îmi pare rău că vă-ncontrez, da' așa l-au botezat ai lui...

ZIARISTUL : Pe cine mai interesează ?

GOGU : Pe mine !

ZIARISTUL : Alte timpuri, altă mentalitate... Și-apoi, nici nu-i „publicistic” — „Gogu” ! Ce poate spune așa un nume ? Cînd am auzit, deci, că Gheorghe Pamfil revine pe stadion, m-am gîndit că nimic n-ar fi mai interesant pentru cititorii noștri decît un interviu cu el !

GOGU : Pe mine mă cheamă Gogu !

GRIGORE : Excelentă idee !

MIOARA (își face repede cruce) : Există, Doamne, o dreptate, pe pămîntu' ăsta ! (La privirea Ziaristului.) Știți, la noi asta e așa... n-o luați în nume de rău...

ZIARISTUL (își scoate un carnet din buzunar ; gata să noteze) : Atunci, eu zic să începem...

GOGU (dintr-o suflare, ca să nu se bilbie) : N-alerg !

ZIARISTUL : Ați spus ?...

MIOARA : Firicel, dacă ești tu așa de drăguț, vino cu mine puțin dincolo...

GOGU : N-nu !

MIOARA (încearcă să se apropie de el) : Aș avea ceva de vorbit cu tine...

GOGU : M-m-mai încolo !... Acum am treabă cu dumnealui. (Gest spre Ziarist.)

GRIGORE (Ziaristului) : Puteți discuta cu mine : eu, ca secretar de presă...

GOGU : Ba am să-i spun eu singur ce-am de spus !

GRIGORE : Tată !...

MIOARA (a ajuns lîngă Gogu ; încearcă să-l tragă dincolo) : Dacă-ți spun c-am ceva important...

GOGU : Nu merg ! Dă-mi drumu', că țiș !

LIZICA : Lăsați-l să vorbească !

GOGU : Da !

GRIGORE : Ce să vorbească ? ! Nu vezi că se bilbie...

MIOARA (continuă să tragă de Gogu) : Catîru' dracu' !

GOGU : Protestez !

LIZICA : Mamă !

ZIARISTUL : Nu, așa nu facem nimic. Cel mai bine cred c-ar fi să mă lăsați pe mine să stau de vorbă cu maestrul...

GOGU (senioral) : O cafea !

ZIARISTUL : O, dar nu vă deranjați...

MIOARA : Se poate ? ! E plăcerea mea. (Trece în bucătărie.)

GRIGORE (Lizicăi) : Du-te s-o ajuti.

LIZICA : De ce nu ? (Trece în camera ei. Mioara, care a urmărit mișcarea din ușa bucătăriei, se duce în camera Lizicăi și revine cu ea. Grigore închide ușa după ele.)

GRIGORE : Deci...

ZIARISTUL : Domnule Pamfil... Vă supărați dacă vă spun „Nea Gogu” ? Zău așa, țin prea mult la dumneata ca să-ți vorbesc cu tonul ăsta oficial...

GOGU : Spune cum îți vine.

ZIARISTUL : Nea Gogule, vreau să-ți spun adevărul !

GOGU : Și de ce nu-l spui ?

ZIARISTUL : Mi-e rușine.

GOGU : Asta-i bine. Cît timp omului îi mai e rușine — e bine.

ZIARISTUL : Am mințit !... Cînd doamna Lizica m-a întrebat de unde am aflat c-ai să alergi din nou...

GOGU : N-alerg !

ZIARISTUL : ...i-am spus c-am auzit în redacție. Ei bine : am mințit-o.

GRIGORE : Bine că nu-i aici s-audă ! Cum e ea simțitoare...

ZIARISTUL : N-am auzit nimic. Nimeni n-a spus nimic. Nimănui nu i-a trecut prin cap o idee atît de formidabilă !

Nimănui, în afară de mine ! Și de asta am venit într-un suflet, pentru că putem să facem o treabă extraordinară !

GOGU : Cine ?

ZIARISTUL : Dumneata și ai dumitale !

GOGU : Și dumneata ?

ZIARISTUL : Eu scriu articolul ! Dumneata alergi, și eu scriu !

GRIGORE : Foarte bine !

ZIARISTUL : Pentru că din prima clipă mi-am spus : nu se poate ca marelui sportiv, marelui campion, marelui patriot care a fost Gogu Pamfil...

GRIGORE : Gheorghe.

ZIARISTUL : Gheorghe Pamfil, să nu-i tresalte inima în piept, când o auzi de posibilitatea unui nou concurs, a unei noi victorii pentru culorile patriei !

GRIGORE (se precipită peste Ziarist ; îl sărută zgomotos pe ambii obraji) : Frumos ai zis-o !

ZIARISTUL : Oameni sintem... (Lui Gogu.) Eu, încă din copilărie vă iubesc și vă admir !

GOGU : Pe mine ? !

ZIARISTUL : De poveștile cu Rudolf Valentino și de cursele dumitale îmi amintesc cu cea mai mare și cea mai mare plăcere !

GOGU : Nici nu m-ai văzut alergând...

ZIARISTUL : Nici pe Rudolf Valentino nu l-am văzut ! Dar câte povești, câte legende n-am auzit...

(Mioara aduce pe o tavă patru cești cu cafea ; Lizica își aduce ceașca în mână.)

LIZICA : Deranjăm ?

MIOARA (servește cafeaua) : Naturală 100% — ca la mama acasă !

ZIARISTUL : Sărut mina. (Lui Gogu.) Uite cum m-aș gîndi să încep... Întîlnirea noastră a fost întîmplătoare... la șosea... cînd, într-o dimineață însoțită de duminică, ieșind să mă plimb, am zărit, pe una din aleile parcului, silueta zveltă a unui bărbat... trecut de prima tinerețe, care m-a surprins prin ușurința, prin eleganța, aș zice, cu care alerga...

GOGU : Cine era ?

ZIARISTUL : Dumneata !

MIOARA : Gogu ? !

ZIARISTUL : Maestrul sportului Gheorghe Pamfil, ani de zile campionul de necontestat al probelor de fond !

MIOARA : Cînd te-ai dus tu, mă, la șosea fără mine ? !

GRIGORE : Mamă ! Bea-ți cafeaua și taci !...

ZIARISTUL : Ai avut amabilitatea, la sfîrșitul antrenamentului, să-mi permiți să te însoțesc acasă, unde, în mijlocul familiei mult iubite, mi-ai acordat un interviu... (Spre ceilalți.)

Nu vă plictisesc ? Pot eventual să continui ?

MIOARA : Da' mai e vorbă ? ! Te rog !

LIZICA : E udă toată...

ZIARISTUL : Mi-ai vorbit de vechile concursuri, dar, mai ales ! mi-ai mărturisit bucuria și emoția cu care aștepți „Cupa U.G.S.R.“, concurs care va marca spectaculosul come-back al unui mare sportiv. Am făcut cîteva fotografii...

GOGU (pentru el, aproape speriat) : Ăsta-i nebun !

ZIARISTUL : Și ne-am dat întîlnire peste două săptămîni, în ziua concursului — în ziua Victoriei !

GRIGORE : Ei ? Ce părere aveți ? !

(Lizica aplaudă sec de două ori.)

MIOARA : Mi-a luat graiu... Eu nu mai pot... nu mai pot să scot un cuvînt...

LIZICA : Și-ți publică cineva chestia asta ?

ZIARISTUL : Domnișoară, eu sînt profesionist ! Îi dăm drumul ?

GRIGORE : Și pozele ?

ZIARISTUL (cu aparatul în mînă) : Acum.

GOGU : Omu' ăsta ori își bafe joc de noi, ori e nebun !

MIOARA : Nebun ? ! După ce vrea să ne ajute, după ce face ce face pentru noi, drept mulțumire, tu-l faci nebun ? !

GOGU : Un cuvînt, un cuvînt din ce-a spus că vrea să scrie nu-i adevărat !

MIOARA : Pentru că ești tu idiot !

ZIARISTUL : Să nu exagerăm...

MIOARA : Pentru că nu poți tu să legi două vorbe !

GOGU : O să vezi tu cîte vorbe pot să leg dacă apare și-un singur rînd din toată pelteaua ăstuia !

MIOARA : Umbli cu amenințări ? !

GRIGORE : Tată, da' poze — poze vrei să faci ?

GOGU : De ce ? !

GRIGORE : De ce se pozează omu' ? S-aibă amintiri...

GOGU : ...Foarte bine : să ne tragă o poză !

GRIGORE : Un moment. (Iese în vestibul, de unde aduce un pachet destul de voluminos. Lui Gogu, arătîndu-i ușa celeilalte camere.) Vino, o clipă. (Gogu ezită.) Hai, domn'e, că nu te mînînc !

(Gogu trece dincolo, urmat de Grigore, care îi face semn și Mioarei să vină.)

GOGU : Ea, nu. (Dispare, împins în cameră.)

MIOARA (Ziaristului) : Ne mînîncă sufletu', da' noi tot îl iubim ! (Trece și ea dincolo.)

ZIARISTUL : Drăguți oameni !

LIZICA : Și chiar ești de la „Sportu” ?
 ZIARISTUL : Doar nu vă inchipuiți că am venit să fur ?
 LIZICA : Arată-mi și mie o legitimație... Documentu' !...
 ZIARISTUL : Căutăniile tatălui dumneavoastră le-am pus pe seama vârstei, dar încep să cred...
 LIZICA (se îndreaptă spre ușa celeilalte camere) : Ai să le spui lor ce crezi...
 ZIARISTUL : Un moment !
 LIZICA (cu mîna pe clanță) : Te-ascult.
 ZIARISTUL (îi face semn să se depărteze de ușă) : Nu cu pistolul la tâmplă... (Lizica degajează doi-trei pași.) Nu sînt angajatul ziarului, colaborez doar : reportaje, interviuri...
 LIZICA : Cin' te-a trimis ?
 ZIARISTUL : Poate vrei să spunei „cine te-a chemat”...
 LIZICA : Grigore ?
 ZIARISTUL : Mi-a spus despre ce e vorba, ideea mi s-a părut foarte bună, m-am suit în mașină, și în zece minute am fost aici. Drept mulțumire, dumneavoastră mă tratați ca pe cel din urmă borfaș !
 LIZICA : Ce v-o fi căsunat la toți pe omu' ăsta ? (De dincolo se aude un țipăt, zgomote, bufnituri. Placidă.) Ce-or face ?
 ZIARISTUL : Nimic ; stau de vorbă... Am impresia că dumneavoastră încă n-ați înțeles că aveți în mîna un cal ciștigător...
 LIZICA : Auzi, domnu' ziarist, în casa asta n-a cîștigat niciodată nimeni nimic !... Doar prafu' de pe tobă...
 ZIARISTUL : O să aveți o mare surpriză : eu am nas...
 LIZICA : Cu ce te alegi ?
 ZIARISTUL : Niciodată, prețul înainte.
 LIZICA : Salon, nimic de zis...
 (Se deschide ușa și, mai de bună-voie, mai împins din spate, în cameră intră Gogu : este îmbrăcat în trening, bluza deschisă lasă să se vadă un tricou de campion ; o bandă elastică îi ține părul ; în picioare, teniși. Înaintează cu „ajutorul” celor doi, calcă pe unul dintre șireturile desfăcute, se împiedică. Cei doi îl prind ; Grigore se apleacă și îi înnoadă șiretul.)
 GRIGORE : Ușurel, tătucu', ușurel.
 MIOARA : Pe noi ne scuzați de-ntîrziere : se mișcă greu... Lizico, se poate, nu l-ai servit c-o dulceață pe domnu' ? !
 LIZICA : I-o dăm după...
 GRIGORE (Ziaristului) : Mergem ?
 ZIARISTUL : Vis ! (Lui Gogu.) Vă întînerește cu cel puțin 20 de ani !
 GRIGORE : Cum facem ?
 ZIARISTUL : Știu și eu ?... O poză cu trofee...
 MIOARA : Familia ?...
 ZIARISTUL : Una, neapărat, cu familia... Ar merge foarte bine o imagine de la antrenament...
 GRIGORE : O.K. Se face. Deci... la trofee, tăticu' !
 (Îl conduce pe Gogu la vitrină, unde se trag cîteva imagini : cu o cupă în mînă, cu un fanion etc.)
 MIOARA : Mergem puțină muzică ?
 LIZICA : Mai lasă-l dracu' !
 ZIARISTUL (în timp ce fotografiază) : Dacă doamna dorește...
 MIOARA : Doar e sărbătoare !
 (Mioara alege și pune un alt disc — Dolănescu.)
 ZIARISTUL (după primele fotografii) : Nu e bine !
 GRIGORE : Ce s-a-ntîmplat ? !
 ZIARISTUL : Maestre, aveți un aer prea... nu se simte bucuria... mindria... Hai să mai încercăm o dată...
 (Îl aduc din nou pe Gogu lingă vitrină. Acum, ca și în continuare, Gogu este manipulat ca un robot.)
 GRIGORE : Bagă zîmbetul, tată — bagă zîmbetu' !
 ZIARISTUL (în aparat) : Mai cald, nea Gogule, mai optimist ! (Gogu rinjește absent. Grigore vine lingă el și îl ajută să-și compună o expresie mai convingătoare : îi lărgește zîmbetul, îi ridică o sprinceană etc.) Sigur că da : e mult mai bine ! (Trage cîteva cadre.) Acum, toți în jurul lui. (Se încearcă diferite formule. Pînă la urmă, Ziaristul ridică brațele lui Gogu și le depune „tandru” pe umerii Mioarei și ai Lizicăi.)
 GRIGORE : Și eu, aici ! (Se întinde la picioarele familiei.)
 ZIARISTUL : Perfect. (Fotografiază.) Acum, un instantaneu de la antrenament...
 LIZICA : Dac-o ia la fugă, o să vă iasă mai greu poza...
 MIOARA : Un' să fugă ? ! Nu tot aici tre' să se-ntoarcă ?
 (Grigore se duce în camera lor ; revine cu o halteră.)
 GRIGORE : Nea Gogule, ține aici ! (Îi pune haltera în brațe.)
 ZIARISTUL (în aparat) : Capul sus... Pieptul, mai bombat... Un mic zîmbet... Perfect !
 GRIGORE (îi ia haltera din mînă) : Niște genuflexiuni, acum... Nea Gogule ! Hai, dom'le, hai : mai multă viață — că pentru mata o facem ! (Îl „ajută”, din-

du-i una la încheietura picioarelor. Gogu face două genuflexiuni. Ziaristul fotografiază. Între timp, Grigore aduce din bucătărie o frînghie ; i-o pune în mînă lui Gogu.) Sărim nițel și coarda...

MIOARA : Firicel, dragule, tu să bagi toate astea la cap, că de mîine te pui pe treabă...

LIZICA : Știi să sări și coarda, tată ?
GRIGORE : Ei, bravo, cum să nu știe ?
ZIARISTUL : Aici, doar poziția de săritură e de făcut.
GRIGORE : De ce ? ! Dacă el chiar vrea să sară, de ce să-i refuzi omului plăcerea ? Hai !

(Gogu se împiedică de cîteva ori încercînd să sară. Ziaristul fotografiază.)

MIOARA : Mai mare rușinea : om bătrîn să nu poți sări, acolo, o coardă !
ZIARISTUL : Eu cred că-i destul...
GRIGORE : Să facem și niște flotări, nu ?
Dacă tot ne-am pus treningul, dacă tot am fost așa de amabili, să știm măcar pe ce-am dat banii... (Gogu privește spre cealaltă cameră.) Nu te-aș sfătui să faci păcatu' ăsta... (Gogu se oprește, renunță.) Treci la flotări !

GOGU : Nu pot.
GRIGORE : Gura !
MIOARA : Ei, cum nu poți, bărbat ești tu — ce-o să creadă domnu' ?
GOGU (cu ochii în lacrimi) : Nu pot.
GRIGORE : Pentru că nu faci mișcare !
Pentru că toată ziua nu faci decît să-ți muți curu' de pe-un scaun pe altu' !
Mai ai obrazu' să te dai mare, c-ai fost campion ! Pe burtă !

(Gogu se supune. Rămîne întins, fără să se decidă să înceapă exercițiile.)

LIZICA (neutră) : Ce-ai zice să-l vezi că rămîne acolo ?
MIOARA : Ne face de rîs !
GRIGORE : Hai, 1, 2 — și !

(Gogu face, cu efort, două-trei flotări.)

MIOARA (cu lacrimi) : Ce puternic erai, și ce gloabă ai ajuns !
ZIARISTUL : A prins cheag, nea Gogu... A făcut burtică...
GRIGORE : O s-o dăm noi jos, ce să facem...

MIOARA : Da' de cîte ori nu i-am spus să nu mai bage-n el ca speriatu' ! I-am luat și brînză de vaci...

GRIGORE : Nu faci nimic cu asta. Am auzit eu la o filmare, vorbeau două artiste : două săptămîni nu bagi pe gură decît sucuri, și-n fiecare dimineață îi tragi ș-o climă. La sfîrșit, arăți ca dat jos de pe cruce !

MIOARA : Ei, așa zic și eu : sucuri se mai găsesc...

LIZICA : Dacă mai apucă ziua concursu-lui, chiar că n-o să mai poată pierde...
ZIARISTUL : Nu-i așa ?
LIZICA : O să-l ducă vîntu'.

(Grigore se împiedică de Gogu, care a rămas întins pe jos.)

GRIGORE : Hai, nea Gogule, hai că ne-am luat cu vorba și mai avem atîtea de făcut. Acum, și pentru brațe... (Îi ridică picioarele, obligîndu-l să suporte toată greutatea în mîini. Ziaristului.) Ce faci ?

ZIARISTUL (încinde aparatul) : Eu am tot ce-mi trebuie.

GRIGORE : La treabă, dom'le ! (Îi dă drumul lui Gogu, care cade și rămîne întins.)

ZIARISTUL : Doamnă... Doamnă... (Sărută mîna Mioarei și a Lizicăi.) Vă asigur că veți avea o surpriză dintre cele mai plăcute. (Se lasă pe vine.) Nea Gogule, nu-ți închipui cît de mult mă bucur că te-am cunoscut !

MIOARA : Firicel, scoală-te și dă-i mîna lu' domnu'. Mulțumește-i.

ZIARISTUL : Să nu ne formalizăm. După antrenament, are poate nevoie să se relaxeze puțin... Mulțumiri, și mă scuzați de deranj.

MIOARA : Mai poftiți pe la noi ! Sînteți oricînd binevenit !

(Ziaristul iese, urmat de Mioara și de Grigore.)

LIZICA : Eu nu cred c-ai vr-o scăpare...
GOGU : Țasta vrea să mă omoare !

LIZICA : Grigore ? !
GOGU : Grigore.

LIZICA : Și „maman“ ?
GOGU : Ea, nu... Ea-i numa' proastă...

LIZICA : Nici Grigore nu cred c-are ceva special cu tine...

GOGU : Vrea să mă omoare !
LIZICA : Doar dac-o fi neapărat nevoie...

Trebuie să-l înțelegi și tu : vrea să facă și el ceva în viață... Are nevoie de-o trambulină...

GOGU : Și eu ce să fac ? (Se adună de pe jos ; se așază pe un scaun.)

MIOARA (reîntră) : Ce om drăguț ! Ce manierat ! (Lizicăi.) Așa un bărbat să fi... (O oprește privirea lui Grigore.)

GRIGORE : Să fi, ce ?

MIOARA : Așa un bărbat... să fi găsit eu, la vremea mea !

GRIGORE : Coșoană, să nu-ncerci să-mi umbli mie cu cioara vopsită.

MIOARA : Grigoraș, eu, care...

GRIGORE (îi întoarce spatele ; lui Gogu) : Crezi c-o să meargă ?... Cînd ai să-nțelegi ce vreau să fac pentru tine, ai să-mi săruți mîinile !

GOGU : Grigoraș... băiatule... eu...

GRIGORE (cu multă căldură, cu afecțiune sinceră) : Spune, tată !

GOGU : Eu...

LIZICA : Vrea să spună c-o să-și dea toată silința, ș-o să facă tot ce poate...

MIOARA : Firicel ? !

LIZICA : De mine-ncepe antrenamentele.

GRIGORE : Nea Gogule, asta ai vrut să spui ? ! (Gogu, cu ochii în lacrimi, aprobă din cap. Grigore îl ia în brațe ca pe un fulg, îl sărută pe amândoi obrazii) : Să-mi trăiești, tată socrule ! (Îl lasă să cadă.)

MIOARA : Firicel, Firicel, cât sînge rău a trebuit tu să ne faci !

GRIGORE : Las-acu', lasă — hai, sărută-l și tu. (Îl face vînt lui Gogu, care se

oprește în brațele Mioarei; femeia îl sărută „cu pasiune“.)

MIOARA : Nemernicule !

GRIGORE : Ei, ne așezăm la masă, sau ce dracu' ? ! (Se și așază.)

MIOARA (trece în bucătărie) : Ce zi, Doamne, ce zi !

LIZICA : Hai, tată, la masă. (Îl conduce pe Gogu la masă, trage un scaun, îl așază ; se așază și ea.)

MIOARA (din bucătărie) : Stați ! ! !

GRIGORE (sare speriat, se înecă cu gura plină) : Ce s-a-ntîmplat ? !

MIOARA (dă buzna în cameră) : N-avem sucuri ! Și nici clistir !

(Stop-cadru cu cei patru.)

CORTINA

PARTEA a II-a

Cîtva timp mai tirziu, în același loc.

Pe bufet, cîteva vrafuri de dosare pline ; alături, unul gol. Lîngă vitrina cu trofee, pe perete, două-trei numere dintr-un ziar, cu un articolas incercuit puternic cu roșu. Pe ziare, prinse cu pioaneze, cîteva fotografii mari, pe care le recunoaștem ca fiind cele făcute de Ziarist cu ocazia vizitei. Cîteva haltere de diferite greutăți și o coardă de sărituri sînt depuse undeva la vedere.

Lizica, platinată, proaspăt coafată, cu o ceașcă de cafea alături, cu o țigară Kent în gură (pachetul e pe masă), își termină de vopsit unghiile.

Ușa de la baie este întredeschisă ; se aude zgomotul unui aparat electric.

GRIGORE (din baie) : Cît e ceasu' ?

LIZICA : ...Și juma'.

GRIGORE : Ar fi timpu' să sosească.

LIZICA : Mda !... Tu ce faci acolo ?

GRIGORE : Acu' sînt gata... Nu mai e briantină ?

LIZICA : Habar n-am... Vezi și tu p-a-colo...

GRIGORE : Ai deschis telefonu' ?

LIZICA : La fără un sfert, nu ?

(Grigore intră în cameră, cu foenul în mînă, cu părul proaspăt spălat, frumos pomădat. Și Grigore și Lizica sînt îmbrăcați în treninguri noi, impecabile, pe spatele cărora, cu litere mari, e scris același lucru : Gogu Pamfil.)

GRIGORE : Tot n-ai terminat ?

LIZICA : Două degete...

GRIGORE : Noroc că n-ai decît zece...

LIZICA : Domnu' are ceva de zis ?... (Grigore trece în camera lor, lasă foenul, revine. Ia o țigară din pachetul de pe masă.) Tu din principiu nu fumezi

decît țigări străine ? (Grigore aruncă cu un gest indiferent țigara pe masă, deschide bufetul și scoate un cartuș, din care ia un pachet. Își aprinde o țigară și suflă fumul, ostentativ, spre Lizica.) Nu fă pe studentu' cu mine...

GRIGORE (rîde, vine și o sărută) : Ai făcut o gură...

LIZICA (total indiferentă) : Dacă nu-ți convine...

(Sună la ușă. Cei doi se privesc mirați.)

GRIGORE : Nu-s ei !

LIZICA : Bine-nțeles, doar nu vin prin față...

GRIGORE : Dă-o-n paștele mă-si de viață, c-am scris mare pe ușă : „Audiențe între 3 și 4 1/2“...

(Apelul se repetă.)

LIZICA : Nu deschide.

GRIGORE : Bine-nțeles că nu deschid, da' sînt curios cine poate fi, oamenii știu că nu se mai intră grămadă !

(Deschide ușa de la vestibul și iese pe vișuri, îl auzim deschizând și ușa de la intrare. Afară.) Ce vrei, mă, iară ?

MECANICUL DE LA TELEFOANE (de afară): Să trăiți, dom'Grigore! (Dă buzna în cameră un tânăr în jur de 20 de ani, cu o geantă mare de piele agățată pe umăr.) Săru' mîna, doamnă Lizica.

LIZICA: Bonjour.

GRIGORE: Ce-i cu tine ?

MECANICUL: Am venit să-l schimb !

GRIGORE: Ce să schimbi ? !

MECANICUL: Aparatul !

GRIGORE: De ce să-l schimbi ? !

MECANICUL: E cu defect, nu-i bun !

LIZICA: E bun, da' e închis: pîn' la trei, nu-i dăm drumu'.

MECANICUL: Știu, nu d-asta vorbesc.

GRIGORE: Acu' trei zile l-ai schimbat !

MECANICUL: E cu defect, dom' Grigore, ce naiba !

(Desface geanta și scoate o cutie, pe care o depune măreț pe masă. Așteaptă reacția celor doi.)

LIZICA: ...Hocus... pocus...

MECANICUL: Preparatus ! (Deschide cutia și scoate un aparat nou, ultimul tip, cu butoane în loc de disc.) Ultimul răcnet ! (Grigore fluieră admirativ. Examinează încîntat aparatul.) Ce spui, dom'le ? !... Și, merge ?

MECANICUL: Că nu l-oi fi luat de la „Romarta copiilor“...

LIZICA: Sper că nu l-ai zulit de pe undeva...

MECANICUL: Se poate, doamna Lizica, tocma' dumneavoastră...

LIZICA: Mai glumim și noi, c-ești copil ? (Îi împinge ceașca de cafea din care a băut ea.) Hai, ia o gură...

MECANICUL: Lăsați...

LIZICA: O guriță — că meriți...

MECANICUL: Doamna Lizica...

LIZICA: Hai, că ești dulce... (Mecanicul ridică ceașca, îi tremură mîna, încearcă probabil să descopere eventuale urme de buze, rotește ceașca în mîna.) Doamne, ce poamă-mi ești... (Băiatul duce ceașca la gură și, cu ochii la femeie, ia o sorbitură.) Și-ncă una...

MECANICUL (topit): Săru' mîna.

LIZICA: Ia ș-o țigară.

MECANICUL (își aprinde o țigară): Săru' mîna.

LIZICA: Și spui că-l montezi ?

MECANICUL: În două minute-i gata. (Îi cere lui Grigore aparatul.) Dom' Grigore... (Între timp, însă, Grigore l-a examinat pe toate părțile, a apăsător pe butoane etc.)

GRIGORE (i-l întinde): Rablă: nu face două parale ! Nu-i merg butoanele !

MECANICUL (apasă pe butoane): Ce i-ai făcut, dom'le ? !

GRIGORE: Păi, ce i-am făcut ? !

MECANICUL: Păi, cum, ce i-ai făcut ? !

L-ai dat gata ! L-am adus nou, și uite-l... (Întinde aparatul cu un gest neputincios.)

GRIGORE: De rablă ce e ! Apeși de două ori și...

MECANICUL: E prototip, dom'le, e prototip — cu ăsta nu se sparg nuci !

GRIGORE: Fac ceva pe prototipu' tău : nu vezi că te lasă-n pană cînd e discuția mai importantă ? !

MECANICUL (împachetează aparatul): Era de la expoziție.

GRIGORE: Și te mai miri ! Alea-s făcute așa, de sanchi, să le vadă lumea...

LIZICA: Aveai parcă ș-un memoriu... (Mecanicul aprobă, necăjit, din cap.) Butelie ?

MECANICUL: Motocicletă pentru taică-miu, că-i fără picioare.

LIZICA: Dă-l încoa'. (Mecanicul scoate din geantă și îi dă cîteva foi prinse cu o agrafă.) M-ocup eu.

MECANICUL: Săru' mîna... Săru' mîna, doamnă Lizica.

(Vine și îi sărută ambele mîini.)

LIZICA (ferindu-și unghiile): Să nu te mînjești...

GRIGORE: Hai, roiu, și fă rost d-un aparat ca lumea.

MECANICUL: Mi-ați omorît bunătate de prototip... (Iese, urmat de Grigore, care revine imediat.)

GRIGORE: Cam dai ochisorii peste cap, îngeraș...

LIZICA (stringe sticlul și pensula de unghii): Nu fi mitocan ! (Le duce în camera ei ; revine imediat.) Fără un sfert, dă drumu' la telefon. (Grigore deschide telefonul. În aceeași clipă, aparatul începe să sune. Grigore numără 1-2-3-4-5 apeluri, apoi îi face semn Lizicăi să ridice receptorul. În aparat.) Casa Gogu Pamfil !... Maestrul nu-i acasă, cine-l caută ?... (Acoperă receptorul.) Televiziunea... (Din nou în aparat.) ...În ce problemă ?... Da... Da... da... Eu sînt masea...

GRIGORE: Maseora !

LIZICA: Maseora... Ma... Eu sînt cu frecțiile !... Vă fac imediat legătura cu cineva...

GRIGORE (îi suflă): Mai competent !

LIZICA: Mai competent. Da, bună ziua. (Îi dă telefonul lui Grigore.) — „Competentule“ !

GRIGORE (foarte alert): Alo ! Noroc, tovarășu'... Da... Eu sînt antrenorul și secretarul de presă... Secretarul de presă — nu cunoașteți expresia ?... Nu, mi s-a părut că vă era ceva neclar... E în pădure acum... Păduricea din

apropiere, în care aleargă în fiecare zi... Un interviu?... În principiu, cred că se poate... La cine v-ați gândit?... Tovarășul Păunescu nu-i liber?... Poetu', care altul?... Bine, eu vă notez numărul și vă sun după ce vorbesc cu maestrul. Doctor?... (Notează pe o foaie lipită de telefon.) Doctor Sava: 33.47.10, interior 1542... Noroc, tovarășul! (Închide.) Așteaptă tu mult și bine...

LIZICA: Nu-i bun?

GRIGORE: Cine dracu' se uită la „Om și sănătatea“?! Nu mîncați, nu beți, nu... asta-i emisiune? (Sună la ușa de serviciu: două semnale lungi, două scurte, din nou două lungi.) De câte ori pleacă, pină-l văd din nou în casă, stau cu inima-n gît...

LIZICA: Că nu-ți inchipui c-o să ți-l răpească cineva...

GRIGORE (se duce în bucătărie și deschide): Cu nea Gogu, te poți aștepta la orice... (Din bucătărie.) Nu vă mai vine să dați p-acasă?!

(Întră Grigore, Gogu și Mioara. Gogu, mai prosper ca oricînd, cu cîteva kilograme în plus, într-un costum de croială modernă, cravată, poartă în sfîrșit pantofi; o mustață „a la Tîriac“ îi completează noua expresie. Mioara, ca și Grigore și Lizica, în treningul cu inscripția pe spate. În plus, cară și un sac de sport, plin virf, pe care îl azvîrle într-un colț.)

MIOARA (așezîndu-se, topită): Da' pot să-l aduc acasă? ! Să tot umble, să tot umble — ar bate străzile de dimineață pînă seara...

GOGU (complet alt om; cu aerul și tonul adecvat finutei): Dacă pînă la vîrsta ta n-ai aflat că „viață“ și „mișcare“ sînt unul și același lucru, atunci crede-mă: ai trăit de pomană! (Lizicăi.) Arăți superb!

LIZICA: Pusi! Și cumpărăturile?

MIOARA (se scotocește prin buzunare, pune o hîrtie pe masă): Tot ce-ați comandat.

LIZICA: Fructe?

MIOARA: Banane și portocale.

LIZICA: Și n-ați adus o banană, și voi?!

MIOARA (semn spre Gogu): Înțelege-te cu el!

LIZICA: Papa?!

MIOARA: Că nu, că să ni le trimită ăia acasă, dacă tot vor să facă pe galantonii...

GOGU (ia hîrtia cu cumpărăturile și o bagă în buzunar): De, vor să aibă „relații“ — costă... Au de unde... Cine a mai sunat? (Privește hîrtia lipită de telefon.) Doctorul Sava?

GRIGORE: Televiziune, dar neinteresant.

GOGU: Nu te mai obose de pomană: notează doar ce crezi că merită.

LIZICA: Și pe unde-ați fost?

MIOARA (și-a scos bascheții din picioare): Nu-mi mai adu aminte, că mor! Și numai prin locuri aglomerate, prin magazine — iese dintr-o prăvălie, intră-n alta: n-ai o bancă pe care să te așezi...

GOGU: Nu înțelege nimic! (Mioarei, cu răbdare.) Cum vrei să te cunoască lumea? Cum vrei să devii popular?

GRIGORE (Mioarei): Are dreptate.

MIOARA: Nu e om care să-l întrebe cît e ceasu' și să nu se-ntindă cu el la vorbă preț d-o oră!

LIZICA: Și, ce discută? Ce-ai, tată, să le tot spui?

MIOARA: Bate cîmpii! Cum deschide gura, cum toarnă o gogoasă: că ce mult se antrenează el, și cum tot timpu' aleargă, și cum s-a topit ca un țir, c-atîrnă hainele pe el ca de pomană, și cum n-a mai pus piine-n gură, de i-a uitat și gustu'...

LIZICA: O să ajungi să-ți plîngă oamenii de milă!

GRIGORE: Da' cine-l crede?!

MIOARA: Îl cred, dom'le, îl cred, că parcar fi orbi: crapă hainele pe el de cît s-a umflat, în timp ce bate cîmpii mai scoate și înfulecă și cite-un sandviș, din sacu' „de antrenament“ — și ăia stau și îi plîng de milă, și-i cer și autografe!

GOGU: Crede și nu cerceta — cunoști vorbele astea?

MIOARA: Pe cuvîntu' meu, dac-ați auzi ce spune...

GOGU: Nu ce spun eu e important, ce vor ei să-mi spună contează!

GRIGORE: Bine-nțeles!

GOGU: Și voi copii, ce-ați mai făcut?

GRIGORE: Dosare! (Arată teancul de pe bufet.)

LIZICA: A cui a fost ideea?

GRIGORE: A ta, recunosc.

GOGU (vine și citește etichetele): Butelii... Case... Buletine de Bueurești... Creșe... Mașină... Excursii în străinătate... Pensii... Medicamente... Locuri de veci... Locuri la mare... Ați făcut o treabă bună. Bravo!

GRIGORE: Să vadă oamenii că ne ocupăm, că sîntem alături de ei...

GOGU: Grigoraș, excelent, ce mai vorbă! (Semn spre dosare.) Astea-s cele rezolvate?

(Moment de stupefacție.)

LIZICA („copil cuminte“): Tăticu', vrei tu să fii atît de bun să repeți, te rog, frumos, întrebarea?

GOGU : Dosarele sînt cu hîrtii rezolvate, sau doar în curs de rezolvare ?

GRIGORE (*incepe primul să ridă*) : Doar în curs, nea Gogule... Pentru moment, „doar“ în curs... Excelent, excelent !

MIOARA (*îi cade și ei fisa*) : Aa !... Bună... bună ! Bravo, Firicel !... (*Ride și ea.*)

LIZICA (*singura mai detașată*) : Ar trebui, poate, scris p-o bucată de carton, deasupra : „Doar în curs de rezolvare“...

GOGU : Dar ar trebui, într-un alt colț, să punem dosarele cu hîrțiile rezolvate.

GRIGORE : Care „hîrtii rezolvate“ ?

GOGU : Alea pe care le-am rezolvat.

LIZICA (*Mioarei*) : Ați băut ceva-n oraș ? !

GRIGORE : Nea Gogule, din cîte știu eu...

GOGU : Nu-i bine ! Nu-i bine deloc, drăguță. Pentru că oamenii speră cît speră, dar apoi li se face lehamite, și înțeleg că ți-ai bătut joc de ei — și, atunci, chiar nu-i de bine.

MIOARA : Aoleu ! Apucă-te atunci și le rezolvă, ce mai stai ? !

GOGU : Eu ? !

MIOARA : Da' cine ? !

GOGU (*semn spre Grigore*) : El. Eu n-am timp : mă antrenez !

GRIGORE : Uite ce e...

(*Sună telefonul.*)

MIOARA (*ridică receptorul cu o mișcare repezită*) : Alo !

GRIGORE (*îi smulge aparatul din mînă ; cu o voce pozată*) : Casa maestrului Pamfil... Bună ziua... Cine întreabă, vă rog ?

GOGU : Cine e ?

GRIGORE (*gest : neinteresant*) : O școală... (*În aparat.*) Da, numai că maestrul nu e acasă... Nu știu, are un antrenament mai lung azi... O întîlnire cu elevii ?

GOGU : Dă-mi-l mie.

GRIGORE : Timp pierdut ! (*Gogu pune mîna pe receptor.*) Stați că sună la ușă, poate-i dumnealui... (*Îi dă receptorul.*)

GOGU (*în telefon*) : Da, bună ziua... Da... da... Cu mare plăcere.

GRIGORE : Uite la el : face pe erou'...

GOGU : În ce zi și la ce oră ?... Foarte bine... Nu, ilegalist n-am fost. Dar de ce ?... Îmi pare rău. Eu vin pentru întîlnirea cu „șoimii patriei“, și primirea în pionierat o faceți cu altcineva, altă dată... Dați-mi adresa... (*Serie pe hîrtia lipită de aparat.*) Perfect, pe vineri... N-aveți pentru ce. Bună ziua.

GRIGORE : Să le duci și turtă dulce...

GOGU : Nu înțelegi nimic și vorbești ca un prost. Copiii or să fie cu părinții ;

profesorii, ca să se vadă că au activitate obștească, or să renunțe și ei la vre-un ziar, și uite așa...

MIOARA : Are dreptate ! Aici are el dreptate...

GRIGORE : Mă rog...

GOGU : Sigur că am dreptate. (*Lui Grigore*) De mîine, însă, apucă-te de lucru. (*Semn spre dosare.*) Ia legătura cu instituțiile, cu ministerele, cere audiențe...

MIOARA : Vrei să-l lege ? !

LIZICA : Sau, mai curînd, să-l interneze...

GOGU : De ce ? ! Doar nu cere nimic pentru el — vorbește în numele poporului ! (*Sună la ușă.*) I-auzi-i...

MIOARA : Cît e ceasul, dragă ?

LIZICA : Fără două minute.

MIOARA : La alimentara știu să stea la coadă, aici, însă, dau buzna ! (*Sună telefonul. Mioara întinde mîna.*)

GRIGORE : Lasă...

(*Mioara renunță ; ridică Lizica.*)

LIZICA : Casa Gogu Pamfil !... Bună ziua... Cine-l caută ?... Bine, dar în ce problemă ?... Tovarășa, asta nu-i o treabă care se poate rezolva telefonic...

GRIGORE (*îi suflă*) : Memoriu !

LIZICA : Faceți dumneavoastră un memoriu și vă prezentați cu el personal... Ce taxă ? !... Nici o taxă, tovarășa. Asta-i o activitate pe care maestrul Pamfil o face așa...

GRIGORE (*îi suflă*) : Din proprie inițiativă !

LIZICA : Din toată inima, fără nici un fel de taxe ! Vă așteptăm. Bună ziua. (*Inchide.*) Nu-mi mai sufla, că mă descurc și singură !... Mai mult mă-ncurci.

GRIGORE : Aici e vorba de-un limbaj stas — nu-l respecti, nu te ia nimeni în serios !

MIOARA : Nu i-ai spus orele cîn' poa'să vină !

LIZICA : Foarte bine, o să mai facă un drum !

(*Sună din nou la ușă ; apeluri mai insistente.*)

GOGU : Ei, eu zic să-i dăm drumul.

MIOARA : Azi cine-i de serviciu ?

LIZICA : Ca totdeauna, cine-ntreabă.

MIOARA : Ba pardon : Grigore !

GOGU : Nu vă mai certați, că scot graficul. (*Duce mîna la buzunar.*)

GRIGORE : Lasă, dom'le, că fac eu, și gata. Deschid ?

GOGU : Ce mai întrebi ?

(*La ușă sună din nou ; Grigore se duce și deschide.*)

GRIGORE (*în vestibul*) : Măi, oameni buni, măi, oameni buni, nu scoateți sufletul din noi...

VOCI (în vestibul) : Noroc !... Să trăiți !...

Nea Grigore, ați început să furați din program ? !... Acum de ce ești măgar și te bagi-nainte ? ! etc.

GRIGORE (revine în cameră) : Încet, încet — că vă rezolvăm pe toți ! (Închide ușa spre vestibul, în care se deschide acum un ghișeu, cu oblon, cu o tețghea, cu suport de scris — mă rog, același ghișeu ca la orice instituție care se respectă. Își trage alături un scaun înalt, special comandat să ajungă la ghișeu.) Cine-i primu' ?

VOCI (afară) : Dom'le, nu te-mpinge, că eu nu știu multe... Am fost aici, domne, am fost aici : cît m-am dus după țigări... Te-a văzut cineva ? !... Cum să mă vadă dacă eu am fost primu' ?... Ei, dacă nu te-a văzut, respectă rîndu'.

GRIGORE (se scotocește în buzunare, în timpul disputei de afară.) Lizico, nu mai am poze !

LIZICA : Aveai o sută ! (Îi aduce un teanc de fotografii. Înainte însă i le arată lui Gogu, mișcare care ne permite să-l recunoaștem pe eroul nostru în imagine.) N-ai impresia c-ai ceva din Robert Redford ?

GRIGORE (se uită la fotografii) : Nu-s semnate ! Nea Gogule ! (I le pune în mînă.)

GOGU (scoate un pix) : „Cu stimă, Gogu” ?

LIZICA : 50 — cu stimă, 50 — cu drag.

(Gogu semnează fotografiile.)

MIOARA (Lizicăi) : Pst !

GRIGORE (la ghișeu) : Tovarăși, ați aflat cine-i primu' ?

LIZICA (Mioarei) : Ce e, dragă ?

MIOARA (încet) : A manglit banii ! (Semn spre Grigore.)

LIZICA : Ce bani ? !

MIOARA : Banii de poze ! Pe o sută de bucăți trebuia să dea trei sute de lei ? ! Trebuia. N-a dat decît o sută douăzeci !

LIZICA : Găinar !

MIOARA : Găinar — găinar, da' să dea banii, că cu mine nu-i merge !

(Paralel cu discuția celor două, Grigore, la ghișeu.)

GRIGORE : Vă stau la dispoziție.

BĂRBATUL I : Eu vreau să vorbesc cu nea Gogu.

GRIGORE : Vorbiți cu mine, e același lucru.

BĂRBATUL I : Pentru dumneata o fi, dar eu cu el vreau să vorbesc !

GRIGORE : Acu' nu se poate.

BĂRBATUL I : Pen' ce ?

GRIGORE : Pentru că abia a venit de la antrenament și-și trage și el sufletu', ca tot omu'.

BĂRBATUL I : Foarte bine — aștept.

GRIGORE : Vă asigur că eu îi transmit tot ce-mi spuneți.

BĂRBATUL I : Băiete, eu am venit tocma' de la Slătioara să vorbesc cu Gogu Pamfil, nu să-i transmiți dumneata...

GRIGORE : Mă rog, cum vreți...

BĂRBATUL I : Păi, așa vreau : că, dacă-i democrație, democrație să fie !

GRIGORE : Aici aveți dreptate.

BĂRBATUL I : Mai mă preambul eu și revin.

GRIGORE : Pină-n 4^{1/2}.

BĂRBATUL I : N-ai grijă.

(Grigore continuă audiențele, fără să mai distingem clar replicile schimbate cu solicitanții.)

GOGU (despre Bărbatul I) : Asta, se vede că nu se are bine cu Dinu Săraru...

LIZICA : De ce crezi ?

GOGU : Se ducea la el și-și rezolva treaba în doi timpi și trei mișcări...

MIOARA : Da' de unde știi tu că... Săraru asta-i din Slătioara ?

GOGU : Măi, femeie, măi, mai citește și tu ceva !

GRIGORE : Nea Gogule ! (Îi face semn să-i dea fotografiile ; Gogu i le dă. Grigore continuă dialogul la ghișeu, arătînd solicitantului fotografiile.)

MIOARA (cu ochii pe el) : Unde-i borcanu' ?

LIZICA : În bucătărie.

MIOARA : Adu-l !

LIZICA : Mi-e lene. (Mioara se precipită în bucătărie, de unde revine cu un borcan mare, închis și transformat într-un fel de pușculiță. Așteaptă să vadă cîte fotografii vinde Grigore. Lizica lui Gogu.) Bei o cafea ?

GOGU : Da.

(Lizica trece în bucătărie. Grigore vinde trei fotografii.)

GRIGORE : 9 lei. (Primește o hîrtie de zece.) Îmi pare rău, n-aveți mărunt ?

BĂRBATUL II : Ei, pentru un leu ?

GRIGORE : Vai de mine, dar nu se poate ! (Se scotocește, găsește o monedă, o dă. Vrea să bage bancnota în buzunar. Mioara se repede cu borcanul.)

MIOARA : Aici !

GRIGORE (îi ia sticla din mînă, bagă banii și pune sticla lingă el. Celui de la ghișeu) : O clipă, cred că vine și maestrul... Nea Gogule, uite un tovarăș care a venit cu o problemă la dumneata și care ar vrea să-l ajuti.

GOGU (ațipise) : Foarte bine, foarte bine — să facă un memoriu.

BĂRBATUL II : Am făcut ! Am pus pe hîrtie tot ce s-a întîmplat !

GOGU : Foarte bine, foarte bine — se rezolvă. (*Vine la ghișeu, dă mîna cu cel de afară.*) Noroc, tovarășu' !

BĂRBATUL II : Să ne trăiești, nea Gogule ! Să ne trăiești și să știi că ne punem mari speranțe în dumneata !

GOGU : Foarte bine, foarte bine... (*Oblonul ghișeului, care se deplasează transversal, este tras doar pînă la jumătate ; cei de afară nu văd mai nimic în interiorul camerei. Dînd mîna cu cel de afară va face tot posibilul să vadă cît de cît cu cine vorbește și, deci, va încerca să deschidă mai mult ghișeul, mișcare împiedicată din interior de Grigore. Gogu, revenind la scaunul lui.*) Mulți amăriți mai sînt și pe lumea asta... Și, și mai mulți proști...

MIOARA : Acu' de ce vorbești așa ? Oamenii au încredere-n tine și tu-i faci de proști și de amăriți ! (*Lizicăi, care a intrat cu două cești de cafea ; una i-o dă lui Gogu.*) Îl auzi cum vorbește ?

GOGU (*fără să-i mai dea importanță ; Lizicăi*) : Și să mutați audiențele la altă oră, că-mi stricați tot somnul de după-masă.

GRIGORE : Nea Gogule !

GOGU : Altul ? !

GRIGORE : A lăsat memoriu, a cumpărat fotografii...

GOGU (*vine la ghișeu, dă mîna cu cel de afară*) : Se rezolvă, se rezolvă — săptămîna viitoare veniți după răspuns.

MIOARA : Mă, Firicel, uite, mă uit eu la tine, ce frumos știi tu să vorbești, și mă gîndesc că dacă n-ai fi ars gazu' o viață-ntreagă, ai fi ajuns și tu mare ștab, ceva...

LIZICA : De, n-a avut pile...

MIOARA : Și tu ai dreptate, c-azi, fără o pilă, ești ca și mort...

GRIGORE (*închide ghișeul ; lui Gogu*) : Ascultă, asta ce-a mai fost ? !

GOGU : Despre ce e vorba ?

GRIGORE (*spre cele două femei*) : Voi ați auzit ce i-a spus ăstuia ? ! (*Semn spre ghișeu.*)

MIOARA : Ce i-a spus ? !

GOGU : Ce i-am spus, măi ? !

GRIGORE : „Se rezolvă, se rezolvă...”

MIOARA : Pin'aici e foarte bine : e conform stas-ului, nu ?

GRIGORE : „Săptămîna viitoare, veniți după răspuns !”

MIOARA (*Lizicăi*) : Adică, ce nu-i place ? A vorbit foarte frumos...

LIZICA : Bine-nțeles. Și dacă ai să fii tu de serviciu săptămîna viitoare, o să-ți placă și mai mult...

MIOARA : De ce ?

GRIGORE : De ce ? ! De ce ? ! Pentru că ăsta vine peste o săptămîină, să-i spunem ce-am rezolvat ! Te ocupi dumneata ? !

MIOARA : Eu ? !

GOGU : Grigoraș, băiatule, tu trebuie să te ocupi...

GRIGORE : Ce face ? ! !

GOGU : Păi, da — tu ești cel mai deștept dintre noi, cel mai bun de gură, cel mai talentat...

GRIGORE : La ghișeu ! Unde-i de tras ! E timpu' să-ncepi și mata să faci ceva...

GOGU : Eu m-antrenez...

(*Se aud ciocănituri în ghișeu și voci : „Nea Gogule !”.*)

GRIGORE : Uite, cu mine...

LIZICA : V-aud cei d-afară și poate vă iau cu huo...

MIOARA : Aoleu ! Ce, vi s-a urît cu binele ? !

GRIGORE (*Lizicăi*) : Hai, mai treci și tu !

LIZICA (*total impasibilă, ca și pînă acum*) : Unde ?

(*Ciocănituri mai insistente, apeluri : „Nea Gogule !”.*)

MIOARA : Lizico !

LIZICA (*iși aprinde o țigară*) : E ziua lui...

MIOARA : Grigoraș, deschide, dom'le, prăvălia !

(*Grigore ia țigara din gura Lizicăi.*)

LIZICA : Greu cu munca, nu ? Greu... (*Iși aprinde altă țigară. Din nou ciocănituri ; Grigore deschide ghișeul.*)

GRIGORE : Ce vrei, domne ? ! De ce bați ? !

BĂRBATUL III : Unde-i nea Gogu ? !

GRIGORE : Ce te privește pe dumneata ? !

BĂRBATUL III : Mă privește. Cheamă-l încoa' ! (*Urlă.*) Nea Gogule ! !

MIOARA (*înfricoșată*) : Un nebun !

GRIGORE : Ce urlî, mă ? ! Ce urlî, C-ești pe cîmp ? ! Tovarăși ! Cum tolerați așa ceva ? !

LIZICA (*se scoală, se duce la ghișeu*) : Ia să-l văd și eu p-ăsta... Da, se pare că știe ce vrea...

BĂRBATUL III : Nea Gogule ! ! (*Împinge cu putere oblonul pînă la capăt și își bagă capul pe fereastră.*)

GRIGORE : Huliganule ! Chem Miliția !

(*Se aude rumoare afară.*)

BĂRBATUL III (*îl vede pe Gogu pe scaun*) : Ce faci, bă ? ! De cînd te caut ? ! (*Întinde mîna, deschide ușa încuiată pe dinăuntru și se precipită în cameră. Grigore încearcă să-l dea afară, dar este azvîrlit ca o muscă. Bărbatul III pare să aibă o forță cu totul ieșită din comun. Mioara țipă ; Grigore cere celor de afară să anunțe imediat*)

Miliția ; Bărbatul III se repede la Gogu, îl ia în brațe...) MIOARA : Îl omoară ! (...și îl sărută pe amîndoi obraji.) Săriți ! Nebunu' ! GRIGORE (se repede în bucătărie) : Stai, nenicule, că te-nvăț eu minte ! BĂRBATUL III (lui Gogu, ținîndu-l în brațe) : Bă ! Ce faci, bă ? ! GOGU (nu l-a văzut, cu siguranță, de mulți ani) : Fane ? BĂRBATUL III : Păi cine, bă ? ! (Îi trage o palmă prietenească peste spate, care îl îndoaie pe Gogu.) Fane, cine altu' ? ! MIOARA : Lizico ! fă-i ceva ! LIZICA : Imediat... (Nu schițează măcar o mișcare.)

(Grigore revine cu un făcăleț în mînă.)

BĂRBATUL III (Mioarei) : Ce tipi, fă, nu mă mai cunoști ? ! GRIGORE (ridică făcălețul, gata de atac) : Ieși, că-ți crăp capu' ! LIZICA : N-ai auzit, dragule, că-s prieteni ? GRIGORE : Cine ? ! BĂRBATUL III : „Cine ?“ Eu, cu mă-ta... GRIGORE : Nu te lega de mama, că nu știu ce-ți fac... GOGU : E Fane Stup. BĂRBATUL III : Barosu' ! (Își încordează mîna ; Lizică.) Pune mîna aici ! LIZICA : Ce spui, tu ? BĂRBATUL III (lui Gogu) : E a ta ? (Gogu aprobă din cap. Bărbatul III vine lîngă ea.) Pune, mînzoaico, mîna aici ! LIZICA (îi pipăie brațul ; fluieră, sincer admirativ. Lui Grigore) : Nu vrei să-ncerci ? BĂRBATUL III (își arată pumnul strîns) : Cînd dădeam unu' d'ăsta... Ei, ce crezi că se-ntîmpla ? LIZICA : Moarte. BĂRBATUL III : Îmi plăci : ești deșteaptă. MIOARA (s-a dat lîngă Gogu ; încet) : Nu-i periculos ? BĂRBATUL III (fără s-o audă) : 572 meciuri — 406 victorii ! GRIGORE : Cam puține... BĂRBATUL III (cu dispreț) : Fugeau. N-apucam să pun laba pe ei... Da' dinăștia 400, doar v'o cițiva s-au mai sculat... (Se întoarce spre Gogu.) Mint ? ! GOGU : Așa e cum spui. BĂRBATUL III (Mioarei) : „Săriți, nebunu'“ — ă ? ! Parc' așa ziceai... MIOARA (pierdută) : Cînd te-am văzut cum te repezi la el — (semn spre Gogu) — ziceam că-mi dau drumu' pe mine... BĂRBATUL III : Da, au mai fost cazuri... (Își trage un scaun ; se așază.) GRIGORE : Dar de ce nu v-așezați ? Luați loc, vă rog... LIZICA : Poate ți s-a făcut să mă lași văduvă...

BĂRBATUL III (lui Grigore) : Mucles ! (Lui Gogu.) Ai cafea ? GOGU : Este. BĂRBATUL III (lui Grigore) : Fă o cafea ! GRIGORE : Aud ? ! BĂRBATUL III (se ridică) : Greu de cap ești, bă... GRIGORE (fals detașat) : Mai bea cineva ? (Nu așteaptă răspunsul, trece în bucătărie.) MIOARA (lui Grigore) : Ș-o țuică ! (Musașafirului.) Bei o țuică ? BĂRBATUL III : Și două... S-aducă sticla. GOGU (Mioarei) : Du-te tu.

(Se aud ciocănituri la ghișeu. Voci : „Nea Gogule“, „Ce faci, dom'le ?“, „Ați început și voi cu d-astea ?“)

BĂRBATUL III (reflex, așteaptă doar încuviințarea) : Fac ordine ?

(Lizica se duce și deschide oblonul ; continuă ea „munca“ începută de Grigore : stă de vorbă cu oamenii, primește memorii, vinde fotografii. Nu auzim mare lucru, din cînd în cînd cite o frîntură de frază.)

BĂRBATUL III (despre ghișeu) : Bună treabă...

GOGU : Oameni necăjiți. Și tu ?

BĂRBATUL III : Am nevoie de tine.

GOGU : Ce faci ?

BĂRBATUL III : Aia e, că nu mai fac nimic.

GOGU : Și, pînă acum ? Nu te-am văzut de un car de ani...

BĂRBATUL III : N-aduce, domn'e, țuica aia ?

GOGU : Mioara !

MIOARA (din bucătărie) : Am venit. (Aduce pe o tavă ceașca de cafea, o carafă mică cu țuică, o farfurie cu cîteva sandvișuri.) Mă gindeam să nu fie pe stomacu' gol...

BĂRBATUL III : Gîndești bine. (Își umple paharul și-l dă, dintr-o mișcare, peste cap.) Noroc ! (Își toarnă din nou. Lui Gogu.) Tu n-ai pahar ?

GOGU : Nu beau.

BĂRBATUL III : Nu bei ? ! !

MIOARA : Duce viață sportivă !

BĂRBATUL III (rămîne stupefiat, cu paharul plin în aer) : ...Bine... Foarte bine... (Golește și al doilea pahar. Tăcere mai lungă.)

GOGU : ...Spuneai că...

BĂRBATUL III : Treburi bărbătești...

MIOARA (se scoală, jignită, și se îndreaptă spre bucătărie. Îi iese în cale Grigore, care intra cu o ceașcă de cafea în mînă) : Au secrete, domnii ! (Intră în bucătărie și trîntește ușa.)

GRIGORE : Nu insistați : pe mine vă rog să mă scuzați... (Intră în cealaltă cameră.)

BĂRBATUL III : Timpit ! (Se uită în jur, ca să se asigure că nu-l mai aude nimeni.) ...M-au trecut pe linie moartă.

GOGU : Adică ?

BĂRBATUL III : Se bate cu două degete pe umăr) : Trei !

GOGU : Tu ? !

BĂRBATUL III : Da' cum ? !

GOGU : Stele ?

BĂRBATUL III : Macaroane...

GOGU : Și ?

BĂRBATUL III (fluieră scurt) : Șutu'...

GOGU : Te-au dat afară ? !

BĂRBATUL III : Patrulele de circulație la mucoși ! Pionierii și șoimii patriei ! Dumnezeii ei de viață... (Își toarnă și bea un pahar de țuică ; îl imbie și pe Gogu ; Gogu aprobă din cap ; Bărbatul III umple paharul ochi.) Ce dracu', dom'le, c-o viață are omu'...

(Gogu ia paharul și bea. Bărbatul III scoate din buzunar un pachet de „Mărășești“.)

GOGU : Lasă... (Îi oferă Kent.)

BĂRBATUL III : Să nu mă lași, Gogule, c-am venit la tine ca la Dumnezeu !

GOGU : Ce naiba, ești prost ? Ce crezi că pot să fac ? !

BĂRBATUL III : Să...

MIOARA (trece cu un aer înțepat, cu un pas mai încet decât de obicei, din bucătărie în baie) : Pardon !

BĂRBATUL III : Poți ! Te duci peste ei și vorbești...

GOGU : Ce să vorbesc ? !

BĂRBATUL III : Să mă ia-napoi la secție, la operativ !

GOGU : Ești nebun — pe cinstea mea că ești nebun !

BĂRBATUL III (nu prea știe de glumă) : Gogule !...

GOGU : Fane, crede-mă ce-ți spun...

BĂRBATUL III : Gogule ! Nu m-oblige să... (Reușește să se stăpânească.) Ce paștele mă-si ? ! Că ți-am spus c-am venit la tine ca la Dumnezeu...

GOGU : Și tu crezi că dacă aș putea...

BĂRBATUL III : Gura ! Nu discut ! !

GOGU („clientul nostru, stăpînul nostru“) : Bișe, Fane : e în ordine. Da' nu mă umflă „băieții“, că umblu cu pile ?

BĂRBATUL III (pufnește în ris) : Acu' faci mișto de mine, nu ?

MIOARA (trece înapoi din baie în bucătărie) : Pardon !

BĂRBATUL III : Hai !

GOGU : Unde ? !

BĂRBATUL III : La secție !

GOGU : Ce spui ? ! Te iau de braț, mergem împreună și eu le spun...

BĂRBATUL III : Intri singur ! Eu te-aștept afară, după colț...

GOGU : Astea nu se fac așa... Prind eu o ocazie...

BĂRBATUL III : N-am eu timp să prinzi tu ocazii ! Te duci și le spui...

GOGU : Memoriu ! Trebuie să faci un memoriu !

BĂRBATUL III : De ce ? !

GOGU : Cum, de ce ? ! Ai văzut tu să se rezolve ceva în țara asta fără să faci un memoriu ? !

BĂRBATUL III : Ce fel de memoriu ? Ce să scriu ? !

GOGU : Cum te cheamă, unde stai, ce ceri, ce-ai făcut... Dar de fapt, ce-ai făcut ? Ce le-a căsunat pe tine ?

BĂRBATUL III : Mîncătorii...

GOGU : Ce spui ? !

BĂRBATUL III : Adică, mă vezi tu pe mine să mă pretez la o găinărie ? !

GOGU : Ceva tot a fost...

LIZICA (spre Gogu) : Maestre !

BĂRBATUL III (fără să se întoarcă) : Ocupat !

LIZICA : Maestre ! E-o tovarășă care vrea să-ți vorbească...

BĂRBATUL III (se întoarce spre ea) : Eu credeam c-am vorbit-o clar.

LIZICA : Acum, tu taci — O.K. ? (Lui Gogu.) Hai, vino !

BĂRBATUL III (rămîie o clipă interzis, apoi izbucnește în hohote de ris) : Aprigă !... Aprigă !... Ce zici, nu vrei să-ncerci o uniformă ?

GOGU : Las-o baltă... (Se duce la ghișeu.)

LIZICA (celel de-afară) : Maestrul în persoană ! (În aceeași clipă, Mioara bagă capul pe ușa bucătăriei. Bărbatul III o vede și o expediază scurt : „Tst !“ Mioara se retrage imediat. Lizica îi explică lui Gogu despre femeia din fața ghișeului.) I-a rămas copilul' fără un picior. Vrea o aprobare pentru o proteză din R.F.G.

GOGU : Și, eu ce să fac ? !

FEMEIA (de afară) : Să mă ajuți, domnule Gogu ! Să mă ajuți, că nu mai știu ce să fac !

GOGU : Doamnă...

FEMEIA : Am adus memoriul, certificatul medical, declarația de venituri, am luat și de la școală...

GOGU : Doamnă, ascultați-mă !... Eu nu sînt nimic, n-am nici o putere... (Femeia începe să plîngă. Lizică.) De ce plînge ?

LIZICA : Întreab-o...

GOGU : Doamnă, de ce plîngi ? !

FEMEIA : Am fost peste tot... nimeni nu vrea să facă nimic... nimeni nu mă ajută...

GOGU : Du-te din nou ! Du-te peste ei !

FEMEIA : Unde ? ! La cine ? !

GOGU : La ministru ! Direct la ministru !

FEMEIA : Domnu' Gogu... Tovarășe... Dumneata erai ultima speranță...

GOGU : Vîno mîine dimineată ! Mergem împreună !

LIZICA (încet, să o audă numai el) : La „antrenament“ ?...
 GOGU (surprins, pînă și el, de ceea ce a promis) : La ministru ? !... Mergem la ministru ! (Celei de afară.) — La zece să fii aici.
 FEMEIA : Săru' mîna ! (Gogu pleacă precipitat de la ghișeu.) Săru' mîna, om bun !

(Între timp, Bărbatul III a mîncat cele câteva sandvișuri și a terminat țuica.)

LIZICA (îchide oblonul) : Zece minute pauză !

BĂRBATUL III (lui Gogu) : Auzi, tu cît ieși pentru chestia asta ? (Semn spre ghișeu.)

LIZICA : Nu intri și tu-n trupă ? (Gest : „cei ai casei“.)

BĂRBATUL III : Știu și eu ce să zic ?... Programu-mi convine, da' vorba-i cît iese...

GOGU (vrea să scape ; plictisit, dar mai ales preocupat de angajamentul pe care și l-a luat) : Fane, faci un memoriu : și vedem noi...

BĂRBATUL III : Miine-s cu el aici.

LIZICA : Și, ce-ai să scrii ? De fapt, de ce te-au pus pe liber ?

BĂRBATUL III : Ai tras cu urechea !

LIZICA : Aici, toți aud tot...

(Bărbatul III rămîne o clipă pe gînduri ; se uită la cele două uși, spre bucătărie și spre cealaltă cameră ; se decide pentru cea de-a doua cameră — pornește pe vîrfuri spre ușă, în așa fel încît să nu meargă pe direcția broaștei, și o deschide dintr-o izbitură. Se aude o bufnitură și un țipăt. Mioara dă buzna în cameră.)

MIOARA : L-a dat gata ? !

BĂRBATUL III (răcorit) : Sper.

LIZICA : Nu-i greu de ghicit cam ce-ai putea pune în memoriu...

MIOARA : La ce te poți aștepta de la unu' ca ăsta ?

BĂRBATUL III : Ho ! Ce v-a apucat ? !

(Lizica trece în camera ei, de unde revine cărîndu-l pe Grigore : capul spart, o vinătaie urîtă sub ochi.)

GRIGORE (încă amețit) : Bă, brută !
 (Cei doi trec în baie.)

MIOARA : De ce te-au mătrășit ? !

BĂRBATUL III : Că ni s-a făcut și nouă foame, și-am intrat să luăm ceva-n gură !

GOGU : Trebuia să faceți greva foamei ?
 BĂRBATUL III : Am terminat rondou' și-am intrat la „Moldova“, și-a venit unu' mic, sprîncenat și rău, și ne-a-n-țrebat ce căutam la ora aia acolo, că era trecut de doispe noaptea, și eram în uniformă...

MIOARA : Și ? !

BĂRBATUL III : Și, gata : a doua zi, șutu' !

MIOARA : Tu ne ieși de prosti, nu ? (Strîmbîndu-se.) Au vrut bieții oameni să pape și ei ceva...

BĂRBATUL III : Da, da' cică ce căutam în local după ora închiderii...

(Sună soneria la intrarea de serviciu : trei apeluri scurte, pauză, din nou trei apeluri scurte.)

MIOARA : Tovarășu' !

LIZICA (vine din baie) : A sunat ? !

GRIGORE (din baie) : Unde-i pudra ? !

LIZICA : În dulăpior !

GOGU : Fane, pe miine...

BĂRBATUL III (gîtit de emoție, simte că se întîmplă ceva) : Cine-i ?

MIOARA : Nu-i de nasu' tău !

GOGU : Vorbim altă dată...

BĂRBATUL III : Gogule !... Gogulică, dac-acum spui un cuvînt, miine-s înapoi în piine !

(Grigore iese din baie ; nu-i mai curge singe, cucuiul e acoperit cu un strat gros de pudră ; se strecoară în bucătărie.)

MIOARA (spre Bărbatul III, arătîndu-i ușa) : Țșt !

BĂRBATUL III (implorînd) : Mărio !

MIOARA : Țșt ! — sau nu mai înțelegi omeneste ? !

BĂRBATUL III (cade în genunchi în fața ei) : N-a fost decît o glumă ! Eu cu Gogulică băteam maidanele-mpreună !

(În ușa bucătăriei apare Bărbatul IV, în spatele căruia îl vedem pe Grigore ; cei doi urmăresc zîmbind scena din casă.)

LIZICA (Mioarei) : Hai, că-ți face ș-o declarație de dragoste.

GOGU : Ce-i, omule, te-ai prostît de tot ? Ridică-te, ce dracu !

BĂRBATUL IV (Intră în cameră) ; Și eu, care credeam că repetați vreo piesă...

MIOARA : Tovarășu vice !

BĂRBATUL IV (dă mîna cu Gogu) : Noroc, nea Gogule !

GOGU : Să trăiți.

BĂRBATUL IV (sărută mîna Mioarei) : Ce faci ? Ce se mai aude ?

MIOARA : E bine ! Dac-ar fi după ce se aude...

BĂRBATUL IV (sărută mîna Lizicăi) : Tot frumoasă, tot frumoasă ?

LIZICA (conciliantă) : Ne dăm osteneala.

BĂRBATUL IV (către Bărbatul III, care a încremenit în genunchi) : Și tu ce faci, ai prins rădăcini acolo ?

BĂRBATUL III (se ridică cu greutate, salută cu mîna la tîmplă) : Tovarășe, vice raportează...

www.ziuaconstant.ro

GOGU : Ce-s alea ?
 BĂRBATUL IV : Mai nimica : niște vin parcă, niște...
 GOGU : Nu se poate !
 MIOARA : Nu, asta chiar că nu ! (*Trece în bucătărie.*)
 LIZICA (*numai zîmbet*) : Vă dați prea multă osteneală cu noi — zău așa...
 BĂRBATUL IV (*galant*) : Nu spune asta...
 (*Reintră Mioara și Bărbatul III.*)
 BĂRBATUL III (*în poziție de drepti*) : Permiteți să mă retrag ?
 BĂRBATUL IV : Ești în vizită. Dacă gazda...
 GRIGORE : Salut !
 GOGU : Vino mîine, cum am vorbit...
 BĂRBATUL III : Atunci, eu... Pe unde să ies ? (*Curge apa pe el.*)
 GRIGORE : Pe scara de serviciu !
 BĂRBATUL IV (*spre Bărbatul III*) : Tu ești bolnav — ce-i cu tine ?
 MIOARA : Ce bolnav ? ! A supt juma' de de țuică !
 BĂRBATUL III (*pierdut*) : Doamnă !
 GOGU (*Mioarei*) : Dar tu nu poți să-ți mai ții gura aia ? !
 GRIGORE : Minte ? !
 LIZICA (*Bărbatului IV, despre Bărbatul III*) : E necăjit, e tare necăjit...
 BĂRBATUL IV : Ce spui ? ! (*Spre Bărbatul III*) Ce s-a-nîmplat ?
 BĂRBATUL III : Eu... În viața mea n-am călcat legea... N-am făcut rău. C-am mai dat un pumn... — da' numa, pe ring sau în orele de serviciu, ș-acum...
 BĂRBATUL IV : Mai pe scurt !
 LIZICA : L-au dat la patrulele de circulație, la pionieri !
 BĂRBATUL IV : Te duci la secție, și-o să văd mîine...
 BĂRBATUL III (*Lizicăi*) : Recunoștință, pînă la sfîrșitu' vieții ! (*Bărbatului IV*). Să trăiți ! (*Vine în fața Mioarei, se înclină*). Doamnă Mioara... (*Vrea să-i sărute mîna, femeia nu vrea să-l lase, dar are de ales între a rămîne cu mîna scrîntită sau a i-o da, așa că cedează. Bărbatul III îi sărută mîna. Lizicăi îi prinde ambele mîini și i le sărută cu foc. Pe Gogu îl îmbrățișează.*) Ai rămas om, Gogule !
 GOGU : Du-te dracu' !
 BĂRBATUL III : Mulțumesc... Mulțumesc... Vă mulțumesc...
 GRIGORE : Mai treci p-aici...

(*Bărbatul III se retrage cu spatele, se lovește de ușă, în sfîrșit iese — prin față.*)

MIOARA : Of, nesuferit om !
 GOGU : Ce-ai făcut cu sacoașă ? !
 MIOARA : Ce să fac ? E-n frigider.
 GOGU : Eu ce ți-am zis ? !

MIOARA : Fac o gustare ; uite acu' o și aduc. (*Iese repede.*)
 GOGU : Femeie !
 BĂRBATUL IV : Nea Gogule, nu-ți face sînge rău ; luăm o gustare, și cu ce rămîne, vedem noi...
 GRIGORE : Adevăru' e că și dumnea-voastră ne cam răsfațați...
 BĂRBATUL IV : Dar din dar se face rai...
 LIZICA : Vorba marxistului...
 BĂRBATUL IV (*lui Gogu*) : Și, ce mai faci ? Ai început să te antrenezi ? !
 GOGU : Știți bine că nu.
 BĂRBATUL IV : Nu știu nimic. Sau nu mai mult decît cei (*semn spre ghișeu*) care speră, cred ! în viitoarea dumitale glorie, de pe urma căreia să ciugu-lească și ei cîte ceva... Apropo, cum merge ?
 GRIGORE : Azi, 37 de memorii.
 GOGU : Nu înțeleg ! Să mă pici cu ceară și nu înțeleg ce-i în capul lor !
 BĂRBATUL IV (*nu-l aude ; spre Grigore*) : Ceva mai deosebit ?
 GRIGORE : Adică, aș fi așteptat eu să mă întrebați ?
 BĂRBATUL IV : Vreo excursie, vreo reintregire...
 GRIGORE : Acu' vreți să mă jigniți !
 LIZICA : „Maestru” are mîine, la zece o întîlnire...
 GRIGORE : În orele de pădure ? !
 BĂRBATUL IV : Ce spui — cu cine ?
 GOGU : Mă duc la ministru !
 BĂRBATUL IV : Foarte bine. La care ?
 GOGU : La „ministru protezelor” !
 LIZICA : O femeie vrea o proteză R.F.G. pentru fii-su.
 BĂRBATUL IV : Ministerul Sănătății.
 GOGU : Ei, acolo mă duc.
 BĂRBATUL IV : Excelent ! Mîine la zece ?
 GOGU (*Lizicăi*) : La zece, am spus ?
 LIZICA : Zece fix !
 BĂRBATUL IV : Să-i dau un telefon, atunci...
 GOGU : Cui ?
 BĂRBATUL IV : Ministrului.
 GOGU : De ce ?
 BĂRBATUL IV : Credeam că vrei să vă primească, s-o ajute pe femeie.
 GOGU : Asta și vreau ! De ce trebuie, însă, telefonul ? !
 GRIGORE : Acum, nea Gogule, faci și mata pe prostu' !
 GOGU : Hai, ia du-te tu și te mai plimbă !
 GRIGORE : Ce-ți veni, domne ? !
 GOGU : Nu înțelegi ce-ți spun ? !
 BĂRBATUL IV : Nea Gogule...
 GOGU : Ai ieșit ? ! (*Lizicăi*). Ia-l de aici !
 LIZICA (*lui Grigore*) : Aleargă și tu vreo două ture prin juru' casei...
 GRIGORE (*Bărbatului IV*) : Ca să vedeți cu cine stați de vorbă. (*Trece jignit, dar demn, în cealaltă cameră.*)

GOGU (*Lizică*) : Te privește ce faci cu el, dar eu mult să nu-l mai văd pe aici !

LIZICA : Yes, Sir !

BĂRBATUL IV : Vă las, nu sînteți în cea mai bună formă azi...

GOGU : Nu, nu, mai stați...

BĂRBATUL IV : Nea Gogule, avem, noi timp...

GOGU : Tovarășu', dacă vă spun eu să stați, stați !

BĂRBATUL IV : Mă rog, dacă-i ordin...

GOGU : E ordin... Că avem de discutat...

LIZICA (*se ridică să plece*) — Dacă-aveți „probleme“...

BĂRBATUL IV : A, nu, te rog să rămii.

LIZICA (*semn spre ceilaltă cameră*) : Mă duc să văd ce face ăla mic...

BĂRBATUL IV : Te rog, rămii.

GOGU : Nu vă faceți griji, nu mănînc pe nimeni ! (*Replica lui Gogu o convinge pe Lizica să rămînă. Intră Mioara.*)

MIOARA : Lizico, pune masa !

GOGU : Nu întinzi nici o masă !

MIOARA : Am pregătit cîte ceva...

GOGU : Mănîncă-le sănătoasă !

MIOARA : (*spre ceilalți*) : Iar l-a apucat ?!

BĂRBATUL IV : Avem de discutat...

GOGU (*Mioarei*) : Ieși sau stai, dar să nu deschizi gura ! (*Spre Bărbatul IV.*) De ce să-i telefonați ministrului ?!

MIOARA (*speriată*) : Gogule, pe ce ton îi vorbești ?!

BĂRBATUL IV (*o liniștește cu un gest*) : Credeam să-i clar : ca să poți rezolva problema.

GOGU : De ce vrei să rezolv eu problema asta ?!

BĂRBATUL IV : Nu numai asta. (*Arată maldărul de dosare*) Ar trebui să te ocupi și de restul...

(*Lizica începe să rîdă.*)

MIOARA (*în șoaptă*) : Sfinte Dumnezeule, nu ne lăsa !

GOGU : Vă bateți joc de mine ?!

BĂRBATUL IV : Cum mi-aș permite ?!

GOGU : Și-atunci ?!

BĂRBATUL IV : Oamenii au încredere în dumneata, vin să-ți spună ce au pe suflet — să încercăm să facem ceva pentru ei...

GOGU : Pînă să ajungă la „Nea Gogu“, femeia aia a bătut la toate ușile ! De ce nu interveniți acolo ?!

BĂRBATUL IV : Exagerări, știi prea bine... O fi fost la unul, la altul, oameni mai puțin receptivi, a auzit femeia că există unul, „Nea Gogu“...

LIZICA : Care face minuni !

BĂRBATUL IV : Exact. A venit și ea, să-și încerce norocul...

MIOARA : Ai ajuns un fel de Petrache Lupu, Gogule !

BĂRBATUL IV : Mai constructiv...

GOGU (*după o scurtă deliberare*) : Și, dacă-i dați telefon, ministru-i rezolvă ?

BĂRBATUL IV : Dacă situația e de așa natură, și nu contravine în nici un fel legii...

GOGU : Foarte bine : spuneți-i că, la 10,30, femeia-i la el.

BĂRBATUL IV : Sînteți la el.

GOGU : Îi spun tot ce trebuie și-o trimit...

BĂRBATUL IV : Nu. Te duci dumneata cu ea. Sau, mai exact, o iei cu dumneata.

GOGU : Dar la ce dracu-i nevoie și de mine ?!

BĂRBATUL IV (*cu mult calm*) : A venit să te roage s-o ajuți, s-o salvezi : nu trebuie s-o dezamăgești. Discuția *dumitale* cu ministrul, felul în care vei pleda pentru ea, va însemna rezolvarea cazului...

MIOARA : Ce frumos o să fie...

GOGU : Nu înțeleg nimic.

BĂRBATUL IV (*ca unui copil*) : După cum știi, la noi aparatul birocratic e puțin prea încărcat, și de asta, uneori, s-au produs și anumite perturbări în rezolvarea unor probleme ale oamenilor... Pînă aici e clar ?

MIOARA : Clar !

(*Bărbatul IV așteaptă răspunsul lui Gogu.*)

GOGU : Clar.

BĂRBATUL IV : Oamenii și-au mai pierdut răbdarea, încrederea — mulți dintre ei își închipuie că pot rezolva mai ușor anumite probleme apelînd la clasicul sistem al „pilelor“, al „relațiilor“... Pentru ei, o „vedetă“, cineva care se mai vede cu anumiți oameni, care mai are acces la anumite uși, căpătă o semnificație... aproape divină. Dumneata...

GOGU : Eu ?!

BĂRBATUL IV : Dumneata, o fostă și o viitoare glorie...

GOGU : Dacă alerg zece minute, mă luați cu targa !

BĂRBATUL IV : O să discutăm imediat și despre asta. Dumneata, deci, reprezintă pentru ei marea speranță...

LIZICA : Superman !

BĂRBATUL IV : Chiar așa : supermanul care poate rezolva tot ce pentru ei a devenit un coșmar !

GOGU : De ce să nu-i trimit eu direct la dumneavoastră ? Țac — un telefon, și omu-i fericit...

BĂRBATUL IV : Eu mă ocup de alte probleme. Și-apoi, tot ce ți-am spus sînt doar gîndurile mele. Eu nu vin aici ca persoană oficială... Niște oameni agreabili, cu care mai stau la un pahar de vorbă. Dezinteresat !

LIZICA : N-ar trebui să ne punem ș-o firmă ?

BĂRBATUL IV : Nu cred : crispează, trezește neîncredere... Deocamdată, lucrați așa... „voluntari“...

GOGU : Vreți să spunei că, dacă eu iau mine tot teancul ăla (*gest spre dosare*), chiar pot să fac ceva ?

MIOARA : Da' n-ai auzit că i-ai și pus picioru' ăluia mic ? !

BĂRBATUL IV : Poate nu într-o singură zi, și poate nu chiar bătând din palme, dar sigur, pînă la urmă, vei reuși...

LIZICA : Cu o singură condiție !

BĂRBATUL IV : Care ?

LIZICA : Să ajungă din nou o vedetă, nu ? O fostă și o viitoare vedetă !

GOGU : Eu v-am spus, încă, de cînd am deschis și ghișeul ăsta, am mai luat vreo 5 kile...

BĂRBATUL IV : Am vorbit cu doctorul care ți-a văzut analizele : excelente !

MIOARA : Nenorociu', făcea pe bolnavu !

BĂRBATUL IV : Un antrenor o să se ocupe special de dumneata, și un dietetician o să-ți stabilească meniul cel mai bun.

MIOARA : Și Grigore ? !

BĂRBATUL IV : O să aibă de lucru. Pînă în ziua concursului, ai să fii în mare formă. Cunosce, dealtfel, lista concurenților : n-ai probleme, crede-mă.

LIZICA : Și, cu cei străini, ce faceți ?

BĂRBATUL IV : E ca și cîștigător.

MIOARA : Acu' ce mai zici ? !

(*Gogu ridică buimac din umeri*)

BĂRBATUL IV : După atîta vorbărie, eu parcă aş ciocni un pahar...

MIOARA : Da' de cînd e totul pregătit. Căposu' ăsta... (*Trece în bucătărie.*)

BĂRBATUL IV (*Lizicăi, făcîndu-i semn cu ochiul*) : Poate-l convingi și pe Grigore să bea un pahar cu noi... (*Lizica trece alături. Bărbatul IV face cîțiva pași prin cameră și, printre altele, închide ușa de la bucătărie. Mioara o deschide, Bărbatul IV îi face un semn și o închide la loc. Vine lîngă Gogu.*)

Să sper că ne-am înțeles ?

GOGU : N-am spus nici da, nici ba,

BĂRBATUL IV : Știu, dar un răspuns ar trebui...

GOGU : Trebuie, să mă mai gîndesc... Nu pot, așa, peste noapte, să devin super... nu știu ce.

BĂRBATUL IV : Bine-nțeles, bine-nțeles, nu te zorește nimeni. Cel mult, oamenii pe care i-ai și primit, și cărora le-ai spus să vină săptămîna viitoare după rezultat...

GOGU : Ei au dat buzna peste mine !

„De unde știți ?

BĂRBATUL IV : Nea Gogule, să nu ne jucăm cu cuvintele. Faptu-i oricum consumat, și prea multe ieșiri nu väd să ai...

GOGU : Ba, una tot ar mai fi...

BĂRBATUL IV : Care ?

GOGU : Una...

BĂRBATUL IV : N-ai încredere în mine... Te gîndești, poate, că te împing la nu știu ce neregulă... Uite, ca să te conving de cîtă încredere am eu în dumneata, și de cît de important e ce faci, vreau să te rog și eu ceva...

GOGU : Vă ascult.

BĂRBATUL IV : Știu că nu-i nevoie să-ți mai spun că e vorba de un lucru care aş prefera să rămînă între noi...

GOGU : Doar nu-s copil !

BĂRBATUL IV : E vorba de nora mea. O fată minunată, a terminat facultatea printre primii, medie peste nouă, la repartizare n-au fost locuri în București, n-am mișcat un deget — fata s-a dus la țară.

GOGU : Neplăcut.

BĂRBATUL IV : Căsătorii de șase luni, el — în București, ea — mai mult în tren. Dar, mă rog, asta-i situația...

GOGU : Poate ar fi trebuit, totuși, să... Dumneavoastră...

BĂRBATUL IV : Nu, n-or să moară dim-asta. Dar, dacă ea ar avea mașina ei, ar cîștiga cîteva ore bune pe zi, și familia, oricum... s-ar chema că funcționează, cît de cît...

GOGU : Vreți să le luați o mașină ?

BĂRBATUL IV : Probabil c-am să le împrumut niște bani : vor o „Lada“...

GOGU : Păi, atunci, dați-le.

BĂRBATUL IV : Ce ?

GOGU : Bani.

BĂRBATUL IV : Da, sigur c-am să le dau... Numai că nu-i destul...

GOGU : N-am un ban în casă — să mă bată Dumnezeu !

BĂRBATUL IV (*izbucnește în ris*) : Nea Gogule ! ...Ce-ai înțeles, omule ? !

GOGU : Mă gîndeam că poate ați fi vrut...

BĂRBATUL IV : Să-mi dai niște bani ! Tu, mie ? !

GOGU : La nevoie, oamenii se mai ajută...

BĂRBATUL IV : Bată-te norocul să te bată, nea Gogule, că de mult n-am ris așa...

GOGU : Sînteți și foarte ocupați...

BĂRBATUL IV : Nu, nea Gogule, cu banii ne mai decurcăm noi. Problema e alta : aprobarea !

(*Mioara se strecorează în cameră și începe să pună masa ; este atentă la discuția celor doi, dar nu îndrăznește să intervină, chiar dacă în vreo două rînduri o simțim gata s-o facă.*)

GOGU : Nu vor să i-o dea ?

BĂRBATUL IV : Ei, în nici un caz.

GOGU : Și, pe dumneavoastră nu vă lasă principiile...

BĂRBATUL IV : Eu am mai luat una.
Și n-aș vrea să mă duc după numai
cîteva luni, cu altă cerere...

GOGU : E o situație mai specială : fata,
naveta, familia...

BĂRBATUL IV : Bine-nțeles, dar tot tre-
buie să dai explicații, să... Asta,
unuiu, altuia ; nu poți să explici, însă,
la toată lumea. Și te trezești, peste
noapte, în un „binevoitor“, care în-
treabă, cu gura mare : „dar de ce to-
varășu' cutare, în decurs de numa'
patru luni, a avut nevoie de...”. Înțe-
legi ? (Din camera vecină se aud zgo-
mote destul de confuze.) ...Ce-i asta ? !

GOGU (indiferent) : Se împacă.

BĂRBATUL IV : Asta-i bine.

GOGU : Mai departe...

BĂRBATUL IV : Da. Vrei să mă ajuți ?

GOGU : Cum ? !

BĂRBATUL IV : Aprobarea.

GOGU : Să v-o dau ? !

BĂRBATUL IV : S-o obții !

GOGU : Eu ? !

BĂRBATUL IV : Faci o cerere /pe nume-
le dumatile, o sprijinim corespunză-
tor — sînt în relații (excelente cu cine
ți-o dă — într-o săptămînă, ai mași-
na !

GOGU : Eu ? !

BĂRBATUL IV : Dumneata. Sau, mai
bine zis : noră-mea. După un timp,
facem și formele de vînzare-cumpăra-
re... E, ce zici ? (Gogu a rămas cu
gura căscată, complet blocat.) E ceva
neclar ?

GOGU : Nu. Totu' e clar.... Cît se poate
de clar... (Începe să rîdă : la început
un zîmbet, apoi un hohot, și altul —
avem senzația unor zăgazuri care se
rup unul după altul, înecîndu-l în ho-
hote de ris.)

BĂRBATUL IV : Ce-i cu dumneata ?

MIOARA : Gogule ? ! (Gogu ar vrea să
spună ceva, realmente nu poate : îl
îneacă risul) Firicel ! ce-i cu tine ? !

BĂRBATUL IV : Nea Gogule, să nu se
rupă ceva în mata...

MIOARA : Doamne, ride ca prostu', ziua-n
amiază mare.... Nu vă mai uitați la
el ; luați loc, luați loc, vă rog.
(Se duce și bate la ușa celeilalte ca-
mere.)

BĂRBATUL IV (încet, fără să fie auzit
de femeie) : Încetează !... încetează-ți
spun !

MIOARA (bate în ușa) : La masă ! Repe-
de ! (Trece în bucătărie. Intră Lizica și
Grigore.)

LIZICA (îl vede pe Gogu în plină criză.
Spre Bărbatul IV) : I-ați spus un
banc ?

GRIGORE : Ce-ai pățit, domnule ? !

BĂRBATUL IV : O stare de surescitare
nervoașă. Dacă nu se liniștește, puteți
chema un doctor. (Îi sărută mîna
Lizicăi.) Ca întotdeauna, superbă...

LIZICA : Ai dreptate...

BĂRBATUL IV : (îi dă mîna lui Gri-
gore) : Ai grijă de el...

GRIGORE : Îi fac un duș !

BĂRBATUL IV : Mai multe !

(Intră Mioara, cu un platou în mînă.
Îl vede pe Bărbatul IV luîndu-și ră-
mas bun.)

MIOARA : Ce faceți ?

BĂRBATUL IV (îi sărută mîna) : N-au
intrat zilele-n sac ; mai trec eu pe
aici...

MIOARA (semn spre masa pusă) : Da'
eu...

BĂRBATUL IV : Numai bine ! (Iese prin
bucătărie.)

GRIGORE (se precipită după el în bucă-
tărie) : Să trăiți ! Și nu ne-o luați în
nume de rău...

MIOARA (semn spre bucătărie) : Și da-
că-ai ști ce-a adus...

LIZICA : Nu-l plînge. Ne sacrificăm noi...

GRIGORE (revine. Lui Gogu) : Ce ți-a
venit, dom'le : îi rîzi omului în nas ? !

MIOARA : De el ridea ? !

GRIGORE : Că doar nu de mine !

MIOARA : Doamne, iartă-mă, tu chiar
ți-ai pierdut mințile !

LIZICA : Nu rîde... Plînge. De ce plîngi,
tată ?

GRIGORE : Rîde, dragă — de ce să plîn-
gă ?

LIZICA : Mă rog, cum vreți...

MIOARA : Spune, domne, plîngi sau
rîzi !

(Sună la ușa din față. Gogu își șterge
lacrimile.)

GRIGORE : Deschid ?

MIOARA : Nu mai bagi pe nimeni în casă.

LIZICA (Lui Gogu) : Du-te și tu și dă-ți
cu niște apă pe față...

(Gogu intră în baie. Grigore reintră,
urmat de Bărbatul III, de data asta
îmbrăcat în uniformă ; salută cu mîna
la chipiu.)

GRIGORE : Bucurați-vă !

MIOARA : Uite la el ! Ce bine-i vine !

BĂRBATUL III : Unde-i Gogu ?

(Gogu iese din baie.)

MIOARA : Uite-ți omu'.

BĂRBATUL III : Gogule, e lată !

GOGU : Mie-mi spui ?

MIOARA : Ce s-a mai întîmplat ?

BĂRBATUL III : Ai fost azi la BIG ?

GOGU (cu o rază de speranță) : Am fost !
Și ieri !

BĂRBATUL III : Și alaltăieri ?

GOGU : De-o săptămînă, în fiecare zi !
De ce ?

BĂRBATUL III : A venit o fătucă d-acolo
să te reclame...

MIOARA : Nu ți-e ție rușine, la vîrsta ta...

GRIGORE : Ce i-a făcut ? !

GOGU : Spune !

BĂRBATUL III : Ce să spun, că spune
ea ! A dat și declarație...

MIOARA : Nerușinat ce ești !

BĂRBATUL III : Spune c-ai furat-o. C-ai furat din magazin. Și nu o dată.

MIOARA : Mor ! *(Cu un suspin, se lasă să cadă pe un scaun.)*

GRIGORE : Simt că-mi plesnește capu'...

GOGU *(Lizicăi, fericit)* : Așa e !

LIZICA : Bravo !

GOGU : În fiecare zi, când ies de la ei, am cite ceva în buzunar. Uite, și acum... *(Scoate din buzunar și îi întinde o brățară.)*

LIZICA *(o examinează)* : ...Frumoasă... Ai gust...

GRIGORE *(spre Bărbatul III)* : Zi-mi c-a fost o glumă !

BĂRBATUL III *(semn spre brățară)* : Beleşte ochii și vezi gluma !

GRIGORE *(il prinde pe Gogu de revere, îl scutură)* : De unde-o ai ? ! De unde ? !

GOGU *(sufocat)* : Miliția !

(Bărbatul III îi dă una după ceață lui Grigore, care îi dă drumul imediat lui Gogu.)

MIOARA : La spital... Duceți-mă repede la spital...

LIZICA : Nu poți s-o duci ?

BĂRBATUL III : Întâi tre' să-l duc pe el. *(Semn spre Gogu.)*

MIOARA *(își revine brusc)* : Îl arestezi ? ! GOGU : Bine-nțeles !

GRIGORE : Stați puțin ! *(spre Bărbatul III)* : Nu-ți dai seama că-i o nebună, o dementă ? !

BĂRBATUL III : După ce ?

GRIGORE : Cum, după ce ? ! Dacă chiar ar fi furat, dacă l-a văzut furînd, de ce nu l-a oprit pe loc ? !

MIOARA : Așa e !

BĂRBATUL III : Ba nu-i deloc așa ! Că s-a dus fata la responsabil, și ăla i-a spus : „Taci, fă, că ești nebună : nu știi cine-i nea Gogu !”, da' cînd a văzut că domnu' bagă-n buzunar în fiecare zi, fata a venit la noi... *(Gogu se îndreaptă spre bucătărie.)* Încotro ? !

GOGU : Nu te teme, că nu fug. *(Intră în bucătărie.)*

GRIGORE : Și, acu' ce vrei să faci ? !

BĂRBATUL III : Tu ce-ai vrea să faci ? !

MIOARA : Ai uitat cin' te-a ajutat ? ! Că rămineai muritor de foame, dacă nu...

BĂRBATUL III : N-auzi c-a depus fata hîrtie ? !

GRIGORE *(Mioarei)* : Dă-i un telefon tovarășului vice !

MIOARA : Da !

BĂRBATUL III : Nu-i da... Pierzi timpul... *(Gogu vine din bucătărie cu un saculeț de pînză în mînă.)*

MIOARA : Ajută-l și tu ! Salvează-l și n-o să-ți pară rău !

LIZICA : Ce-ai acolo ?

GOGU *(desface sacul, scoate un pumn de bijuterii, ceasuri etc)* : Toate-s furate !

BĂRBATUL III : Ei, poftim !

MIOARA : M-a omorît... Banditu' !

GRIGORE *(Spre Bărbatul III)* : A înnebunit ! Nu-ți dai seama c-a înnebunit ? !

GOGU *(spre Bărbatul III)* : Tu crezi că-s nebun ?

BĂRBATUL III : Știu și eu ce să zic ?

GOGU : Mergem ? !

BĂRBATUL III : Oameni buni..., eu îl iau...

MIOARA : Spune-le că nu l-ai găsit !... Spune-le c-ai bătut o oră în ușa, da' noi ! eram în 'pădurice ! La antrenament !

BĂRBATUL III : Și pe urmă ? !

GOGU : Dacă o faci, te reclam și spun c-ai luat și mită !

BĂRBATUL III *(dintr-o dată dur)* : Hai, dă-i drumul !

MIOARA *(în hohote)* : De ce, Gogule ? ! De ce ? !

GOGU : Pentru că eu cred că-i mai bine la ei, hoț, decît în pămînt, om cîstît...

MIOARA : Pentru tine-am făcut-o ! S-ajungi și tu o dată cineva ! Să intri și tu o dată-n rindu' oamenilor !

GOGU *(spre Bărbatul III)* : Un blid de mîncare și puțină liniște, cred că găsesc la voi...

BĂRBATUL III : Cu liniștea stăm destul de bine....

(Grigore, într-un colț, își blestemă ziua în care a intrat în casa asta.)

MIOARA *(în neștire)* : De ce, Gogule ? ! De ce ? !

LIZICA : Vezi dacă-i deschis la colț : ia-ți niște țigări... *(Gogu iese.)*

MIOARA : Nici în mormînt... Nici în mormînt n-am să te iert !

BĂRBATUL III : Păi, atunci... Tovarăși, s-auzim numa' de bine !

(Salută, se îndreaptă spre ieșire. Sună telefonul. Ridică Lizica.)

LIZICA : Casa Gogu Pamfil... Nu, Maestrul nu mai e acasă... A făcut un schimb de locuință... Da, el mai e c-um' picior aici... *(Spre Bărbatul III)* Tovarăși !

BĂRBATUL III *(în telefon)* : Da ! *(Îa poziție de drept.)* Ordonăți, să trăiți !... Îndeplinesc misiunea : îl umflu pe acuzat... Cum adică ? !... El singur recunoaște c-a furat !

GOGU *(reintră în cameră)* : Acu' ce faci : mă lasi să te aștept ? !

BĂRBATUL III *(îi face semn să tacă. În telefon)* : Nevinovat ? !... Și fata ? !... Mito — ce ? !... Mitomană ? !

(Cei din cameră devin tot mai atenți.)

MIOARA : Să fie cu puțință ? !

(Gogu se retrage spre ușă. Grigore îi taie retragerea.)

MIOARA (printre dinți) : Nu-l scăpa din ochi !

BĂRBATUL III (în telefon) : Și eu ce tre-
buie să fac ?... Am înțeles !... Am....
(Rămîne descumpănit, cu receptorul în
mână. Inchide încet telefonul. Îl pri-
vește câteva clipe pe Gogu, ia poziție
de drept.) A fost o greșeală ! Vă rog
să ne scuzați !

GOGU (înfricoșat) : Ce vrei să faci ?!

BĂRBATUL III : Vă rog să scuzați :
sînteți liber !

GOGU (urlat) : Nu !!

GRIGORE (Lizicăi) : Adă o pătură !

(Bărbatul. III salută, se îndreaptă spre
ieșire, Gogu se repede după el.)

GOGU : Nu mă lăsa ! Nu mă lăsa !

Bărbatul III îl dă la o parte ; iese. Gogu
rămîne în mijlocul camerei, în picioare,
cu obrazul golit de sînge, înconjurat de
cei trei. Începe să cadă încet

CORTINA

Răsfoind arhivele teatrului românesc

Șerban Cioculescu, cronicar dramatic

Provocat de lectura ultimului volum al
lui Ioan Masoff despre teatrul românesc
al deceniului '40—'50, Șerban Cioculescu
a încredințat „breviarului” său din *România literară* (nr. 12, joi 19 martie 1981)
cîteva „Amintiri teatrale”. Nu-l cuno-
șteam în postura de cronicar dramatic,
ajuns, „printr-un capriciu al întîmplă-
rii”, să ocupe fotoliul 13, într-o vreme
de „inflație” a sălilor de teatru : stagi-
unea 1945—1946. În uitatele pagini ale
ziarului *Semnalul*, în care editorul și
exegetul lui Caragiale semna alături de
unii vrednici emuli ai reporterului Ca-
racudi, aflăm un agreabil căutător de
emoții scenice. Și, dacă am înțeles bine
din lectura zecilor de cronici, deghiza-
mentul („pentru care nu-mi simțeam o
deosebită atracție” — loc. cit.) avea și
un nobil țel : susținerea directoratului
lui Tudor Vianu la Teatrul Național.

Capitala număra atunci 24 de teatre,
și proaspătul doctor în litere (cu teza ti-
părită în 1945 : *Dimitrie Anghel, Viața
și opera*) alerga de la cele patru săli
ale Naționalului la teatrele *Comedia, Mu-
nicipal, Colorado, Mic, Victoriei, Nostru,
Modern, Maria Filotti, Muncitoresc* (i-au
scăpat cîteva !), urmărind un repertoriu
în care precumpăneau farsele și melodra-
mele. În stal, Șerban Cioculescu încerca
voluptăți similare celor ale cronicarului
de teatru Arghezi (e vremea cînd redac-
tează *Introducere în poezia lui Tudor
Arghezi*, 1946). Plăcerea pamfletară nu e
strunită, chiar cînd acidul ei poate aprin-
de un temperament ca al lui Camil Pe-
trescu : „Comedia (*Mitică Popescu*) respi-
ră un optimism nemaiîntîlnit la d. Camil
Petrescu, al cărui univers e mai adesea
sombriu ! Într-adevăr, iată un bărbat și o

femeie, capabili, și unul și altul, de sen-
timente curate și de acțiuni frumoase :
Mitică și Georgeta, dezavantajați doar o-
nomastic”. Iar interpreta (ideală, după o-
pinia lui Camil !) primește o falsă reve-
rență de stil : „D-na Mimi Botta dăruiește
spectacolului un farmec deosebit, fără
să știe a-și lua compensația liniștii in-
terioare în gesturi”.

Privirii sale nu-i scapă nici carențele
scenografice. La un decor de Traian Cor-
nescu : „N-am înțeles mecanismul ușilor,
care se deschid uneori automat, cu previ-
ziunea exactă a ieșirilor, alteori însă se
lasă împinse cu oarecare rezistență”.
Pînă și Victor Ion Popa e muștrat că a
citit pentru scenă uitata piesă a lui Al.
Macedonski, *Nebunul* (destinată în 1913
unei glorii pariziene care s-a lăsat aștep-
tată), „sub aspectul grandiosului tragic,
dar nu și al grotescului”.

Copleșit de frecvența premierelor, cro-
nicarul își mărturisește perfid deruta, dar
sfîrșește, în cazul lui Mircea Ștefănescu,
(jucat simultan în cele două săli ale
„Majesticului” de azi) printr-o acoladă
amicală : „O piesă la etaj (*Teatrul Co-
media*), alta la subsol (*Teatrul Nostru*).
Asta nu vrea să zică, însă, că și inspira-
țiile fecundului dramaturg urmează legile
compartimentării respective, în stîm-
na noastră”.

Dacă n-ar fi intervenit, în decembrie
1946, „cenzura internă a gazetei”, pe care
n-a admis-o (*România literară* — loc.
cit.), „aventura” teatrală a distinsului
cărturar ar mai fi continuat o vreme
(ziarul apare pînă în 1948). Criticul fă-
cuse, pentru digitație, un strălucit exerci-
țiu de stil în registrul pamfletului, „com-
pensație (bănuim) pentru secretea sufe-
rință că nu mai avea o rubrică fixă de
cronică literară (ultima fusese la *Revista
Fundațiilor regale*). Dar, totodată, timp
de o stagiune și jumătate, Șerban Ciocu-
lescu a trăit singura experiență a practi-
cii gazetărești pe care încă n-o încercase..

Ionuț NICULESCU

„Omul de pe stradă“ despre...

D-ale teatrului

Aflindu-mă în vizită la amica mea Metafiziciană, nu în mod întâmplător, a venit vorba despre deschiderea stagiunii teatrale. Nu în mod întâmplător, pentru că amica mea, precum o arată și porecla, se preocupă numai de problemele minții și sufletului, de ceea ce oamenii de cultură denumesc, într-un cuvânt, suprastructură. Personal mai aproape de cele ale vieții de fiecare zi și mult prea departe de modalitatea estetică a teatrului, n-am putut ține stacheta, din care cauză, volens-nolens, am ajuns la cele lumești. Spunea preopinanta :

— Ai băgat de seamă ? Se vine la teatru, și la premieră chiar, ca la piață. Fără haină, fără cravată, în blugi cîrpăciți și decolorați, cu mînele de la cămașe suflecate. E voie ? În definitiv, spectacolul este o festivitate, o manifestare de ținută care te transpune într-o lume imaginară. Pentru realizarea ei, se străduiesc autori, regizori, decoratori, actori și cîți alții. Dar, lui Coate-goale... puțin îi pasă. Dă buzna în sanctuar și tu, care ai dori ca totul să aibă o ținută, trebuie să-l suporti. Și dacă ei sînt majoritatea, apoi atunci s-a dus naibii orice brumă de ținută.

— Înțeleg că pledezi, ca, la teatru să se vină precum veneau bunicii noștri : ele, în rochii de seară, cu lornion, ei, la patru ace, în redingotă.

— Nu chiar așa, dar, cît de cît, barem în haină și cu cravată.

— Îmi spunea cineva că într-un bar bucureștean cu responsabil dat dracului, nu poți intra fără cravată, pe care, pentru cîțiva lei, o capeți de la garderobă.

— Eu vorbeam de teatru, de spectacol, care trebuie să se petreacă într-un cadru cît de cît festiv... nu de libațiuni...

— N-aș zice că n-ai dreptate. Vorbind noi de ținută, îmi amintesc că, de mult de tot, pe cînd eram adolescent, venea în vizită cîte un coleg. În plină lună a lui Cuptor, nea Niță, bunicul, pînă atunci în cămașă, se retrăgea degrabă, spre a reveni în haină de lustrin, cu cravată la gît. Azi, ți s-ar părea normal să se petreacă așa ceva ?

— Pentru că nu se petrece, d-aia se prăsesc golanii.

— Dacă îmi dai un asemenea răspuns, este cazul să-ți amintesc că înainte de război, un milităroi, ajuns prefect al poliției Capitalei, un Moș Teacă, a dat o ordonanță că în București, oricît de mare ar fi canicula, n-au voie femeile să umble fără ciorapi. Și, dacă vreo persoană nu ținea seama de ordinul lui, era înșfăcată, dusă la prefectură, judecată și condamnată pe loc. Te întreb, ai fi de acord, pe căldurile cele mari din astă vară, să fii obligată să umbli cu ciorapi, fără a mai vorbi de umerii goi care ar fi constituit un atentat la bunele moravuri ?

— Eu vorbeam de spectacol, de teatru, de festivitate, și tu îi dai zor cu alte celea...

— Ți se pare. Apropo de ținută, am văzut într-o revistă ilustrată franțuzească de mare tiraj, într-un articol despre Belmondo, care nu este un fitecine... pe o pagină întreagă, o fotografie a dumnealui plimbîndu-se cu fiica sa, într-un pantalon, cu o ruptură atîrnîndă, de la genunchi pînă la pantof.

— Și ce vrei să spui cu asta ?

— Că trăim cu totul alte vremuri decît cele ale bunicilor noștri. Că, după marea conflagrație la care unii dintre noi am luat parte, s-au petrecut importante mutații, nu puține de o mare gravitate, și că ținuta, îmi pare foarte rău pentru mata, a trecut pe planul al doilea, dacă nu pe cel de-al nouălea.

— Și, nu e păcat ? !

— O fi, dar... vorba zmecherilor de București, asta-i situația.

Mihai POPESCU

TV

CONSTANTIN RADU-MARIA : „Cabana“ de Claude Bonnefoy p. 53

I. N. : „Rampa“, acum 50 de ani p. 54

LECTURI DIN CLASICI

Dramaturgia lui Mihail Bulgakov (IV) p. 55

„CĂUTĂTORII DE AUR“

comedie 100%

de RADU F. ALEXANDRU

. . . p. 58

RĂSFIND ARHIVELE TEATRULUI ROMÂNESC

IONUȚ NICULESCU : Șerban Cioculescu, cronicar dramatic p. 87

MIHAI POPESCU : „OMUL DE PE STRADĂ“ despre... D-ale teatrului p. 88

Foto : Ileana Muncaciu

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
Str. Constantin Mille
nr. 5—7
Tel. : 14.35.88 și 14.35.58

I. P. Informația c. 1579

44 200

Lei 7

„Nu era mai bine
dacă mai păstram
ceva omenesc...?
Acum ne prindea
bine...”

STELA POPESCU
(Ortansa) și
VASILICA
TASTAMAN
(Clementina), în
„Sentimental-tango”
de Teodor Mazilu